

Géczi János
Válogatott versek

Géczi János

Válogatott versek

Léghajó és nehezéke **(1983)**

TrioLett

(föliSSza a föveny)

FöliSSza a föveny az álmokat,
a kivetett jóslat ólma fényes,
nehéz. A tenger habzó szájakat
becéz. Cet-nyelte zsoltárszavak.
FöliSSza a föveny az álmokat.
Honnan, hová, meddig, meddig – édes
hazám, engem sebez fel, szorongat
minden fel- s elcsapó mozdulat.
FöliSSza a föveny az álmokat,
a kivetett jóslat ólma fényes.

(rikoltó pávák)

Rikoltó pávák, szavak páváí,
mint kádban a vér, a sok szín kihűl.
Mészkö testek, fehérig hátrálni
rémülők, – ~ ~ ~ ~ ~ – Ti
rikoltó pávák, szavak páváí,
gyöngytyúk-éjszakából sikkán, lendül,
zuhog (nőnek a félelem fáí)
sok guillotine. Szállni! Elszállni!
Rikoltó pávák, szavak páváí,
mint kádban a vér, a sok szín kihűl.

(tájkép, Hervay Gizellának)

Küllős virágok. Itt nincs mit nézni,
se szó, se hó, se só – ~ ~ ~ ~ ~ – néma írás,
oly egyszerű ez, itt nincs mit nézni,
gömbbé görbül vissza a látvány. Holmi
küllős virágok – itt nincs mit nézni.
Arcomat maszkkal ezüstözi sírás,
itt nincs mit nézni – vállamat félti
a szégyen, majd dermedtre regél.
Küllős virágok. Itt nincs mit nézni.
Se szó, se hó, se só – ~ ~ ~ ~ ~ – néma írás.

Az angyalokról

Az angyalokról ne beszélj.
Mert gonoszak és éhesek,
hűvös, gombszemű ragadozómadarak
barna és veres tollcsuhában. A havak
hajuk korpájaként hullanak, s mire a tél mindent bebúrkol,
fehérizzásig hevül a vidék a súlytól,
s felcsap háztetőkig a füst, a láng:
e sok nyelvű, kesernyés, fordított havazás.
Ha özönlenek az angyalok, hangzanak
varjú-keringésű károgó szavak,
jöttüket kísérő ének
rengetegje mögött toporgó, bizánci szegények,
a devlás lány tűzben fürdeti arca fél egét,
korommá rémül, a másiknak kezét
csontszínre süti a bamba munka sistergő ólma,
hogy üvöltene az eltűnt csillagokba – hát szólja
a költő: Angyalokról ne beszélj. Angyalok nincsenek.
Se a lélek, se a test feltámadásában nem hiszek.

Galamb

(Baka Istvánnak, Szegedre)

A háztetőkre puhán, lebbentve hintve,
az ember fehér galambokat képzél, szinte
mögéjük feszítve a kékselyem távlatot,
hogy a mélységben míg a Nap tojás sárgájaként forog
súlytalan, csöndben,
a tökéletes rendbe sorra beledöbben
a fehér szárnyak sarló-íve, szorgos surrogása,
s a kis fodrok, pihe-habok villanása
a villamos üvegein pillanatképpé merevedve, váltja
a harsány színeket puhábbra.
S a mozgással, hanggal megtöltött térben, melyben
csak félig vagyok, mert félig képzelem,
e látványban rügyek s betűk fakadnak,
lombot bontanak, a hirtelen csodától száját tátja egy ablak,
s egy lassan lehulló fehér papírdarab
a kőre szállva összehúzza magát, a széllal nem szalad
utcányit együtt, megül borzongva a porban,
mint a fénylő vörös az asztalomon lévő pohárnyi borban,
és ez emberméretre szabott, benépesült térben,
megszólal a várost őrző toronyban asszonyi, szoknyás harang,
s a háztetők fölött, a lomha ég alatt, elrepül egy galamb.

Csak egy vers

Látod, a vers téged is kiszolgáltat
másoknak, merev és hűvös szemek fókuszában állhatsz
majd, s ásványi mélyüket megnyitják előtted a terek,
elforognak szép fejed fölül az égitestek,
kiürülnek a nappalok és kiürülnek az éjszakák, látod, ilyen
kegyetlen vagyok, s te is ilyen kegyetlen vagy, ilyen.
Amit úgy hívtunk óvatosan: vágy, a hangokból elmozdul,
s tétován, a mozdulatokból is kihull.
Most talán sírsz, s majd felnövekszik benned valami bosszú,
és dacc is, de még hosszú
ideig várni fogod, hogy becsöngessem tíz szál vörös virággal.
Próbálok megcsöndesíteni magad, elhiszed, talán majd mással
másként, a szíved, a szíved, a szíved,
és oxigénhiánnyal küszködsz, mert a bokádnál, a csípődnél idegen
szemek

időznek el, s nem emelkedik meg hirtelen a melled,
és megigazítod combodon a ruhát, a kezed
a barna bársony előtt riadtan röpköd,
keskenyen, féhéren; talán egy kicsit összerántod szemöldököd,
hogy e váratlan és kegyetlen tett után újra,
mert a fájdalomból kimozdulva, egy Symphoniára gyűjtva
megnyugodj.

Már tudod,
sarlós szemhéjad üteme
nem hullámszik többé át a szonettekbe,
és én nem akarom, hogy iker-gyűlölet, vagy holmi hiány okán
dűlőngéljünk egymás oldalán.
Tudom, most sírsz: én már nagyon régen nagyon-nagyon öreg
szeretnék lenni, mint a festett sírkövek
az athéni Kerameikoszban, s fáradt is vagyok.
Ezt más nem érti. Én tudom, miért vének a győzelmet szóló papok,
s ez egyszerűségben mit érnek,
ha körökké görbülnek vissza a hajlékony érvek,
s biológiai korom miatt katonaként vonulhatok, –
el is fogok menni, ha visznek, erre elég ok
a gyávaságom, és túlélni már nincs módom,
csak fönnakadni a szögesdróton.
A nyűrguló esélyek gonoszul

állnak körém, s így tornyosul
a jövő fölém, föled, fölénk: én már régen, nagyon-nagyon
régen öreg vagyok → → → ADD, HOGY LEGYEK
→ → → de kihez is dadogom
versemet e szuronyok feltűzte éjszakában, mikor a sok halott
édektelen abban, akár az élők, hogy vagyok-e vagy nem vagyok.

Csapódó tekintetben

Amíg itt a papírra hajoltan –
prémekkel mímel kint a hideg
s e mediterrán félhomályban
40-es izzó cigaretta sör sziget-
nek nevezném mindezt ha
így kitaláltam És a lehet
kipördül a Rend satujából
s átfúrja a póznázott eget
fölöttem De a versem
már nem megoldható — — — —
talán majd újrakezdem
ha elrohad a vackolódó
pára a csapódó tekintetben
s felnyög az első magánhangzó

Elemek
(1986)

Vadnarancsok

(részletek)

Fölmutatja pogány kegyserét
az Isten. Kezét fogja az emberi Kéz.
Foncsor-kép
az arc; saját arcába visszanéz.

Felpillog belőle anyja, dédapja
halottja,
visszanéz a vas, a víz, s az,
kinek asszonyig ér a gondja,

a föld is, e törtarany szenvedés.
Ó ész, ész,
s te idő, radioaktív felezés!

te felbomló-feleselő tudat,
emeld fel a verset, míg önmagad
meghasad.

*

Meghasad
a Föld, egésznek mondott darabokra
cseréplik, s párába bugyolált magát
mutatja,

mert kitűnik (→ fénylőn ←) ami kész:
jelenlő múlt, jelölő jövőkre felkent
esketés.

A van bölcsejében mintázza a tettet.

A köd, a köd, a köd, a lételem,
pólyáját növesztve mereng a vallató
képzeten,

míg készíti a belül-puha tokot
– mit dajkált magának az evolúció –,
a lét által a szomjas tudatot.

A lét által a szomjas tudatot

felmondja
az ember, de a pecsétlő Napot
is gazdátlan sorsára hazudja,

úgy tudja,
és tiszta papíron bizonyítja
vélt véletlenét, biztossá igazítva.
És ríva

szólja: enyém, s szólja, hiába!
Földtől földig történelme átér,
mint fölé szegelt vastraverzek váza.

Ha másért
nem – hurkolódnak érte kötelek/mondatok.
A gondot átszövik fehér gondolatok.

A gondot szövik fehér gondolatok,
elgörbült térben fekvő bódulatok
lökődnek,
tolatnak sófényű Térben katonavonatok

– másával cínhold dadog a mesében! –,
de kőnek
koccan, üveghez csattan az éber/ében
elme: máshoz ért, magához is érjen

késnyire.
A mozdulat, a karcsú él s az szike
hűvöse egyesül. És mindiglen mise

az ember az Egészhez kötözve,
kikötve
jelek oszlopához mindörökre.
*

Jelek oszlopához mindörökre,
zarándok asszonycsillag a földre
borul, arccal a hómagos fűbe.
Fölötte

köröznek varjútestű férfiak,
Öklöző idő. Hulltában szabad
szó. Szavak,
üstökös repeszek szállonganak.

Letűzött fejfák, feltűzött nevek,
temető
füstködéből arcok derengenek,

mind, akik rezsegő porrá hulltak,
jönnek, csillaglón, e lét ellen, ők,
tanúknak.

*

Tanúnak
nem, és bárányos áldozatnak se,
leszünk a(z) (s)írása a múltnak,
lépünk keresztény higanyvizekre,

uszulva
embert utánzó szentelt hatalomra,
ábrákat írunk vasalt kapukra.
Kibontva

az Idő mélyéből az ember ökle,
de a Föld odvába visszadugva
– – – íme itt

járjuk a tónak holdszín grádicsait.
Kezüinkből nyolc bolygó kihazudva,
itt vagyunk, mert születünk e földre.

*

Vagyunk itt, mert születünk a Földre,
ha nem is
magunkért, de lesz aki elfödje,
s magáért vesse arcunkat a kőbe.

Teremthet kinek erre van gondja,
s menekít
bennünket tengert is vállaló holdba.
Gond szemaforja minden koponya.

Kibirni
mígnem ez Ország nagygyá növeli
éltünket, s a feledésbe rejti – – –

elzúgat
földrünk karmos madarat, tépni,
vallani jelent, szólni múltat.

*

Vallani jelent, szólni múltat,
a sohasem lehet-et, az eddig
nem hulltat,
az egyszer-majd-csak lésszent, a mindig

csak voltat, a földdel meginduló
igét, asszonyt, lávázó bronzhangot.
Lobogó-
vörösben állnak falhoz a mondatok.

Torok, lobognak halottas csillagok.
Az égen
kokárda/koszorú-nagy korong ragyog.

Hamu a test, a lélek még suhan
a Térben,
s – méhburok ég! – dermedten zuhan.

*

Méhburok-ég! Dermedten zuhan
s reményül
– mert tudja szavát, ami van –
az ember. Úgy növekszik, szépül,

egészül – – –
bár elfogy: koponyája megmarad.
Fölmutatja pogány kegyserét:
– mint hasad

a Lét által – a korgó tudatot.
A gondot szövik fehér gondolatok.
Jelek oszlopához mindörökre

tanúnak
vagyok itt, mert születtem e földre,
vallani jelent, szólani múltat.

*

megkeményednek fölöttünk az egek.
Hagymaburkok borulnak meg tél
meg szó, meg szeret-nem szeret.

Magánhangzók zuhanása, a hangok között
pörgető rémület: fölmutatott látogató-arcok,
moccanó kezek – – – gyertyagyújtó ünnep

minden ezüstöt levedlő házban.
Csattognak a fel/elmerülő lteremtettl térben
almavirágszirmos-szárnnyú emberek.

Lélegzet. Halvány táj. Fű, bokor, állat
oldódik a terített sötétben. Napunk előtt
háttal rakják föl a tükröt. Szétreped.

A rések között ki-bejáró széllel
vándorol a porrá hulló test,
lebben/lobban a zarándokló lélek.

*

növekszik, sodorja dagály.
Holddal változó testét a tenger
kilöki a megingó partra, hol
léptek nyomata körbekeríti,
s mozdul a héra-szemű ámulat:

mekkora hal! Sirályok röptetnek

tajtéknak szelet s vitorlának,
de aki a hajót vizekre imádja,
csak csókolja a tatot, árbockosarat.
A kéz minden halottját az egeknek ajánlja,
és tapogatja a só prizmás fényeit,
a palakék állat fésűs hátát,
zsindelyes pikkelyeit. Horgos fogalmat

szólna a száj, s míg magát a csodákba
meríti, bomló képzetet talál

s az egy-utat a víz magába rejti.

*

téglavörösfal meredéke.
Repedések pókhálójában
salétrompecsétek, borszínű virágok,
— — — — — öklök lendülete,
fehér koponya mediterrán csarnokában
lépések kongása körbe-körbe,
s vércsöppek oszló koppanása

a kifeszített víz átlátszó síkján,
Így, itt egyedül. ?Most szóljam?
: üres sakktáblán bakázik a fekete s
föl-alá a fehér királynő,
szorozzák e tézist, antitézist:
platoni fényben árnyuk nő,
csak nehezebb, csak tömöttebb.

Az ember nézi az ég csillagát,
(fémarcán nyűvek sorjáznak
a semmiből a semmibe. Földről
elgördülnek a tejszagú galaxisok,
döcögnek népek csillagképei
a Három Királyok lengőhídján.)
s tudja, mögötte már függőleges a tenger.

*

a kerítés ép.
Mohazöldjén párzó bogarak,
és az erős növésű trombitavirág
(Campsis grandiflora Schum.) egybe öleli,
hol elhagyták a szuvas szögek.
Narancsvörös fűszerszag. Csüngőgally.
Szomorú változat. Szimbólumok nélkül
a Hold léggömb-lebegése
a négyszögletes estéli égen.

A rács mögött egymásnak testét

szegfűágyás marja és krumpliföld.
Hozsánna: hullnak kövek, hozsánna:
férges almák. Szalagzik az égre

avarszag, trágyaszag, sárga pára.
Madarakat lő át a kert fölött a szél:
sértetlen ívek metszik egymást.
Kavics nélküli dadogásom, barátaim,
magához veszi a föld minden vasát.

Levél levélre, fűre szitált por, ág,
korhadás. Északnak délnek keletnek
nyugatnak szabad látvány,
jégtömbként olvad az emlékezés.
Csordulnak egymásról ezüstkék rétegek.
Nyárfák föltartott kezei. Tetteik
végén semmiféle gyertyák. Lassú
ingás. A szem velük mozog,
rálát a levegőben elúszó alakokra.

*

• • tarackként bujdokol a zöld.
Gótikus lombok a szelek öt
csatornás útján. Madárnyakak: violinkulcsok.
Nem bízom: itt tömött sorokban fekete
és szarvak hegyén pillogó égitestek.
De látni, amikor szárnyatollak nélkül,
látni akarom mint forgolódik-fullad
burkában a kezdődő élet.
Tologat a hirtelen felnőtt kéz:
:nagymama-görbe baba felett, nagypapa-léptű

bábura villog a bólogató penge.
Nem éjszaka ez. Körmenetben
nem vonul a tudat embersereglete.
Ez még a nappal

rodopszin-emlékezete. A szem látványt játszik.
Szarka cserreg. Hangja puha fészkéből
ideviláglig (hát párra lelnek a szavak).
Magukban széthullnak a tárgyak,

szaggatott időben jelenlétre ébred hol
a székláb, hol a faragott támla, hol a
bordaként íves karfa. Részként
mutatják áldásra az egészet.

Az egész falánk. Törvényyé emelte a mozdulat.
Körbeállja a sokaságnyi egész, testükhöz
láncolva a nyüzsgő tenger. Benne
visszfényben tündöklő velencei állatok,
metszett tekintetek. Hány
nyelv lobogja a valamiféle föltámadást,
kétségbeesetten vonszolt magányát.
Fekete-fehér jelzett térben tolongnak, Ó,
vájkálnak a földben, hol bujdokol a zöld.
És sehol ünneplő épület. Előre, csak
jobbra balra hátra. Lépés sehol. Patt.

*

ismered a kéket.
Legyen távolság, szüntelen mozgó vidék,
Rézkanálban tejcsépp. Legyen

Megadásig lehajtott kézfej,
Csupasz tarkó, száraz haj
Elektromos sercegeése.

Az idő veszít. Leszel
Rét. Gép elé fekvő fű.
A felhők fölnyalják a tükröket.

(a kiszámított tér hasítékain
Átszivárognak a komisz angyalok.
Bokrok máglyái. Sok zöld láng.

Két tenyér meleg edényéből
Vér párolog. Ami madár,
Mind havaz)

Függőleges és vízszintes.
Halvány vonalak a kettőzött
Végtelenben. Középen éles célkereszt.

Folyamatos apály. Kismama-hassal
Csak a Hold imbolyog. Mondod: vagy.
Mondom: vagyok.

*

A nyomtatvány lapozható.
Sárga betűtől betűig sarjad a gyökér, s
futkároznak suszterbogarak (szárnyfedőjük
kemény, kárminpiros, ragya); a szél
már nem bírná pörgetni az íveket.
Ha felszagatnám a földkoloncokat,
megtalálnám a dobozt, a birs reves tövénél,
pléhjátékok kupaca alatt, esetleg,
esetleg...

A lehetséges magatartások közül
(leginkább történelmi élmény: magyar
jakobinusok) az okszerű/célszerű elkülöníthető.
Így képzeletben ((itt a papír zizge síkjára
hajolva)) elvégzem a mögöttem lévő kert
fölásását. Rátalálás után kérdezem;
A CSAPDÁKKAL MI TÖRTÉNT,
ha töprengek töprengek zsákmány híján.
Hol vannak eleim, **HA MINDEN PERCBEN**
FELROBBAN EGY MADÁR (fekete-fehér
végtelenített filmen), hol vannak?
És hol az ígért nóta, ez szernyű
vérontást, Országunkban való, folytatása,
és a csont-merev tájban merre a kiáltás,
{1. szimmetria} míg lemegy a Nap,
s gödörbe temetem könyvemet.

*

alólunk az Idő.
Porlik a századok kikopott lépcseje,
a törmelékkal hull hull morzsál lefele
az indigó (de lehet: xerox, mahagóni,
hajóktól habos vízkék)-mélybe,
akár a ponton-gondolat, akár az esetleges.
A tudat lisztes árkaiban
meglapul amely semleges.

Buja s undortól keserű ösztönök.
De szárnytalan.
De szellemtelen.
S a földön lélegző buborék-állatok
(H. s.!) testén átzubog
e történelmi homok, mészke, márvány.

*

a hajók gazdátlanok.
Nem, azok nem, a papírból hajtogatottak,
nem a korhadt és fából faragott
(mellette zománcatlan lábas), nem
a műanyag flotta (hol kilátszik
a körülrongált rongyok, moszatok alól, ott
fénytől – ultraviola sugárzás! – fakó)
s mind, ami feketének nem mondható.
A tüdőben tömör rézgömbök koccannak,
kotyognak a járó léghuzatban; hűvösen
ridegen, mint e metaforák.

A hajók pedig gazdátlanok: üregek
nyílnak-zárulnak alattuk-fölöttük: maga
az országos félelem. Fehéren sikolyt
a porral száguldó tudat, és
csak a sós vér tudja (visszatekintés:
evolúció) a tengert, csak a vér tudja
a kajütblak, a lépcső hideg vasát.
A szem mögött végtelen sík.
Lucernaillatú türkizzöldek. A gyantapuhák.
Függő mondatokban fölneszeznek a halottsárgák.
(Hát abroncsként pattannak szét a mondatok?)

A gazdátlan hajók, a gazdátlanok:
A VIZEK VÁNDOROLTAK A HEGYEKEN TÚLRA
A TELEHOLDAS CUKROS ÉJSZAKÁBAN
(azonosítható állapotok, mint lámpás
szentjánosbogarak, vagy ama Keresztelő, vagy
a tompa égi kövek, már nincsenek.
Kémiai folyamatok, filozófiai tételek és és
az elvesztett monomorfia. Az ember
ül, körötte héjukból kibontott titkok,

gyöngyházfénytől ragyog komor arca;;;
és forogva világol lázában a Hold.)

Azok a hajók, a gazdátlanok,
lebegnek a képzett (s kibontott) térben
+ beltrami + caylen-klein + poincaré +
(rozsdát virágzanak a levetett abroncsok,
független létük tetten érhető
:)

Leírás nem adható: a
pillanatok pontszerűek, s a mozgásirány
===== a kivetett halászháló
rezgésének függvényeként (a szerző
itt s a részletek...) változó.

(Hát abroncsként pattannak szét a mondatok?)
Függő mondatokban fölneszeznek a halottsárgák.
Gyanta-puhák. Lucernaillatú türkizzöldek.
A szem mögött végtelen sík.
Fehéren sikolyt a porral száguldó tudat,
és csak a sós vér tudja (visszatekintés:
evolúció) a tengert, csak a vér
tudja a kajütablak, a lépcső hideg vasát.
A hajók pedig gazdátlanok: üregek
nyílnak-zárulnak alattuk-fölöttük:
maga az országos félelem.

A tüdőben tömör rézgömbök koccannak,
kotyognak a járó légvezetékben: hűvösen
ridegen, mint a metaforák.
Nem azok, nem, a papírból hajtogatottak,

nem a korhadt és fából faragott
(mellette zománctalan lábas), nem
a műanyag flotta (hol kilátszik
a körülrongált rongyok, moszatok alól, ott
fénytől – ultraviola sugárzás! – fakó!),
s mind, ami feketének nem mondható.
A hajók gazdátlanok.

*

Édeskés lüktetés.

Ahogy megáll a kés a sárga háncsú akácban,
amint villám csapkodja a sivatag-hátú
vizet. A lecsapódott pára így fut le
a függő ablakkáván. A sívó délutánban
(szentképek tanári-vörösén át) nyüzsgő,
romantikus alkalom. Igaz, a hívás

több éjszakán is átlobog. Akkor:
az arc ájult fehére! Kezdjük ott,
maga olyan-e?***** A kés jegyében milyen
jelek? Tudja-e mint emigrálnak
guillotine-nyárba a forradalmi tulipánok?
Hogyan szeretkeznek sejteket átdöfve
a sterilizáló X-sugarak?

A cserépben fölneveljem a délszaki
gránátalmát?!? — — — — — A szoba minderre
tanú! Ahogy növel engem, úgy növesztem
gyökereit. Első gyümölcsét visszaküldöm
a görögöknek. Illatos lesz és változtathatatlan.
Nagyapám testéről a szétszéledt hullafoltok.
Döntő bizonyíték.

Tanult szakmám szerint is: biológus:
öles léptekkel e csillogó terráriumban.
Mindehhez van jogom.
A félig mondott próféciaák elsüllyednek.
Ismét: kezdjük ott, maga
olyan-e***** DE a két azonos idézet
között: az a keskeny forradás!

[(*****) *Sylvia Plath*]

*

most: fölemelem. Testén
remegés.
A félelem, mint akkor a rengésben.
Pedig az ég tisztává dermedt,

s túl rajta, egy égítést vörösre fagyott
arca. Most: fölemelem. A szemüregben

szintén vörös a szemgolyó.
Csörömpölnek eldőlt cseppkövek.

Az érzés rokon. De én tartom
a padló fekete szurka fölött,
én, az átlók pálcái között. Ha
tudnák, mely a következő mozdulat:

fölcsapna az embernyöszörgés,
vagy a szemlélők halk
(és kegyetlen) sóhaja -----
Határozottan. Tenyéréllel a fehér

tarkóra. A test már várja.
Kitépett szőrét is vonzza a gravitáció.
Valami lélektelen ismét
ostromolja a túlsó partokat.

Akkor: most. Magasra
emelve. A személyes névmások
ismét átszorozva, osztva.
Akkor legyen, félelem.
*

a pataktól a dombtetőig
ibolyák. Kristályként áttetsző levegő.
Az égen távolodó kölyökfelhők,
egyik-másiknak nedveskék az orra.

Az idill ilyen talán; fényes színekkel
szellő lobog, nyúlszőrbe tép,
rángatja a kökény gombos sok virágát.
(A csermelyt saját hangja bővíti,
motyog, fecseg,

mikor milyen kőre lép.) Hajdani kert őre a
cseresznyefa. Hiába hajol a foncsoros üvegre:
gyökere kifordult az ásványi sók
tükrös lapjai közül.
A bimbók puhán és torzan,

mint anyamellhez szorított
rózsaszín csecsemőorrok. Lehet még
valami reménylő zöld, szarka is
billeghet kilátót kutatva, s
napozhat alatta – e szélvédte helyen –

a felnyurgult kutyatej.
Erőművészek: hegyeske fűszálak
vízcseppek gömbjeit emelik magosra.
Nem látnak tovább mint terhük ér.
És percek az időnkéből: piros fülönfüggők

páros bolygói hasadnak ki a halott fából,
s dongják körül a látványt, mint
vaddarazsak. (S most a bádogdobozok közül,
a szuszogó tejeszacskókon átlendülve,
ágra akad és megül egy celofán-lepke.)

CSAK SALÉTROM ÉS MÉSZ ÉS SÍKOS MÁRGA

Ahol salétrom virít és mész és az összes hajszálrésben
gyökerek módjára leszivárogo hozzám
minden, hogy utolérjen
még itt is, itt, ahol akár méhben összegömbölyödve,
magzattá váltan vissza már mindörökre,
a földanya testében vagyok,
és se vándort őrző hold, se útmutató csillagok,
és csak az agyagsárga ég, mely fölragyog
néha-néha, mikor az ősz már lucskos páva,
s a mélyföldi erekből az ásványdús vizek
csontjaimat szürkébbre fakítják,
és nincsenek se színek, se hangok, se testmeleg,
amelyek jók voltak, vagy jobbak, mint itt,
jobbak, s ahol a földdé váló mozdulatomban
annyi volt mozdulatom van,
míg magamhoz szorítom, magamhoz ölelem a nincset,
és tudom, tudom az időből kizárva,
hol más sincs, csak salétromvirág, mész és márga,
fekszem a nyirkos éjszaka mocsarába
zárva, bezárva, s volt arcom hálós ránca
még fel-felrémlik a templomi gótikában
egy révült pillantásra
egy unokának, örökösnek,
ki öröklí tőlem nem a létet, a földet, az örömet, a fájts,
s nem a lustán lebbenő puha varnyúszárnyat,
mellyel a gyerek-, felnőtt- s öregkor tovaszállnak,
hanem az egyetlen osztathatlant, a halált,
és itt csak salétrom és mész és síkos márga,
míg törekeny csontjaimmal dúcolom alá
az odvas földet, amely kitagadott, hogy befogadjon,
és a szüntelen eső véle eggyé mosson
össze, be ne szakadjon, míg nem jönnek az utódok,
be ne omoljon még sem vagy már sem
a fentiek alatt, mert onnan a minden üzen
a hajszálréseken, s az ég a
megnyíló gödörszájban néha még felragyog. Ámen.

LÁZÁR

Semmi más mint hattyúcsont és volt van
az éjszakában, s arcok váltják egymást
a növekvő-fogyó hullaszín holdban,
s mint füst csíkja megy, a lángról elszakadva,
testemben a lélek magára maradva,
magára – látván lássam,
Uram, bűn van a megváltásban,
amit rám szabtál mint az inget,
de hidd vagy ne hidd szolgaságom, s mindezt,
ami megtörtént vélem
túl az iszonyú egy-halálon,
az nem lehet,
hogyan belőled ezt az egyet vágyom,
az nem lehet, hogy legyek én a példa
mások hitére, de magamnak olcsó préda.
Ebből elég volt, elég,
és hasaljon rám vissza a szemfedőnyi ég,
ha látnom ellened nem lehet,
mert semmi mást nem vehetsz el,
hacsak nem a testemet,
mert romlóbb teremtményed nincs a porvilágban,
mert kételkedő vagy magad is,
ha föltámadásom, ami tanít,
s megtanítja
a többit is, hogy van vissza út, vissza,
vissza, van vissza, és csupán kedved-kényed
és nem a tudásod az, ami fölébreszt.
Mert nem voltam jó itt e földi néhány évnek,
mert már születésem ellened vétek,
s nem elég tonnás érvnek,
hogyan billenjen a mérleg
egyensúlyba. Billenteném én váltig
hetvenkét kilónyi tömeggel, idegszakadtáig,
s nem érted vagyok; te tudhatod,
bár hozzád föl se ér, amit mondhatok
még, vagy mondtam; ez ingó tartományban
nem feléd süvölt éjszakázó vágyam,
csak irántad,

hogy legyek, lehessek szép, bomló halottnak,
ott is, ahol vannak és lesznek feltámadottak
a hitedben-szívedben, vagy nevezd akármi másnak,
és engem lökj hűvös cédaként a halálnak,
mert
nem hiszlek téged
míg körötted viaszférges lobogva égnek,
s kérve-könyörgöm,
tégy csodát mással,
s ne engem adj az öröklétnek.

Madárként felcsapó

Ha tükörbe mártom most e tárgyat,
mely lehetne emlék is, bár nem az,
vagy talán mit átcsempészttem a
lüktető határon, s a szem odvában
pirosan forog és napok óta havaz;
a leandereket és az olajfákat,
mediterránfehér keményített tájról
kéregként leváló s asztalra avarzó
látványokat – ha tükörbe mártom
most e tárgyat, felúsznak abból
a szem magasáig bizánci fények
ködében ringó asszonyok,
:nemesfém-gömbben hallgatózó színek:
köztük a violin-fekete. Imbolyog fönt,
üt a harang, szavait látni,
ha tükörbe mártom most e
tárgyat (az Idő résein az üzenet
sok ágával áthajol, gránátalma robban
a lombban, ahogy a falak mészkőmelege
villan, s az olvadt ezüst is ütemez
illatos, kemény levelű babérfákon)
a házak folyékony-sárga foszfora
lobban, a tornyok ikerkupolája
párává oldódik a levegő
habos, kék lúgjában ——— szétmarja
a fűszagú, rebbenő képzelet:
mint márványtömbök testét a súlyos,
koppanó csöppek, mint tűnődő
vízen az arcunkat gyűrűző remegés.
Mondd, milyen szerelem ez? Húsos,
rumpiros virágok és barna szagú
vastag avar alól kaparom elő a Holdat,
a Napot, a rézpénzként megzöldült
apró csillagokat; s ez lassúdan
kerengő testvérbolygókat
(hogy nappalok legyenek,
és csontig ólálkodó éjszakák)
pályájukon tartom, míg minden

hozzád hajoló mozdulatom eldől:
balták villanó pofái alól a fák
fekszenek így a földre, s ragadozók
állkapcsai előtt a vékony bokájú, pettyes
gazellák. Ha tükörbe mártom most e
tárgyat: ő vagyok, te voltál, én lehet,
szemünk szentélyén párzó képekhez
közeledek óvatosan, fényes medúzák
ernyőitől alól gördül a tenger így
a mágikus partra,
s míg kezemet képzelt kezed felé nyújtom,
vasfalhoz csapódik a szelíd képzelet.
Hát kimozdul körülünk a táj
üres kockája,
s bélelnénk szüntelen magunkat
táguló-szűkülő terünk
belső hat falára.
Ha tükörbe mártom most e tárgyat:
az arcfehér képzelet árnyai
felpöndörödnek, mint az izzásig hevült
lapok, jelek, vékony vesszők a jövő idő
pernyehullásában! Ó, a képzelet. Akkor:
emigrálok, leszek a dolgok, tárgyak,
élőlények között, s a madárként
felcsapó látvány füstjébe – ha tükörbe
mártom most e tárgyat – költözöm.
Míg e nagy forgásra/izgalomra
ittam, tollamra alvadt az ütéskék tinta,
és a papírig visszariadtan, irgalom,
veszem észre, a tér köröttem felhasadt, a plafon
japáni festmény márványos erezete, s a réseken
betüremkedik a kitiltott (mert közveszélyes) félelem.
Miért morgók az anyagra,
ha én nem ő vagyok; ő önmaga?
Úgy fejlődünk-romlunk, ahogy megengedi,
hát ellene hiába _____
szubsztanciája:
élet.
S e létben ha jön a fájdalom, igen,
igen, vagyok, igen, biogén halom.

Vagy már tetem?
(Esteledem —————)

(Nincs remény)

Rémülettől barnán, futván futva,
neonfényben serceg az utca,
fakulnak a háztetők. Mint sóban
henteregve, szitáló hóban
– míg zuhan a két szó és szertecsap –
terelve össze kapkodó tíz ujjamat
egy mozdulatba, fonódjon
a telefonkagylóra, de a készülék
– s már szédült arcfehér az ég –
nem bűg fel, nem kattan.
S hűvösen tűri míg reá csattan
bakelittestére két tenyér
izzadt-ijedten. Nincs remény.

(Most indulnál)

Most indulnál, amikor vége lett.
A mellkas fájdalmai zúgnak.
Gyertyahúvös vidék: és mágneses
erői a térnek visszahúznak.

Töprengsz, törődsz, zsíros kártyalapon
metszett kuoni pásztor. A piros
szív elpörög. A test a hű havon
világít, s mi nem lettél ————— a tilos

bíbor a vállon, és a zöld, a zöld.
S mit nem bírtál tovább, a
pányváról leszakad a fakó Föld

gömbje, s kiszakad a sok cövek
is belőled. Hát ne szólj, ne beszélj.
Itt. Itt voltál. Itt. Többet ne...

(Mint ki jóllakott)

Ne keresd többé a Verset:
városunk ködéből mák-kék álom hull.
Kiszolgált, rozsdás fegyverekkel
a rétrengeteg fű is elvonul.

Kóbor kutya fölöttem a Hold,
bár szűköli a rókaszín eget,
körém tornyoz odvas torkából
pamutpuha vackot, színes rejteket.

Hát járom most az éjjelnek hatalmát
kerülő-szemekkel. Őrizetek vackort,
tavaly-hullott almát, dércsípte,
lányszemű kökénycsillagot

— — — — — márványnál is szebben
minden félve élő s rejtett halott
kövesedik kagylósan bennem:
és mindenkin tükrös só ragyog.

Követ a Hold, mintha én követném
vérnek futását lázban, sebben,
horpasza dagad amint én vékonyulok
fagygazdag évben, sovány szerelemben.

Majd egyszer csak árnyékom járkal,
harangszókhöz valamit dadog:
s a Hold kövéren Tiszátokhoz kúszik,
lefetyelget, mint ki jóllakott.

(Szeretném úgy kezdeni)

(Szeretném úgy kezdeni a verset, hogy a laza
feltételes töltelékszó is becsapódjon a homlokba,
s átfúrva szétfröccsenjen az agyvelő,
a vér, és a távolban felcsapjon a por, a kerregő
madárcsapat → hiányt = krátert hagyva maga után
mindenik, mint ez íráshelyszínen a közép-európai délután,
mikor a Hold házában
feltűntek a rontó csillagok ← papírlappá szűkült hazában,
hol a horizont kényes jellé züllik
a narkomán-homályban, mögötte eltűnjön ! eltűnik!
az utolsó sóhaj napkorong-Ó-ja.)
Ha most, mert ilyenek látom e félhomályon átszűrődő
tájat, leírom; a tűnő fény és a lassúdad felszökő
sötét határsávját (az itt-lét és nem-itt-lét mindkét oldalán)
valami kezdi kitölteni táguló terét, talán
– !hasonlatokba emigrál az ember! – a látvány
fogalmazta kiáltvány
az, talán a tapintható tömbbé
összeálló szavak ————— e valami immár többé
bonthatatlanul tornyosul fölém, fölénk,
megfogalmazhatatlanul körénk és közénk
simul cementhideg testével, akkor azt mondhatom,
és továbbmondhatja minden, a végtelenig kiszimatoló mondatom
is: e megdermedt, áttetsző ?kockába? belenövünk,
az is belénk nő, mint hulló hajunkba az őszünk,
nyarunk és tavaszunk, és kitörni
nem lehet, csak itt, itt, magunk-csöndjével elidőzni
egy keveset, úgy negyven-ötven évet, de lehet,
már csak kettőt vagy egyet, könnyű lélegzetünk ellebeg
nikotinsárga tüdőnkéből, és szemünkből a fátyolkönnyű színek
cellánk kocka-aljára ködként hullnak, újságból a hírek,
s a kor opálszürkéi feketékké nehezülnek velünk
együtt, azaz általunk a kor, s mint relikvia, énekünk
oly távoli, idegen ősemléke a jövőidőnek,
s számos testült lélek a duplázó időben ténykedőknek
hiába fogalmazza a legfontosabb mondatot:
megölnek – ergo sum.

Gyónás **(1988)**

(A mából...)

A mából a tegnapot kiásni
motyog a bölcs és hajba kap
szájtáti néne lábáról a fásli
lehull míg a többi matat
a szemétben fenn a fohász
ragyog mint a csillag Betlehem
kinek kezében az adu ász
kinek a vacca jégverem
 város szélén varjú károg
 pernyébe ül a sok bolond
 mondogatod nem a te károd
 s a nap meglódult nagy kolomp

*

Motyog a bölcs és hajba kap
vendéget lát hol maga sincs
szék ajtó ablak szétszakad
a szoba szoba fala nincs
az ég magasabb már nem lehet
a jégre dér a dére hó hull
a holnap se őrájás kenyérszelet
mire méz vagy tejföl csordul
 hát fordul a földhöz szépen
 szemfenéken át vércsík szalad
 üstökösként és a földje éppen
 lába alatt égmélybe szakad

*

Lehull míg a többi matat
de az is rongy vagy cetli
s nem teríti le a holtakat
nem jegyez föl rá senki
ha égi nagy ujjal reá koppan
homlokára ügyes akárki
s attól a tudat ketté roppan
jogát vissza senki nem perli
 és a vers csak vészkijárat
 lenne nekem neked neki
 beomlik akkor minden vágat
 ki benn reked egyiket se ismeri

*

Kinek kezében az adu ásza
villog s gyomorban a hús kés
reggeltől estélig bokacsattogás
nyelvünkön oldott ostya a rettenet
és nincs jog se vékony igaz
hol nemzedék vacog szikkadt aggyal
a kor falára felírt nagy vígasz
előtt s megkopasztott minden angyal
 hörögheti buzgón magát
 vérrögökön hogy átzubog
 föladva magát a legapróbb vád
 miatt s ütemverset a daktilusok

*

Város szélén varnyú károg
bekarcol keskeny jeleket
a dermedt látomásba az állott
rideg tájon kötélképek por sziszeg
fagy szipákol az ember meredten
mint felboncolt műszer felett
gubbaszt karmos kezével lebben
legyint és mindent elfeled
 mert ládd a piszmozgó csöndben
 honnan kihátrál minden névmás
 vonat sipít és szarvas szökken
 s helyére áll az összes képmás

*

Pernyébe ül a sok bolond
ha zuhog az átok illőn zúduljon
mi volt mi van s ami szorong
a jövő csak el ne múljon
csak az ne ha a jelzalog
szétfoszlik olajos cejgzsebben
mert fölhorgad húsz századnyi átok
Krisztus után soha remekebben
 mert ládd milyen szorgos sok balek
 préselni magát csöpögjön a zsírja
 zokogva itt mást itt nem tehet
 s az írástudó áruló: leírja

*

A nap meglódult nagy kolomp
birkanyáj-bamba az elme
terelve össze stemplis és bolond
gyilkosnak van csak szólni kedve
ha huszonkilenc éves elmúlt
s ha harminc koponyáját harapja:
!csak fegyelmezetten! és szúrt
sebből spriccel szét minden napja
mekkorka játék micsoda vidám
pocsolyán szétfutó körök
vízszagú vérszagú délután
felszínén még tovább tükrözök

*

Város szélén varnyú károg
pernyébe ül a sok bolond
mondogatod nem a te károd
s a nap meglódult nagy kolomp
hát fordul a földhöz szépen
szemfenéken át vércsík szalad
üstökösként és a földje éppen
lába alatt égmélybe szakad
mellkason vajon ki citeráz
még vagy még vagy már nem
aki arcára nem vigyáz
azt nem vigyázza más sem

*

És a vers csak vészkijárat
lenne nekem neked neki
beomlik akkor minden vágat
ki benn reked egyiket se ismeri
úgyan csapdos ostor villám
maszatozni moslékot széjjel
vérben ázik mindkét pupillám
s a munkásosztály alszik éjjel
sírni nem de nem és nem sírni
fogak paláinktövéen remeg
az anyanyelv ezt kibírni
törvénytudással nem lehet

*

Hörögheti buzgón magát
vérrögökön hogy átzubog
feladva magát a legapróbb vád
miatt s ütemverset a daktilusok
mert néki ez éjnappal oly sovány
hogy egy jelző is fölakasztja
mint ingaóra emlék Orgovány
vajha a jövőkort kikopogja
 mert ládd a pizsmogó csöndben
 honnan kihátrál minden névmás
 vonat sipít és szarvas szökken
 s helyére áll az összes képmás

*

Mert ládd milyen szorgos sok balek
préselni magát csöpögjön a zsírja
zokogva itt mást itt nem tehet
s az írástudó áruló: leírja
ide jöhetne radírgumi
a költő verséből magát kívágja
ha kattan a rím bilincse tudni
kell hogy nem lehet föloldozása
 mekkorka játék micsoda vidám
 pocsolyán szétfutó körök
 vízszagú vérszagú délután
 felszínén még tovább tükrözök

*

Mellkason vajon ki citeráz
még vagy még vagy már nem
aki arcára nem vigyáz
azt nem vigyázza más sem
sírni nem de nem és nem sírni
fogak paláinktövéen remeg
az anyanyelv ezt kibírni
törvénytudással nem lehet
 mert ládd a pizsmogó csöndben
 honnan kihátrál minden névmás
 vonat sipít és szarvas szökken
 s helyére áll az összes képmás

A búcsú

Míg helyére áll az összes képmás
hattyúcsapat az égen és napdagály,
és összezúzott minden hű névmás,
és almagél-sűrű kor és mályvaaszály:
az arcomon, az arcodon, az arcán
– honnan cseppenként szökik a tenger –
egyszer
az arc búcsú nélkül fog elmenni, vagy ment el.
(Egyszer
búcsú nélkül fog elmenni, vagy ment el.)

Jelek kárognak hol – varjúkéek tájon
vérben hűlt főnév s felbúzló ige –
az idő tűnődik, szálljon, ne szálljon
pedig itt se teste, elomló szárnya se
s ha van akkor csak egy mozdulatban,
melyben minden más mozdulatlan
marad,
akárha szájjáras szájban a szavak.

(Marad,
akárha szájjáras szájban a szavak.)

És hogy felsorakszik mind ami lélek
az égjárásra a feltépett ég alatt,
fölgangzik egy trópustalan ének
s a csigahéj föld mészé beszakad,
koponyaburok és napdagály pörög
a tipró-dobrokló lábak között,
s a porban
semmi más mint, hattyúcsont és volt van.

(A porban
semmi más, mint hattyúcsont és volt van.)

Az olajfa

A közép-európai délutánban,
míg kiscigányas kölkökként lábaltam a nyárban
a nyúlzapuka-bolyhos percek től át a
Tótkert-végi tócsaszín világba,
igen, akkor és ott, harminc éve forgatott először elő
szemeim elé a sírhanthátú idő
márgamélyéből, s magma-lüktetésű lombja
az amit ismét látok, fogadom magamba képét újra,
igen, akkor nőtt fel bennem az az olajfa,
hogy az emberöltőnyi időket összehúzza.

Ó, ezerszer áldott, látott, álmodott olajfa,
te görögfehér háttérből kiváló s porszürke szép,
te, akit magához húz, napsárgába bugyolál a rezgő levegőég,
miként élhetsz így bennem már évtizedek óta,
hogy döbbenetem a mediterránium hosszan visszhangozza,
mert rád ismerek a kabócazajban, az asszonyforróságban,
a férfizokogású tenger omló partján; vagy ismét
gyerekkorom üzen,
mely oly régi s öreg időbe hullt,
melynél mélyebb-messzebből hozzám ágaid soka átnyúlt,
vagy forradásos-torz, zúzott jelenésed
nem más, mint ami a korgó hasú időre ébreszt,
melyben csak addig, csak addig lehetek-vagyok,
amíg alig ölnyivel tovább növeled hajlékony gallyazatod,
s ebbe a néhány ágba, levélbe, gyümölcsbe bogozva
be leszek immár én is évezredekre oltva,
látványként hagyományozva az utódaimra?

Ó, te emberiség-korú, vagy időtlen olajfa,
hány lélek él benned, s hány antik isten
húzódik meg öles, soha beforradó sebeidben,
hány elkárhozott, idegbeteg láza
pörgeti leveleidet, tépdesi, rázza,
s mennyivel több démon és rontó és jó szellem
időzött benned, mint a világegyetemben,
hogy félje miattuk az előtted megálló
a jövőt reszketeg, amint bírát az útonálló,

s lombodba hány arcot, csípőt, ölet
öltöztetett a fűben heverő szerelmes képzelet,
és hány emberre vagy tanú,
akasztottra, öngyilkolóra s hány gyermekháború
otthona voltál te, te olajfa,
s hány bújdosó bukott lélegző mellkasodra,
s tested mindenkit, mint pala a csigalenyomatot,
időtlen időkig magába fogadott,
és néha, ritkán a pihenő utazónak,
vagy a tengerrel vándorló vérszínű holdnak
felvillantod az évezredekét,
oly gyorsan ahogy barnaszagú törzsedről a kéreg pereg,
intő, ígész és eltorzult-fájó jeleket,
mert a végtelen idő is ily torzzá-torzóvá, s görcsbe
ránduló, mint te, földig hajolva, de visszatörve
a magasba, föl, föl, meggömbült tagokkal,
de mégis felfelé, és évente újultan kibontva
illatos ezüstjét, mint ez az olajfa,
mely úgy létezik, hogy csak születésemtől tudjam, és most lássam,
s melyen egy magasságtól undorodó, elbitangolt angyal
hintál egy súly húzta ágon, és babrál egy pipaccsal.

(a vers ablakában)

ki ez aki ott áll
s néha a versből kihajol
csöndet szív az itatósba
és néha részegen meghajol

ki ez aki kőislombot
tép hogy a szájába gyűrje
és tavaszt csinál forradalma

akasztófaként kizöldülve

ki ez akit elvonulóban
a vonulók gyakran meglátnak
ahogy ott áll a vers ablakában
és a vonulók némán megállnak

ki ez aki az esőre rászól
és amit mond azt lassan mondja
mert melléig ér akár az érgörcs
kiélezett gondja

ki ez aki a sűgők éjszakáján
kivérzett betűk közt mocomog
s mint békalány a kútban
a verse mélyén felzokog

és néha úgy tudja nincs idő
és ha van akkor minek lenne
belefoggy végül is belefagy
a dörmögésbe s elkúrvult tettbe

mert minden ugyanaz ami volt
kiég a jövő idő is
kábitó izét őrzí a száj
a száj melegét az illatos kőris

ki ez aki ott áll
s néha a versből kihajol

és szavakat tör a papírba hóba
és néha részegen meghajol

és harcos társakra emlékezve
piros söröket képzel
s ha meleg szobáról kapingál
a verset nem tépi széjjel

ki ez akinek hajaszála
úgy pördül fel homlokára
mint sárga képek széle
az elhagyott ház asztalán

ki ez akivel a képzelet játszik
míg sorokat húzgál széles papírra
bort iszik s ezt-azt tenne venne

ki ez aki ott áll
s néha visszapillant a versbe
*

már minden mondat följelentés
ebből a hamis térből el!
a lábad vérzi a tarló a szótő
és a feljegyzés énekel

recsegő hang ujjként intő
megnevezetlen a vidék
lehetnél most körültekintő
lehetnél most bizonyíték

aki nyitja az évszakokat
s dobozukat messzire rúgja
míg pattog köveken s peng a fém
a hangok közé belesúgja

a tételt amely türelemjáték
cukorkáról fosztott sztaniol
én vagyok a szerző aki itt áll
s néha a versbe behajol
*

a szerző én vagyok a vers is
én vagyok az aki ingva
hintál a versidőben
járva terét mint az inga

vagyok a hűvös kellék
ami a bűvész kezéhez tapad
s én vagyok a jegyzék
s az előle bujkáló szavak

és a mérték én vagyok s a szégyen
kotyog a világmindenség
mondogatom voltaképpen
csilló mindez életjelenség

én vagyok az eldönthetetlen
én állok a vers ablakában
a huzatos végső döbbenetben
aki mindenért hálátlan

(az időhatározó-próba)

*“Egyébként jót hallottam Rólad(?) –
Virágh Ferenc: Török hódoltság Gyula
térképében c. könyvének 31. oldalán
ez olvasható: Géczy János gyulai vitéz
levágta (a csatában) Bag lippai bég
fejét – 1564-ben.”*

SARUSI MIHÁLY

egyszer olvadt tavasz kora
egyszer betoppanok
ide úgy háromszázkilencven évnnyire
világít szemem mélyföldi foszfor
metsző és encián
(nem vár senki se)
kezemben handzsár vagy spádé vagy bot
egyszer majd újból betoppanok
(a felolvadt időben)
világító szemem foszfor
s lehetetlen hogy mellkasomra
döbbenjen akárki lippai bég ujjja
JÓKOR JÖTTÉL VAGY ROSSZKOR

Látkép a valóságról gepárddal (1989)

(a mellkasból a hosszú éles jelző)

proszpekt nappal bulvár éjszaka
végtére hol nincs ott nincs haza
de eljön majd levél levélre
a többes számmá nőtt villanó remény –
s mint okos sanda kés
csontot érve
ha csattan (és remeg) (és szítál)
a mellkasból a bosszú éles jelző
– véresen akár a kozák attak
melyben a ló és lovas egyként megriadtak –
kiáll
mint zúgó pörgés után
jelző ha csattan remeg szítál

most kérdezem
?ki az a madárijesztő
?talán mégis szőrnök
aki e jelző gőzpiros terében álldogál
tétován elvégre idő sok volna
ujjait a semmi asztallapjához tolva
s feje ha fej az billeg vagy bókol
→ mennyi kell a halálhoz a halandóból ←
s nyelve holmi vétlen szóban fölbotolva
s fogai mögé aki lesked
az mást sem néz csak a taplónyelvet
ahonnan a szavak
vagy emigráltak vagy elperegetek

bár mindenhol guggoló odvak és
minden elég mert minden oly kevés

itt valaki magában szűnhetetlen motyog
és valakivel feleselget
hogyan lenne bár szőrszál egy szőrnök arcán
vagy madárijesztő talán tán
a kereszt balján
hát le a leplet
de az a jelző mindenek előtt mindenek után

a bordák között
proszpekt nap őszi délután

(az elszabadult karton)

fel s megvillanó papírfényét
visszahívna a meggyűrt karton

a betűkavargású szélviharban

a homokzizegésű tengerparton
szárnyak csapódnak hollószárnyak
jeleket metsz mind az égre
felvázolódik a porcelánmázba
mártott mediterrán tájra
a régi költők sóvár messzesége

és az a fény ott elsimulva
mintha a világból
egyedül létezne
úgy világol
az a fény ott el nem múlna

hát ez az ami átvilágol
onnan
s innen a közelítő tájból
hol moccanog fecseg befelé lángol
az elszabadult karton

mint a puszkaporos patron
szólítja magát

az írást szólítja visszahívja
és a szavak meglapulva
míg ki nem oldja a tus hollóját
a sós víz katapultja

fehérlik a parti messzi ház
az anyag
és elmúlás

s fel-megvillanó gyöngye fényét
szólítja hívja a meggyűrt karton

abból a síró-nevető időből
azon a kígyóhullámú parton
ahol mocomorog és befelé lángol

és sustorgása
és hallatszik a cellulóz fogvacogása
és suhogás is
valami le nem írt szóé
a le nem írhatóé

tudja azt is aki nem tudja
hívó vagy felelő minden rím durva
(így a sebre tapasztott vásznon
szívárogoz át a vér hogy fájjon)

a szabadság szerelem megtiporva
forgolódnak árnyak hollószárnyak
sarlókat metsz mind az égre
kirajzolódik a porcelánmázba
mártott mediterrán tájra
a régi költők sóvár messzesége

(az elválások hűvös tükre)

emlékszem egy régi életemben
tudtam mi lesz holnap
tudtam a nyár kifestett vonatán
kik és hova és meddig utaznak
az elválások hűvös tükörébe

emlékszem egy régi életemből
szerteszálazta hajukat a szél
s abból a nyári magányból az a hang
utolér

kihajt a borostyán sok zubbonyvállra
(vagy más zöld az holmi európai)
kutat de a ruhákban nem találja
nincs bennük se senki se valaki
foszlik a varrás porlik a posztó
nincs az álcákban senki senki
de még hasonló sincs
kikkel tudna a sok avas holmi
vagy a borostyán azonosulni

emlékszem tegnap volt
utolsó napjában a kifestett nyár
mikor beköltöztem a főnév dobozába
mikortól már engem se ta

*

hiába vagy nem hiába
beköltöztem egy főnév dobozába
s lehet püfölni rázni
(mi mást szokott a gyermek
ha nem játszhat és nem feleselhet)
felnyitni és nem találni

azt ☹ ott azaz engem

holott vagyok
mert ott lehettem
és kereshettek főnévvé váltam

egy főnév dobozában

és nincs többé az a mondat
beépítve a kor falába
amiért a rendőrtörvény onnan kilakoltat
vagy rám gyújtva a száraz szavakat
a félelem úgy fájna
hogy kiszolgáltatna vagy megalázna

szitálhat alternatív a korom a hó
az posztos sinistra delatio

(egy mondat maradéka)

nem sikerülhet többé megelégedni
azt a percet:
apad a hold majd kerek
akár a meggörbült és púpos és határtalan terek
és ismét apad

(falatnyi sem marad)

merrefelé lenne
hát bevermelve
(látványba a látás szerve)
végső szavad

utolsó és változtathatatlan
biztos akár a visszavonhatatlan

hogyan beleőszült a holdfénybe
a fű visszabökte magát a mélybe
beletűzve a komoly tűbe
írásost hímezzon valaki odalent

de ki az
aki azt a zöld tűt befűzte
de ki az
aki a varrást kibetűzze

kilóg a mélyből a férc
fehéren
hogyan az »ezt-azt« összetartsa

s a világ a világgal egybeér

a föld alól is átvilágol
mint kútból a hálás lidérc
vagy forrássziklából az isten
vagy gyökerek alól a csupasz érc

még puhán és biztosan lóg ki

innen-onnan
a maradék cérna a maradék férc

holmi szó az megsodorva

a hold hol kerek hol apad
s az anyaföld húsában
egy szó mint a cérna

valami ige az
egy mondat maradéka

(ha nem én ha nem te)

-- ∪ -- ∪ -- ∪ ∪ --
-- ∪ -- ∪ -- ∪ ∪ --
-- ∪ -- ∪ -- ∪ ∪ --

ez a mozdulat hangja
egy csupasz tenyéré a meztelen bőrön

alóla a csont is átsugároz
s benne éveinknek fénye
árnyéka is
hogy amiről mesélnie kell
mindazt elmesélje

ahogy végigfut
a mellen a törzsön

ne mondd hogy nem mi ketten
ne mondd hogy e hang a börtön

az elcsendült világegyetemben
a nappalok kongó utcáorát
kik laknák tovább

s a leomló haj záporát
ki ha nem én ha nem te
szálazná szerte

kikre csukódna
ajtóként az este
ha nem ránk reánk

ki lenne más e hang

ki ha nem mi sugárzunk
kövületből a stroncium a szén
átviláglunk minden bábon babán masén
régről mint a hús holocén

át a deres égen
a percek kőfalán
az időtlent kitöltve

mi más lehetne a mozdulat erőterében
ha nem
ha nem – hogy minket megértsen –
az elhanyagló széken

hogyan kell egy simítássá válni
az anyag mozgásában

bölcsen pörögni hol megállni
vele eggyé válni

kicsoda
micsoda
szólít egyszer magába
mert idejét terét bennünk megtalálta

és a simogatásban
annyi új simogatás van
elrejtve
mint a tenyérben a tenyérminta

a mozdulatban valaki él
beköltözött: gombába erdei manó
és fényt ad neki: tengernek a só
és mohpuha és katángszerű

így is úgy is asszonyszemű
benne könyököl minden éj
a kevély portájú tele

ez a mozdulat ideje

— — ◡ — — ◡ — — ◡
— — ◡ — — ◡ — — ◡

nem tudni mert nem tudható

elzsibbad a száj annyi szóra
mi minden van még belénk csomagolva

(málnaszemekben tisztás fények)

a tükörvízből villanó fény
(kéklőn mint az automatizmus
s mint az önmagába maró medveén
s egy századelői francia izmus)
visszaadja a felgyújtott házat
és öntudatlan
a füsthárttyás szemet s a vékony málnaszád

e képről a látványt lenyúzva

egyszer vagy sokszor

ahogy a túltáplált félelem felnő
a lángérű látványban ottragad
a pillanat mint lenyomat
az ablak előtt málnás sűrű medveerdő

a másolatba belefagyva
az üveg mögötti riadt mozdulat
s a test elmosott megdőlő
karóra felfutó szeder és vadszőlő csupa görcs
és barna
amint a nyúzat fogva tartja

már örökre így marad
rácsapott a versfordító pillanat

: és ez a málnaerő
végigvág rajtad
mellkasodban kaparász
és elfesti az ajkad
kőrmöd alá pedig szálka
vackolj a magát tisztásra a málna
ahol a 'vagy' vagy ha hagynak

a lédús bogyókban összegyűlt érintés vagy
maga az erdőszűk éjszaka
a tapogatás

az erő és az erőszakolás

málnaszemekben villognak a fények

(kontinentális kedd)

agresszíven lustán mint a tigrisek
vagy akár egy sovány csíkos metafora
mégis mégis remegve
s a tárgyak biztonsága mellett
meghúzódva kinyújtózva

hát így lennénk így barátom

mindegyikükbe be-benézve
ahonnan néha föl-fölhangzik
hol dörmögés hol motyogás
hol mint akit évezredek óta folyton nevelnek
a körömrre csattanó pálca
s a sírás utáni szagatatott lehellet

meglehet a nagyapai szózat
a bevégezetlen forradalmak zászlaiból
kiszólhat
s dob is pereg
mert éj-nap egybeforrva tart
a rúdhan s szövetben elzárt ütközet

néha a szűzdohány kapatos szagát
fűzi a szél az ajtórésen át
és krákogást és gőzgépdohogást
és dinnyeföldekről a lédús hersegést

lehet, hogy dédapa boltja, mi átkopog
az elbontott ház palagrádicsán
ahogy száz év után a felhős liget fáját
a harkályok újra meg ismét átvizsgálják
vélük s a levelek zörgésén keresztül szólna
a kőzetlapok közé
fúródó gyökerek kígyója

és most a kendősuhogásban
még valami más van

ha hallanád
így tudnád ezt te is barátom

mi ez a lubickolás ricsaj
fülembe csapódó borsuttogás
ebből a hordóra ütött lékből
vagy más lenne
a nyárral feltöltött edényben
? más mint ami ———

! mondd ki ha mered
a tárgyakban ugyan mi minden
sikátor névsor terror és zápor
mi minden még amivel megteltek
s ami a tiéd

? az üzenet

ami mint röntgen
átvilágít titokban csöndben
és sugarai belsődből falnak

ki kit szólított meg
kit ki szólíthat
ki miről fecseg
? a transzeurópai siratófalnak

mert annyiak vagyunk amennyi
belőlünk feljelenethető

s én annyi amennyit feljelengetek

! gondold meg jól barátom
ha eteted a metaforákat
és puha a léptű tárgyak között élő tigriseket

! gondold meg
ahogy a kifagyott idő rései közt átjársz
a múlt lépcsőháza

s a gang vékony hangja
lépteid zaját visszaadja
a helynek ahonnan jössz

előlege vagy annak ahova
lökös az idő mánusa

! gondold meg
mi lesz ha beköltözől egy tárgyba
)előbb-utóbb ez lesz
így gyanítom(

? kié lesz a dolgok lázadása
amelyben magadra rálátsz
mint egy tervben

vagy egy gonosztettben
bármely kontinensen
egy kontinentális kedden
folytathatatlan virágok között
nyakig gombolkozva fűvel

és bolond aki úgy dalolgat
bár felforr szájában a mondat
ama bibliai
ha kezében a kés
a késből egy s mást hallani

mert a késből is ki-kiszól valaki –
a pengéből visszavillan egy szem
véres és betört akár
hattyúk alatt a zajos jégtáblák

úgy szól mint tűzfal előtt a felsorolás
mint koponyacsontból a régi szőke halánték
amelytől az arccsont úgy elválik
mint ezredesi váll-laptól a váll

: felvillan
ahogy átfúj rajta a szándék

s úgy
ahogy a görög nyárba
bevilágít egy medveszemű málva

a mackócukor-ízű ánizsos

a fölismerés megnevez
: nyakadra fonódó lombkék dallam
a lombfehér lombbarna
betakar és kitakarna
kitakar és betakarna

hatmorást ver a szíved is

lehetnél egyszer a kardfogú jelző
máskor meg volnál a macharontidae jelzett

meg tudod mondani
ha onnan kitekintesz
? ezer év oda vagy ide
kihez szólsz kinek intesz
kit akarsz hogy feltételes módon
? megérinthess

az ujjbegyek kitollasodnak

a hattyúpapír miközben szárnyaverdes

és átrepül a szemén a korok
tajgaévszakáin konokon átszárnyal
visszanőtt betűkkel a mellén begyén hátán

teste megtelik ólomporral
szómással tussal és grafittal
és suhog sugároz cihafehéren
a cellulóz belső nélkülüm terében

onnan emeli rád fejét
onnan hallod mert abból szívárog
halkan a más tudás

: a végső árulás
a hattyúdallam

holott te: éppen egy indóházban
mint kiskabát álldogálsz
s csontgombjaidban meglehet
focigombjaidat újra megleled

nyúlj be ott egy hű napodba
megtalálsz benne egy gombfület

amely kitanulta a kezedet

hangodban nem kevés napozott

az átlós verőfényben

s a tárgyakra lelve
mi mindenki bútt hogy el ne feledje
a másik felet

ki minden lehet megteremtve
ki mindenből lett bennük
találkozás és ébrenlét

mit tett s nem tett meg
a sásos felkiáltójelei között
az a régi páros: a nagymamám
és a nagyapám
→ dolmánya zászlóból varrva ←
indulva Amerikába
mint vált belőlük mélyvizi tündér
küllőtlen kerék tómeleyi rokka

szépapa
szembogarának első lenyomata
? a festék ki volt
és a Czech-kódexi kotta zöldarany jele

? handzsárkorában hány mellkasban fürdött

? te miről zokogtál
mikor Szárszónál
sín és vonat voltál

? és miről beszélsz gyermek-unokáddal
aki most ez í-ből csodálkozik rád

? mint magyarázod a lapozást

vagy elfelejtet mint a kontinenst

hajlik a som pirul az áfonya
a somvessző és az áfonya-fia
s ő mondja barátom
költőkből vagyunk költőkké leszünk
s add nekünk ami
hasznos és haszontalan
tudás és nem tudás
s mindent ami benne
mielőtt még nem lenne
felnő vagy felnőhetne

az áfonyásból zizeg a lelet
: a 174 sort csakugyan
? ki mi s mikor írta

– add ide nekem a legkisebb békalány bőrét

(elbillent fejfel állok ott: a nyárfalevél-fényképen)

a kapu előtt a gépkocsi
fényes és néma égkek
akár a hasonlat
s a hasonlat törzsét rágó
karcsú nyakú fejszék

mint a felelet
amelybe visszavonultam
s amelyből »eféle« szavakkal
felelek

lázban mint a naptorok
az ügyészek és a cenzorok

: a lombjában gépkocsit rejtő nyárfa
rázza nemesfém levelét

itt mindenki tudja mondatos szerepét

egyszerű fénytani trükkök
a gépkocsiban fényképgép és tükrök

az ütések a botban
izomgörcsben a szándék
– emlékszik majd a mell a váll
a lüktető halánték

arra
amit mondtam
ha a kiterjedésem akkora
mint a sakk hűvös kövén elterülő foltban

de megjelenek majd ősszel

bizony ☯ meg ☯ én

a szállongó nyárfalevélen
fehéren

feketén

arcomat kirakja az ezüst-hiány

nyugodj

míg e hasonlat nyarában pirulok
visszhangtalan a felelet

köröttem papír és villanó fények
és az égkéken dörmögő gépkocsi
→ elbillent fejjel állok ott ←
fékútjában delelek

(látkép a valóságról gepárddal)

a gepárd aki néz a rácson át
látja bennem rácson túli önmagát
és megszólít mert úgy néz
akárha szólna
világít a ketrecben valamennyi foltja

ide-odajár felfénylik szemén
a decemberi fény
mint kőlapok közt süt a befagyott tócsa
s a levegő zsáknyi terhe alatt a mérges

higany

úgy szürcsöli a látvány kútját
ahogy a nap a gazellalányok bőrét és gödreit
a ragadozó idő közben kitelik
de a sűrű vasak traversén megakad
visszakullog testébe a szemfogyómozdulat

néha egy-egy mozdulatban
nekem is öt szemfogam van

s ömlik belőlem a mag meg a hó
de hol a rács ha van
ha nincs akkor miért látható

mellemben a dühök és a voltak:
felgyulladások monszunsárga testként
elbukva egy ázsiaesten

gepárdként küszöbre fekszem
sovány csontos fejem vérmeleg

mi mindenhol nem lesznek
karmokkal írott legszebb kézjegyek
*

a gepárd álmában
kényes mancsaival jambusokat lépdél

szélütött pálmafák bőrkemény bokrok alatt
a jambusok rémuralmában
hol a figyelmes ütemben a cellák visszahangzanak
tarkóra csapódó vastag esőcseppek
hangszálakon gubbasztó szavak
még más is van ott
más is
mert lehet a dzsungelében
a világot határló sötét szélén

mint álmokép
vibráló zöld szemfenéken

enni tenni
jogom van gepárdnak lenni

s mi mindenhez még ami nem leszek

mi minden ami már nem lehetek:

ártatlan-hűvös súgás
vagy buddhakövér száj hajtóvadászaton
vagy kézi lőfegyver
rúgás
rács
folyondár a rácsokon

olvasható írás bármely úrlapon

gepárdban létezik minden trópusom
és a () is odavackolódott
– bajsától farka hegyéig ér ha belakta

félálomban vagy félébrenlétben
mikor ki tudja mit készülnek tenni
kiszól belőle a ()
a gepárd is kiszól a rács mögül
cigarettát kér húst
és metaforát indusul anglusul s törökül
*

gepárdszavak gepárdszavak
bennetek a kihalt kontinens szunnyad
a tenni és nem tenni kócsagai
mint ólomüvegben a ropogós hajnalok
fehéren kigyulnak
és a szemhéj alatt fehér lángban áll
a ketrec és szemhatár

a helyzet szappannal szappanoz
a kulcslukban a kulcs tovább csikordul
és ketrecajtó nyí félelem bagzik
hát megfordul a helyzet úgy szappanoz
haboz és habzik

*

a sok isten közül egy odafigyel
ahol a könyvek a rács között
kiáll a jel

de azért mindenki megtanul
forradalomul és magyarul

(toporog és visszapofázik)

Sziveri Jánosnak

azokból a sorokból kibeszél
a könyvből közbepofázik
– hiába írod a verset ha szünhetetlen rád szól –
és füstöt ereget és olykor vacogva fázik
néha meg aljaborként dörmög
a komisz állítmány

: a Szabadság téren
a remény-horizontú pocsolya felett
sirályszerű vízjelek

a mondatok résein is átszól
és sikong mint a versszavú ráspoly
mit ismerhetsz a zenei á-ból
az olajos láncból
a csemete ragokból
és a filozófiából

ki lennék én ha nem te
te ki lennél ha nem én

a sorakozóból és a felsorolásból
e rendre személyes névmásba öltöző földtekén

ahol egyszer mi voltunk Petőfi Sándor
de lehet más is akárki
a főnevek lakta oldalpapírok egyikén
– a Szabadság tér idő felverte szögén
a szemétcsomóban a könyv s a költemény –
toporog és visszapofázik

(minden ellenemre van)

Füst Milán

mert fölbukkantam többször
a kék szőlő kövében s csopakfanyar borokban
a pincék gyertyáiban
amíg a faggyú és a viasz az agyagra csorran
fölbukkantam a jegyzékben a hírben
a papír mélyvizének bűváráként

mást ne higgyetek
szakállas fegyveres férfi járkált a bozótban

én voltam több hónapig
a kujon szél szeleburdi szellő

téptem asszonyok kunkori ágyékszőrét
a nyarak haját
és a nyarakban a papírhajókat

itt is ott is egy szó szavam
alacsonyan és magasan

gyűltek összehajoltak
mint a bokrok a forradalmárok
és a titkok

ott voltam a juhartörzsben csendben
a kanál levesmeleg vasában
én voltam aki magát hiába ásta
bele
a június közepi napfogyatkozásba

felruházott engem minden másnap
fegyencsíkös és szerelmes
fegyencsíkös és mohó

én voltam az aki lőtt
én voltam az akit meglőtt
a benzinkútnál vagy a postán

én voltam az aki Önökben felnőtt

lomha szakállas ember
vállán a zsákmány

! volt hogy négy sor voltam
vagy annyi sem
mögöttem-elöttem reptérnyi semmi

(milyen jó volt
négy sornak
vagy reptérnek lenni)

! és álltam görcsben megsápadva
átnézve törvényen és lúghülye havon
egy fénykép kolloidját belaktam
dühöngő fiatalon

belelógтам a barlangmély sötétbe
vállam mögött mi más ez a súgás
hisz szüntelen és egytörzsű
ez a kívánság
és rúgás

! a húspuha őszben
a szederfa aritmiás szíve

: a spion is megnevezi majd magát
egy másik arc türemlik arcán át –

begombolódik rajtam a fűkabát

kikezdhetetlen és tudhatatlan a forma

innen nélkületek ha nem veletek

míg a hiányukat forgatják és nézik
csókát kertet játszom

s mint röntgenfényből a csontokban a rák

valami szégyen valami arzén
gyúlik a kemény szájszélén

Minden ellenemre van.

(a könyvben északi fény)

a megtalált mozdulat
a borítóra fonja mind a tíz ujjadat
s a tenyered alatt
akár a másfél nyári hónap
a régi metszett betűk elmosódnak

a kötésen túl a mondatok között
csönd és szövegmélyi északi fény
átvilágít bükkfán és tölgyesen
a történelmi televény

az oldalak havasában
a csontok
a foszfor a kalcium a kén

visszanéz rád egy könyomatos oldal
de a többi közé máris visszabújna
hogymegnyílik benne
a múlt idő alagútja

ki az akinek a sorsán átnőni tanul
ez az ezer év
amely az enyves kötés alatt
mint kemény bogár a szélfúttatölgykéreg alatt
meglapul

kötelet a bitófáról
mondatát visszavonja
a könyvfehér suttogás
az északhideg papirosba
*

a lap terének mélyén kigyúl
a könyomat velencei tükre

igazítsd mosolyra a szemed
fésüld meg benne a hajad
cellulózrostok emlékeznek
a kép pórusaiban

piros nedvre és a csataterekre

(megyek a versmélyre érted)

a százszorszépek
szirmai te hintálsz
s az asztallábak édes gyökerében
mindegyiken külön-külön
egyként mindegyikében
és a kormos nyúlfarkfüvön
és az anyatejút

érted?
nem érted?

a vers mélyére megyek érted

viszlek haza mígnem hazaérek
a nyújtózkodó hosszú spirálban
haránt a mondatközi űrben

meggömbülten de bátran

éles vagyok mint a bosszú
mint a búcsú büszke és konok

ez volt tegnap ez lesz holnap
holnapután
karácsony délelőtt és húsvét délután

pirosan akár a gránátalma
gránátalmahúsban a gránátalma magva

ezután neked bárki mesélhet
milyen mások a versmélyi veszélyek

már tudod
miről nem fecsegnek a hazugok

mondod és be nem áll a szájad

milyenek a versben-meg-nem találtak
a szárnyzuhogásba költözött
jégmadarak a pocséták a nehéz ködök
– a százszorszépek
sok szirmában és a széklábak kék gyökerében
milyen az élet

(harmincnégy éves lettem e versben)

mert mindenkor tudtam

s amikor hirtelen rád nyitottam
abban a holdfény mondatodban —
fölkötte az erdők bontott haja
bokád körül az éjszaka

nos (az is) te voltál hazám

nem tudtam szédüljek-e
vagy rámoljak össze könyvet ruhát
vagy harmincnégy év ketrecét rázva
tompá belső arccal
játsszam az ostobát

a messzi tóból kék szem néz
egy szobor szemén át

és ez a vers is
amelyből beszélek
ez a szajha vers is
most csak dadog —
holott benne leszek éppen
harmincnégy éves

ha hazudtál is nekem
neked sohasem hazudtam
mert mindenkor tudtam

tudtam
ha nyelvelmlék lesz
nem lesznek a bűneim se mások
a dolgok kútja mélyén
visszhangzol
s visszakiáltasz a kóbor szélnek is

ha már csak az huhog
és nem lesznek szomorú tropusok

és nem lesznek magyarok
nélküled a szél szélül
a kút kútul magol
halhatatlanul

a föld fölül a fű felől
leszól hozzánk odaül elénk
mind a tavaszi-nyári s őszi-téli ásvány
a párás és füstölgő hazai képek
olvashatók mint a kiáltvány
a negyed vagy fél vagy teljes földtekén

a levélfüleken mennyi zöld foszfor
a virágok hátán mennyi a sárga prém

tegnap még tudtam
ebben a kertben mennyi
türelem van

de e versben lettem harmincnégy éves
s a szoborfejben harmincnégy éves a szem

el vagyok veszve azt hiszem

ha lenne még vállad
válladon akkor majd miről beszél
a nyár-forma anyajegy
mit remélsz még ha remélsz
s milyen bonyolult az 1x1

mert kellhetsz
a kor palánkja mögött
a kertben

hazám

megférünk mi tízmillióan
akár úgy mint ketten
egy gonosztettben

bár lehet
nem hasonlít az miránk

s a szoborfej fekszik a tóban
mint tompa belső arccal fekszem én
konok
a tett rézvillogású küszöbén

a szobor nyelve alatt szó van
hóhullás és sorozás
nyaralás és rúgdosás

:a belső arcban két kék szem
sír mint láncban a láncszem

te mindig tudtad
én is tudtam
az egymást megmászó kelet-európai hajnalokon
miként kopogj a tör pengeüveg ablakán

az ablakban félve
meggörnyedve
mint országhatáron az elaknásított medve
s mint ajtóban dák tüzes lampion
és Latour a lámpaoszlopon —
te állsz hazám

(landol a költemény a reptéren tüntetés)

ha van ha nincs
leng a madzagon a van-nincs
keskeny és zúzott mint a tüntetésen
a hasonlat udvarából világító szégyen

nem hinta az

leng és lóg a szájukban rézpénzzel szavazók
ingasora
itt és ott kenderkötél
a nyárelő izzadt reggelén
kileng a vékonycsontú sok szó

radarképen a bemért költemény

a házak és diákok mögött alkonyégderű
tüntet s még vagy százan
szimbólum és neonfény randalíroz
lopózik sortól sorig
át a verseken hajnali rádióhíreken
a van-nincs tétován surran
a jövőben jelenben múltban
mígnem elér a kurzivált hazától
a verzál hazáig

szürkületforma mondatok

laktanyatiszta egekben

északi szél meg déli szél lakik

vigyázz ha botoznak
ha motoznak jól vigyázz
gégédet is elkobozzák laktanyatiszta valakik

! de ahol keresnek
nem ott lakom

és százan is vagyok
mint a tüntetésen

házak és diákok és mondatok
hasonlító és hasonlatok

megérkezik egyszer a költemény
leszáll hozzánk a költemény angyala
ezüstös akár a repülő
vagy amilyen szokott a karácsony
s a fenyőfák angyalhaja

a város fölött képzetes
alig lejtő pálya
irányítótorny és légi kikötő

a leszállásra és a felszállásra
ha jön ha jönne ha megjöhetne
itt is maradna két napig hétre vagy örökre
a képzetes
a költő által létező
költemény-repülőgép
és a mindent lemosó-megfürdető
motormeleg angyalszín eső

mondd ha szabad ha gondolhatod
ki a pilóta
leszel te vagy én vagyok

hol vannak azok
a régi versekben beígért
téres futások
hol a szabadság hú és zöld és bölcs füve
a föld
a tágas otthonok

toporognak a költeményváró százak

a versmondatokat a stewardess hozza

biztos ez akár a vízagyú

a reptér a városunk fölött
világít mert kivilágította
a költeményt váró tüntetés

s a halottak szemét a zseblámpa

*

a magasban gépek zúgnak
ott ott ott a kifutó
vagy a leszálló pálya
és ha nézed látható
mint száz méternyire a föld fölött a tüntetés
mint minden írás mélyén a hirhedt ezüstbánya

(virágok Viola asszonynak)

ezek itt a kísérleti oleanderek
az adriahű csapott nyakú cserepekben
A mattzöld (mind ami lomb) a plafonig húzódva
föl föl a négyszögletessé lapított
karsztcsipkés Napig
Igen ezek
»nagy hűtlenségben, szerelmes gondban«
mind hárfahangúak és kísérletiek
A fodorszirmúban
O→ ősasszonyi formák ←O
két szempillasor között dongó lüktetés
s a süldőkarcsúból
!holott nem ismerheti már azt a szelet
pedig estétől reggelig
»százszor is, végül is«
nagy szájú sókristályos szelek zúdulnak elő
ezek itt a kísérleti oleanderek

Magánkönyv
(1993)

Az encián előszobája

(részletek)

a kancsóban sziszeg
mielőtt verssorrá változna
holott nem akar az lenni
szájában megakad a szoba
akkor csap rá
az írógép görbe ólomkarja
mielőtt támadna
kígyófeje előtt
dermedt s verítékez
a metszett pohár
nem akar betűk sora lenni
de S-szárú tulipán se
ő a kicsi kancsólakó kígyó
lézöld testű
fürgé bimbófejű
akinek hússzínű a torka

itt a tavasz
kilőtték belőle az angyalokat
a lukakat alig venni észre
égszínűek avar-rőtek
s foltosak akár a szürkületi nyírek törzse
tele van folttal ez az erdő
folton folt az évszak
kedves hegyem csupa horpadás
golyóhorzsolta ágak alatt
ha nagyon odafigyelsz
a hiányok kottáját
drótra fűzött császármadaraknak
képzeld
valami széles övre akasztva
hogyan boldog lehess
ha már itt a tavasz
és megbonthatatlan
azok a lukak pedig eltakarhatók
hajló lombbal
csikorgó csizmaszárral

annyiféle satírceruzához kedves
grafikuskézzel

*

szeretem hallgatni
ha serceg a rádió
mint só a tüzes platnin
mondom
vagy a fenyőforgácsok
a műhely gyalumelegében
pedig tudom
a rádió éjfél után
már mindenki ébernek serceg
az a kőso
és a szagos faforgács
vagy úgy harminc éve
csak nekem

*

ma a versfán csapkodok
holnap leszek az eposz gombja
s hogy mi holnap múltán
még van időm kitalálni
de kettőspont semmiképp
gyűlölök szavak között állni
mert az igék
csontos könyökkel tolaakodnak
a főnevek meg rendre szalutálnak
a kitömött jelzők előtt

*

nyitva hagyom az ajtót éjszakára
lopakodjanak be az estikék
és héjszagú legyen álmom
mint a kurváké a bérágyon
é a ú
ízlelgetem a magánhangzókat
ha már nem érdekel semmi költészet
ismételgetem
és dongás léghajókat képzelek a város fölé
nyugat-indiából jött héj-léghajókat
petrólámpával jelző behemót égjárókat
amelyek titkon pacsulit is szállítanak

hogy elnyomják az éjszaka estikeillatát
ha már nem érdekel amit költészetnek hívnak
a nyelv kinyalja saját seggét
és kiélezi magát a csorba horizont

*

kék szemmel látható csak a vihar

a tűztorony zenélő órája
keringőtől keringőig méri magát
nem tud több lenni
akár a fogfájás a szüneteinél
az állkapocs a duzzanatánál –
ennyi elég talán
ennyi elég
pedig a kémcsövekben mennyi még
a bakonyszagú kisvárosból

újra kell kezdeni
ezt a trópusztalanított egészet
mintha nem történt volna semmi
mintha minden megtörtént volna
elegáncs
és képtelen trappolnak a bakkancsos igék
kis kék hátizsák mindegyiken
(téglával tele)
trappolnak libasorban a papír karsztján

Szabad kis zsandárversek

(részletek)

fut mint a fürj a pentameterben
s lány a vetés japáni selymén

*

a legrosszabb versekben találom újabban
azt amit a versek lényegének mondanak
a vadállati üvöltést
az ablakokra nyíló ablakokat
dudorászást az elektrogafikákban
s mindenféle magán szentháromságokat
ítéletidő tombol a rossz versekben
és a bérfosók kara
annyi a gyilkosság mint a pelyva
a hasonlatok meg szégyenükben
emberszemüket véresre dörzsölik

*

cseresznyefa
ha kimondom: cseresznyefa
már nem a viráglomb alá
hanem egy szó árnyékába állok

*

arról ír mondja
míg szemmel követi a szonettekben
kirepülő darazsakat
arról és csakis arról
milyen teherterhelés a szakma
a verstudás akkor
ha nem tud többé írni
mégis ki kell mondani
valakinek hogy nem
mondja riadtan
hogy nem a versekbe húzódott be a vers
s az önmegszólítás a szakadék fölött
és a trópusok pokla mit sem ér
ha kipusztult a szavak istenférge

*

Ez a domb Ez a nyárfa
Napfény villog És a búzatábla

Kimondja a kert első szavát
S a lonc ahogy fűzi át
a sövényen hajlékony magát
Ez voltam én Gyökérben laktam
Fű-fa-bogárban Száz alakban
A piros a szívben Boldog
mikor magukra mutattak a dolgok
Fecsegetem patak mód Ennyi
Jó volt pataknak lenni
S ahogy virítottam minden sorban
amikor pipacs voltam

*

részletezzem ezt a helyzetet
– a kérdés kampója
és semmi más készítés
a fapapucs tétován
kopog el a járdán
ha már nem látom meg
mi itt a szépség
csak ahogy elvonul
elvonul lódenkabátban
megroskadt vállal
a helyzet árnyalt
meglehetősen
kis szögeket ver a kapufába
és összekaristol minden ablakot

*

nem sírtam
nem
nem
csak szétdörzsöltem
szemem sarkában
egy most nyílt pipacsot

*

elképzeled így reggel
hogy állsz majd a délután gyűjtőpontjában
kissé vasárnapiasan mégis lazán
fedőneveket találsz magadnak
egyik-másikban meghentergőzől
kutyaként a macskaszarban

és szavakat találsz a vendégszeretetre
és szóbogarát a főnevek alatt
így reggel
a délutáni főnevek kövei alatt
nyüzsgő fekete-pöttyös férgeket
hiába tuszkolod át a múltba
átfordul ismét jövő időbe a helyzet
s bólintasz rá egyetértőleg
ennyi

*

mit kezdjek ezzel a várossal
hiába helyezem a térképre a hamutartót
kivillog a csikkek és az üveg asztrálteste alól
áttúrja magát a hamu vulkánkupacán
vállán bakonyzöld hátizsák
lecsatolja felveszi
ha ráterítem a napilapot
hamarost kiül egy főcím erkélyére
mereven néz rágyújt mormog
mint aki elfelejtette hogy ő egy város
a fennsík királynéi városa
nem teher neki a hamutelt tartó
átbúvik minden jelképtáron
lukakat hagy maga után setéteket
(nem történt semmi)
hátizsákja kitömve
akárha szabad nagy útról jönne
akárha szabad nagy útra menne

*

ezek a fenyvek
az apácavölgyben
mintha riadtan
mintha gatyában

*

avantgárd versben a szavak
másznak ennyire kényes biztonsággal
ahogy ezek a patkányok a villanydróton
a szürreál érkezett a barokk városába
csapatostól
lőddörögnek és vinnyognak

talpak vízjele a székesegyház padlóján
a patkányok rákaptak a tulipánhagymákra
nem elég nekik az ereszek sok csimasza
agresszívek mint a
hosszú késes haramiaversek
és bűdösek akár a földfaló virágok

*

a gipszangyalok kiültek

a szemöldökök fölött napoznak
kifakul tőlük a tér
a házfalak szétosztják sárgájukat

a gipszangyalok szárnyai
belelőgnak a falba
faragott kövek közt kavarják a port
nem tudnak szabadulni
vergődnek
de az arcukat boldogan
odatartják a verőfénynek

ha odatapasztod a füled
a középkori ház
fahamuval töltött falához
hallhatod a szárnyak verdesését

*

a zengőlégy
arannyal futtatott szárnya
propellerként
zúg csattog
a szarcsomó fölött

*

a cigánymeggyhez senki
nem mászik fel a vároldalra
pedig a kövek közé nőtt fát
minden turistakalauz
minden album
minden útikönyv megnevezi
százezres példányban látható
ahogy szappanhabosan virágzik

érik
aszalódik
vetkezi leveleit
ismeri a tömegek nyelvét
megúsza az összes felfordulást
de ezen a nyáron
már másodszor vérzi be
ökörvérrel telt gyümölcseivel
a sziklafalat

*

felhúzni a tisztára nyalt bundát
a kertfal tetején abban játszani
éjfél előtt egy órával
éjfél mögötti egy óráig
a tusfekete házak közén
puha árnyak közt vinnyogva
két félvak kölyökkel
mintha nem is az óváros téren
még csak nem is a halpiacon
de valahol a várárok előttben
amikor a bakony a hősi kapuig ért
pont ott és akkor
visszabújva vagy ezer évvel
tisztára nyalt bundában
(nyílsebnyi pecsét a nyakon)
mint a menyét

*

a legtöményebb cserlevél
árnyékába állok
ahol zuhog a tus

*

mennyi anyagból áll egy mondat
sejti

ráesett a jelző téglája

*

a város
macskaérc és macskaszem
forgunk fekete szőrben
sötétben

elbántunk egymással
azt hiszem
jól hiszem

ez a sötét
– biccents rá
úgy legyen
kigördül a zörgés
a cseresznyemagból
megtörténtünk együtt
nem történt semmi sem

ez a volt
– ennyi a házunk
mondjuk hogy
csak erre vágytunk

kapaszkodj belém
röghöz a rög
nyúlj le ha lenyúllak
röhögj
ha röhögök
*

jön a dal
egymásba nyitja a tükröket

kilóg innen s máris belóg oda
nyit és zár mint a mondatok
pedig csupán dallam
a vízhig időből
belefúj a szűjáratokba
az üveget átjárták a velencei szúk
a foncsorba nem mertek bemenni
a régi dal se mászik a foncsorba
ezüstös lenne holott csak fakó
fakó minden kozslott hét
a hárs hónalján a szőrök
fakó fakó
ónvessző alatt a rajz
minden ami hasonlat akar lenni

nem szeretem
az alattomos nyelvtanodákat
*

azt üzeni hogy elköltözött
vissza a himi-humi részletekbe
bele a fanyar somtermésbe
a páfrány bolyhos hasába
mert nem akar több lenni
sombogyónál
görcsnyi húsnál a zöld gyomorban
*

ne félj
visszajönnek az elkötelezett versek
csizmájuk alatt recsegnek az ágak
felverik és összeterelek a zászlókat
magukkal hozzák dubrovníkot
a cirill- és metód-szigeteket
kenyeret adnak a szákból
a lovaknak és a menekülteknek
és a tábortűz mellett
a komakútnál döngetőst járnak
menyecskék is kerülnek hozzá
akik elkötelezett gyerekeket akarnak
szép történeteket
kuba meg mongólia felszabadításáról
fényesre dörgölt almákat
amilyen ez a századvég lehetne
ha fölteszi pörge kalapját
*

huszonnegyedjére is
mint a vályogvető gödröknél
szalmaszállal felfűjva
a békakirály
*

azóta mindig kicsi mondatokban győzők
hogy reggel elöntötte a kék a várost
kék lett a sód
a forrásfőnél döntögették bele az anilint
kék lett a vár
mert porfesték szitált a szélviharban

elfoglalta az utcákat a katáng az encián
így tornászta magát vagy ezer méterrel
feljebb veszprém
bele a légszomjba
oda
a hollók acélfényű szemébe

*

műből műbe vándorol az olló
itt a fémfény ott a hús nikkal
amott meg kibeszél a darabolás
anyám szabja mindenütt a szoknyát
belevág a nemes anyagokba
szopogatja a mentacukrot és nyes
ül a vásznaknál semmi több a dolga
hozza innen a fényét onnan
a nyiszitolást
mindig megtalálja a művet
ahonnan egy ollódarab visszavehető
szép kis kóceráj

tegnap a zsírszódából
ma reggel a kristályvíz palackjából
kilopóznak az életből a haszontárgyak

38 fekete oszloptuja

(részletek)

ha nem látom éjszaka
akkor
hogyan is láthatnám nappal

*

átnyúl kál a határon
a parolinok között zölden
érinti az óriásplakátokat
óriásokkal könnyű
óriásnak könnyű
könnyű mint az argon a körtében
az óriásargonnak az óriáskörtében
ezért nyúl kál a parolinok között
át a határon
s kis csíkokkal
zizegő papírspirálisokkal ujjai közt
nyúl kál vissza
magába

*

verskonzervekről álmodom
súlyos
aranybarna dobozokról
akár a marhamájkrémek
amelyekbe bezárult
s most ott legel
hosszú szálú füvet és lósósát
egy tízezer adaggá
porciózott tehén

*

a jelző az
s az a rododendron
amit a jelző-
s rododendrontársak
annak tartanak
mondhatta volt
avagy mondta is

*

a naptól felsértett

dosztojevszkij firenzében
írta a félkegyelműt
azóta csorgó nyálú bolondok

fixálják
reggelente azt a palotát ahol
mindenki azokra a pittis
síkos-lejtős mondatokra vágyik
amelyekre én is

*

a ruppert-ház kutyája
reggelre a gramofontölcsért
egy gramfon fehérselyem tölcserét
húzta a fejére
azzal sétálgat az erkélyen
abból kiabál
széthangosítja magát
mint az a kicsi apáca
a keringőbe burkolózva
ott

a püspöki palota teraszán

*

nyolcszázhusz kilométerre
velencétől

hogyan érem tetten
a pinában a tengert

*

mindig foglalkoztatott
az érgörcs versformája milyen
hogyan zsibbadnak szét a jambusok
fut szét a fájdalom
és miként csomósodik egybe
mint egy jó szonett
mint egy hosszúvers
mint a májusi viharban
a fekete oszloptuja

*

duinót feloldotta a pára
állapítom meg a fényképen
nem hoztam a kastélyból

a nárciszlébe fült kertből
haza semmit
kiázott a képből a látvány
csak az ablakok látszanak
hegyükön álló rombuszok
harsak akár a szabados-képek
mohópiros pinái

*

annyi fegyenc lopakodik
arcra húzott köpenyben
ölni se elmenni se
éjszakánként mécsest gyújtanak
a setét könyvlapok közt
ahol laknak

*

beleakad a tüskés metafora
viteti magát
farkas vagy farkasfog
a kutyában s a kutyaszőrben

*

ez az isten barokkba öltözve
a zsebében kotorász
makkol

*

megértettelek téged –
te száz naplementét
egybefogó kisanológia

*

a sörben alszik a gepárd
a sörben a gepárd sárga szeme
villog a fénye mint a paszomány
mint a téren a térzene
a gepárd szűk tekintete
a sörből lustán rád tapad
összeugranak csomóba állnak
csonkolt gyomorként a szavak
ez a sárga lehetne olyan
ha a holdperemről a denevérek
fülledt éjszakában hangtalan
a tűztorony őrfényébe érnek

vagy olyan mint a repceföld
ha ott marad benne a délután
amely közepén te és egy lány
szerelmes fiatalon és sután
ez a gepárdszem ily mohó
szenv- és könnyörtelen
fókuszában ott toporogsz
mint puskacsőben a képtelen

golyó melyet ha kilőnek
mire befutja a pályáivét
arcot s fagyott testet adott
a délutánt leélőnek
a gepárd komoran beléd bámul
és tekintetét senki nem bírja
mert a súlyok úgy zuhognak
mint a fény a húsrá

mint a fények sok darázsa
ha belepi a remegő testet

*

aranyom
a boulevard beausolein ahol ráfut
az obszervatóriumra
az árnyékban elveresedő kőnél
ágyyira a lombvesztő őszi lonctól
alattam a fürdőhely
(mit törődtem én akkor a várossal)
ott nőtem elhullt magról
a hegyet is rólam neveztek el
rólam akit itt bolondnak mondanak
bár csak decens vagyok és gyöngé
a bodzák meg nyárfák között
mintha azok nem vágnának mind
valahová vissza
ami tájnak már a nevét se tudják
képzeld el a májusi
fehértömény akácot
úgy tömegével közönségesen
a virágfürtök helyett azonban

morzs kénsárga tojássárgákkal
hát ilyen az a hegyi erdő
én ilyen voltam
ráztam magam a misztrálban
(s az üvegek mélyén színek
fényesedtek)
remegtem ha lombomba szúrt egy cipruság
de a kőre meleg szívvel emlékezem
északi pereme alatt jáspiszöld moha
a délin szélvájta apró taraj
kilátó a gyöngyház gyíkoknak
és ahogy rákúszott a délutáni árny
afféle veres volt
mint az ablak alatt ahol élek
a máló tetőcserép nedvesen
vagy hóhullást követően
a decemberi magyar naplemente

*

egy dosztojevszkij ül a várfokon
sötét a haja akár a tujalomb
nemiszerveket rajzol
nagy szájakat
zöld tökű csacsit a poros úton
nincs kedve semmi a feltámadáshoz
ásványt szopogat sós hegyikristályt
tudja magáról hogy dosztojevszkij
eleget írt már
eleget
amit nem látott nappal
megírta éjjel
gyönyörű gyönyörű
ez a könyvtelen város
a kapufélfákra
angyalokat szögeztek
futórózsák keretezik
paloznaki kőpárkányok
vetnek rájuk árnyat
gyere velem dosztojevszkijezni
gyere hozzám a litániába
suttog a királyné

fejéből kiáll a villámhárító
egyensúlyoz
seggén keresztül szúrta fel
a pestisoszlop rézdárdája
*

nem marad más
csak a bokrok
a bokrok alján a lassú heverés
s a mézszívű két hársfalevél
ahogy villog a májusvégi fényben
*

egy vajszín féreg
rágta a húst
lukakat vájt és
kiemésztett mindent
nem marad több
enyves versburoknál
az is ideális forma
de hová lett
az élő nyersvörös
a puha vershús
hová
lett a vajszín
kicsi féreg
*

ahhoz képest hogy ez a költészet
nem követel semmit
folyton magára lapoz
beleér mások cellulózába
belenyál a mézbödönbe
ráborul mind a semmi helyszíneire
s felhúzza magára az órakabátot
*

pelyhekben hull a korom
hull mint az idő pedig
ez kéménykorom
számlálom a másodperceket
az elszürkülésen
szürke szürkébb legszürkébb
végül itt minden

elgránitosodik

*

csak a fákról szeretnék
motyogom hajnalonta
ha felriadok erre-arra
ismétlően
mert éppen az ablak alatti
fehér akác készül aszonnyá lenni
a madárcseresznye klorofillból

esernyőt növeszt
avagy a pincekurvát tömik
kitömik
s a hátán már búvik a két szárny
olyan angyal lesz
akiből kések állnak ki
a fákról szeretnék
négy-öt évig
annyi talán elég
de mihez
önmegszólító leszek kérdem
széles és nyugodt sorokat
amelyben nyakig lehet elmerülni
nem ezeket a fürge és remegő
nem ezeket a törtarany
nem ezeket a

*

a vízpartokon olykor
erdőből kibontott cserefákra lelek
a zöld lassú tömegéből kimeredő
lombtalan cserecsonkokat

finom fátyollal sűrűn betekerve
a törzs a gally az ág
és mint az esküvőkön
permetez a mák a hernyószar
surrognak a mákban
a könnyű pilleszárnyak
a lombtalan fehér cserefáknak
az erdőszélen olykor

sietős
sietős mint a hattyúban a havazás
a havazásban a kivégzés
a kivégzés után a géz

*

ott ül a gyantaillatban
tizenegy ujjal
huzigálja a földből a nagyszál füveket
liliomporzót száraz fenyőtűket
fényesíti a farkát
hangol hegedül

*

akkor kezdődött

a temető-történet
mikor csókát lőttem
s a templom tornyáról
angyal esett le

Mágnesmezők

(1993)

A nefelejts lassú szeme

takonyorrú házörző belebámulhatunk a szájába
mint a fazék meg-megemelkedő fedője alá
hallgatni a gőz gyönyörű zenéjét
a zenegőzt
a kunkorfelhőket puhaillatokat:

amiket magukba szívtak a tenyérfényképek
a falra szögezett családtagok
úgy fakultak ki a papírból mintha
naponta meszelte volna le vékonyan valaki
de csak a csikólábú sparhelt füstje

csak az ételek ebédszaga
a pára amelyben jól érezte magát a karácsony
kaktusz hol virágzott hol hullajtotta szirmait
mindez taszigálta vissza őket a kartonba
nem maradt belőlük több a légyszaros papírnál
és kiből itt kiből amott marokmész
zsírmárga annyi se
annyise-család mézrücskös falon
fonnyadtan elráncosodottan
visszahátráltak valamennyien az időtakaró mögé
hogyan pontosabban érzékeljem a helyüket
már össze se rezzenek
ha fölszívódik egy székláb egy inggomb
helyükre szállnak a párzásba szédült legyek –
a légycsapóbőr odatapasztja valamennyit
apró vérfoltok rögvést elbarnulók:

róza –
mondogatom
a zsákvászonból lassan kifogysz
téged se tart össze más mint a keserű
lekvárkozma Putroveczné olajmáza
a boldogasszonyfű kámfora
az izabellák aljában –
vörösvacog mindegyik levél
szétmosva a keresztre feszített táj képét

az utcavégi házat a lankákba omlott hegyeket
a házörző őz is veres
a gidaként hozzám csapódott őz
ki nem merészkedne a kert laposából
a fény elől elfekszik a vöröskáposztásban
unottan döfködi a fejeket
lerágja az elérhető izabellafürtöket
két lábra állt hogy elérje a körteédes izzókat
darabosra topogta a salátaösvényt
egy reggel szarvára fölszúrt hattyúval
nézett be az ablakon
szédülten állt
csorgott szemébe a hattyúvér
rönkfáknak rontott nem értette
miként lett a madárfehérből vörösmeleg:

hattyú azóta se
a gólya se
kelepelése elkergetné a holdat
hattyúhang kell ahhoz s őzepe
s a sparhelt mögött másik

hímzett hattyú – azért jött az is
melyet a háziőz magára tűzött
fehérmennyasszony lehetett volna
a forró vadította az akáchasáboknak
szétnyílt a koponyája
lehet ennyi a boldogság
elvégre át tudta röntgenezni magát
tudhatta a benne szállást kapott démont
ki éppúgy éretlen szőlőt evett jégсалátát
könnyező fakérget akár a toporgó állat:

aztán a szarva visszafele nőtt
bekunkorodott az összeforrt koponya alá
míg ki nem tolta mindkét őzszemet
megvakult
vagy a szemgödrökbe türemlett szarvakkal látott
magam sem tudom
de láthatott

elvette kezemből a szénát
felismerte vackát a suttogó káposztásban
a házióz lassan vörös lett a patái áttetsző rubinok
a szőre kármin
a fogai korall
éjszakánként körbevágta a kertet
nem tisztelve veteményest botot macskát
megbolondította a hattyúverdesés:

elfogyott magából
ahogy az öreget kilakoltatták a beszédből
ahogy a szemaforból az öngyilkoló kismamát:

a hullákat is kivonszoló az udvarra
az edények várják

csörömpölve dőlnek közük a testek
nagyok és engedelmesek
óriás a lábuk óriás a kezük a patájuk
méteresre nőtt a hajuk a sörényük
a szőrszálak között átszítálja magát a szél
és ruháik alatt ápolt tervek vannak
szájukban a föld odvainak hűse csillaghullástűz
a szemükben körmük karommá vált
karmuk körömmé
egyformák lettek akár az áldás
a fájó bütyök az oldalkönyöklésben:

de ezek nem azok akik a fénykép tárnáiba bújtak
hiszen asztalt terítenek tányért raknak
hallható a vastagüveg koppanása a diófalapon
az alumíniumkanálzaj a levesfúvás -szürcsölés
a késfutás a kemencekenyérben
és a sarokba állított kisgyerek hüppögése –
nem csodálnám ha minden pillanattól
kiválna belőlünk egy én
a tárgyakkól egy tárgy a növényekből-állatokból
egy-egy növény állat
és levonulnak hosszú sorban közük
mindenkiből annyi példány van ahány

mozdulata volt némán bámulják egymást
maroknyi sót ülnek körbe
egy kettétört holdteltét a virágcserepben
és hát így mi is velük vagyunk

ezért is üzengetnek felénk egy megnyílt
szekrényajtóval elpattant teknőcfésűvel
lestyán szurokfű fokhagyma illatával
remegő bociháttal
ha dúdolok hangomba telefonódik a róza róza róza
de elnyomja a morgást a dallamhoz pászítható
többi dallam
mozdulataimat annyian lemásolják
hogyan megnyomja hátamat ez a biztonság
hajlítottori
mégsem tud hozzájuk fordítani
lesz még idő köztük némáskodni
csorbítani a bögrék peremét a vászont
gyúrni apadó lepedőket:

árnyékkötők:

a krumpli tüdejébe beül a kis patakszellem
söprögeti ami nem való oda
egy lendítés erre a cirokseprűvel egy arra
beledől a munkájába munkaárboc –
a krumplitutajokból kiáll a sok árboc
félíg eresztett vitorlával bogártojáslámpásokkal
csücsukon kitűzött krumplivirágok csücsörítnek
összehúzott porzócsőrökkel
ingnak ahogy ing a krumplitüdőben
a patakszellem híganya
visszahúzódik a földbe teleszkópként
kiemelkedik teleszkópként –
gyűjteni hírt viaszt a fogyó
márványhúst
szoknyaérintést amikor tepsire kerül
a kolorádóbogarak csíkos nyüzsgése –
pirított szárnyuk kimarja a kék helyét
ó annak párja nincsen:

a héjpirító lábas az udvarroncsan:

a szeklicerobbanás előtti hajnalon
zendültek a műhely kalapácsai
a télhagyta krumplicsöszre növelt
periszkópja hegyére kiült majd
ellépett a patakszellem – megfordult
gyors repüléssel jut kiszemelt pálmája koronájára
messze emelkedve a földtől
ne mássza meg kígyó más ártó állat:

édes nedveket gyűjt súlyos illatokat
a sziget gyümölcsöséből balzsamozza fészket
teste forró
az égi hőtől kapnak lángra az ágak
a madár szürke hamuvá ég oszlós szagúvá
e hamuból rügy sűrűsödik kicukrosodik
mint nyelveden a vaszantatilaká míg reggelre
megjő az ősz s gyönyörű mint a szerelmes asszony
orcája friss vizivirág üde fű a fátyla
ért rizsmező kifeszülő derekán a köntös
s hattyú rikolt mikor az ékszere csörren egyet
e rügyből tejfehér apró kígyó kicsúszik
összetekeredik tojássá válik – ő lesz a főnix:

visszavonja magát máris a fény – ülhetsz
a morgó tengerparton a mély éjszakában
betekerve a beléd akadt dögszagba
kutatsz üregeidben agyhasábok közt
hosszú idegkötegen kipengetsz egy hangot
hárfa az és hársfahang
hársak üzennek Európából
igen ha egyszer végigültetnéd a dunának partját
ezüsthársakkal tiéd lenne az a méhes
kitartod hát a hangot megnyúlt á
lecsúszik a lépcsőkorról
egyszerre csobban a kezdetvég
közös perecet húznak az elsüllyedő kézre:
belédtör a -tól/-től

a koralllok szirtjén pezseg a víz
ujjaidban amíg meg nem érinted a beomlott vermet
az ötödik-hatodik bordád alatt:

a fügefafa-avarból mászik hozzád
az egyetlen állat mely szereti a tüzet
– a salamandert azonban nem szíveli a tűz
aristotelés salamanderének arca
pöckölöd a csikket a kékkagyló után
ott a hátán a krizantémszirmú viaszrózsa
újából virágzik csápol félig disznó-
félig majomszemű röhögsz fel hátat
döntesz az elfeküdt s lenyalt kőoroszlánnak
bár plinius mint mindent ezt is tagadja

gyíkfejjel kérkedik azzal hogy a máj baloldalt
mivel étlen-szomjan él szája mindig tátva
– a hűvös jószágot melledre teszed
próbálsz a hűség kipárolgását
hízlalod harmattal szélllel
félénksége okán szüntelen színt vált
de számára elérhetetlen a vörös és a fehér
mert teste hústalan
szívében nincs vér
míg más állat egyszerre csak egy embert öl
a salamander többet –
gyümölcsfára találva megmérgez minden gyümölcsöt
kútba esve a víz halálhozó
de kinek salamandergyapjú a ruhája

annak ártani nem tud – két gyémánt szúrja
pupillád kiolvas belőled mindent
te is átlapozod és könnyen kikaparod
magadból az elhúlt zsarátot:

elérted – mondom – hát elérted:

csönd – figyeld a hosszúajkú fügefát
vastag ujjain hogy telnek és puhulnak
az ízes buddhák a hellén éjszakában

magukba szívják a kavicsok erejét
a tengerfanyar párát
miliméterről miliméterre forgatják
testüket a piruló holdfénynek
izzik rajtuk számtalan mézcsöpp
éji szenderek nőstényszaga
amint előbuknak a tenyeres levelek közül
érintetlen
magukba zárva az unikorn-rózsaszínt
amilyen türelemmel őrzik a mását
a mélytenger csigája
és a locsogó habsaláták:

ez a te fád – évezredes
előtte az aquamarin fölötté a blank éjszaka
buhara-porcellánja
az omló karsztmeleg vállára terítve
az ezüstzöld olajfáknak
könnyű teher de lombja nő tőle minden ágnak
ólomcseppek híznak a gallyak hegyén
hermafrodita vasgömbök az ághajlatokban –
így húzza valamennyit magához az átmosott föld
s a benne megmerülő test:
a tengeren ott van minden sziget
krétán a híres labirint
bonyolult embervérflowam
s egyszerű akár az elhullt kézfogás
daedalus házának nevezi e térkép
– benne rég halt
halak miles maris:tengeri katona
kard az oldalán csillám penge
ezzel döfi át hasas hajók alját
úszó háromfejű kutyák szőrös mellkasát
krétáról sellő úszik fel
koszorú jobbán balkezevel fogja
játékosan halfarkát
– mennyi csuda lény:

a serra dagadt vitorlával evez feléd a vizen
ha hajót pillant meg arra vitorlázik

mígnem holtan merül le
a féllábnyi echinus bármilyen bárkát
elvisel a hátán – de ne együnk omlós húsából
figyelmeztet bestiáriumunk mert
jellemünk károsan változna ez esetben
a delfin szája nem a fején a hasán nőtt
s ha dühös kidugja piroska nyelvét
zenekedvelő imádja a hárfahangot
tanú erre albertinus nagymamája:

a kalózok elfogtak egy hárfást
a tengerbe akarták ölni – arra kérte
őket engedjék zenélni
a hárfás játszott játszott s mikor
letette az eszközt nyomban vízbe vetették
de a delfinek egyike gyorsan a közelebbi partra
úszott vele
a habok mindmáig fenn tartják
ama ölbe fogható hárfát:
csak azt írd amit tudsz
mit törődsz mással gyűjtasz újra rá
hogy elirígylik a parázst tőled
meglehet ez is a hűséghez tartozik
csak annál alattomosabb –
és annak akit érdekel:

kilúgoz a térképtenger szele
a tenyérfolt mögül zúdul esernyőszaggal
fenyőtűrobajjal a két tenger zúgása között
annyi a rés amennyibe éppen beférsz
a lenyalt kőtől eloldalogva
bár őrzitek még egymás lenyomatát
más téridőben marad a torzó oroszlán
másba lépsz te s ki
rövid sikátorba macskaköves plázsra –
valériána – fúrod vissza magad a foltszájhoz:

a szirének énekgyönyörű asszonyok
átlóg a lüktető percek a karjuk
haltestük vajfehér de arcuk kegyetlen

hajuk érzéki lószőr
látták őket a tengeren
gyermekeiket karjukban vitték
összetéveszthetők az ember esküdt
ellenségével a hableány:scylla
emberhúsra embervérre éhes

21 rovinj
(1994)

21rovinj

(E. P. a halottak szigetén, közjáték 4 sor)
huszonegyszer idéztelek

annyiszor loptalak vissza s törtelek a versbe
mint aranyszálat a hímzéssel kiemelve
mint kötélén sírt kéktulipánnal

1. nap (1993. július 17.): a józsef attila-út (584 km), 122 sor
aztán
estvég elindulsz
testes július
a nap huszonegy húszkor tűnik el
ezt a lebukást nem várod meg
vágysz a tengerre a tenger kéklúgjára
amely átmos
minthogy teljes évig az indulásra vágytál
az indulásban az egész év benne van
ahogy besötétedik
valahol keszthely és rédics között
– erre van nyolcvan kilométered –
bekapcsolod a magnetofont
hallgatni kezded az összjózsefattilát
zuhog
váltakozva nagyszemű eső a jéggel
az elemi szorgoskodást hallhatod
vízcseppek dobolnak puha ujjakkal a karosszérián
némán villámlik fenyegetőzik valamelyik isten
meg-megcsúsznak a kerekek
száguldasz tovább
békák ugrálnak a vízfényes aszfalton
baglyok gubbasztanak a keskeny hidak alatt
kívüled senki nem megy az adriára
állapítod meg a szívemben egy átlátszó
oroszlán élnél s ekkor sajnálsz
először
amiért a dohányzásról negyvennyolc napja leszoktál
erről is csupán leszokó vagy
vagy harmadában negyedében mindenről

vörösborokról képzelsz ezt-azt
a tejescsöcsű asszonykákról
visszakapcsolsz ötösből hármasba
a dombos úton megesik mással is
vakarod átfűlt derekadat
ahogy a villám kiváj egy vadkörtefányi mondatot
az éjféli tájból muraszombat alatt

kazettát cserélsz
a szürrealista verseknek vége
a sutaszimbolista ady-utánzatoknak
hallgatod a rég holt színészeket
visszasuttognak vagy -rikácsolnak a másik világból
egy-egy versidőnyi hang maradt belőlük
van kinek ennyi elég az öröklétre
de hogy az öröklét milyen arról szó ne essék
oda-visszatekereselsz
némelyiket négyszer mást van hogy kétszer
a forró szavaknál itt-ott szívesen kilépnél
huzatolnál egy jelző teraszán
mint a gyermek
– természetesen az a gyermek te voltál –

aki hirtelen megérzi az időt
vagy az irodalomtudós akit megrészegetenek
a középkor latin nyelvű verstöredékei
duzzadt potrohú repülők dongnak szlovénia fölött
a negyedik egy-egy sormetszetnél megáll
zuhan hús-hús métert
majd (konokan) újult erővel szárnyra kap
cagnes-re gondolsz
ahol j. a. tudomásod szerint nem írt verset
de látott egy virágzó jázminbokrot
fürgé nyelvű leányt csókolt nem onanizált
most ébredsz arra
nincs verse amelyben ne lenne erotika
ne lenne hisztéria
a tengerkékek talán segítettek volna
vagy néhány kitartó baszás
te nem tudod mit csináltál harminckét éves korodban

de már érted harminckét évesen milyen ostoba voltál
életben hagytad magad ismét és megint
életben hagyott mint minden szótévesztőt
a pánik(pinák)betegség
egyébként rögvest eszedbe jutott
maribor után riadt fékezésnél
ahol az áldozat a pillanat
az öröklét szüntelen ott kóválygott körülötted
akkor verset írtál
ahogy verset írt három barátod
szőcs zalán sziveri

harminckét évesek lettek éppen
(merthogy ők és ők is annyi)
versed megjelent látkép a valóságról gepárdal kötetekben
nem szeretnél többé harminckét éves lenni
de harminckilenc se hogy hamarosan itt a negyven
negyvenkedel rögvest
vagy maradsz harminckilenc
ez a kérdés
ljubljana körgyűrűjén
a periférián
fölkötte egyre több csillag gyűlt
pedig közelebb jött a hajnal és a tenger
apró surrogó csillagok robbanó töltetekkel
j. a. kizárólag magáról írta a verseit
ő volt spiclije és zsaruja
– tán ezért nincsenek győztes szenvedélyei –
a szíved egyre gyakrabban kihagyott
holott hátra volt még szűk kétszáz kilométer
álltál le a postojnai kiállónál
de visszakanyarodtál a másik életből
nagyokat hunyorogni élni
jöttek a légszomj-költemények
a hexameterek a kevert magyarosak
nem maradt végül csak a forma
a forma életben akart maradni
a gyors kanyarok a fürge partra
a pálmák ciprusok és a kabócák
a sötétben olajosan (okosan) fénylett a tenger

– az amit tengernek képzel ki látott tengert –
hol volt már az óda hol az elégia s a dunánál
leértél

bakacsin volt minden mégis hajnal
kinyílt a sáfrány ég
mint a utcafestőknél és a filmekben
cirmosan megfuttatva tulipirossal
a kilencedik kazettáról megszólított a vers
tizenkét kilométerre rovinjtól
584 km (mínusz tizenkettő)
az utolsó
ezüst halacskás olajfák alatt a parkolóban
a szikkadt vörösföldre zuhantál
mint a létige a sorvégen stoppoló
csak neked szólt érted hozzád beszélt

íme hát

7. nap (1993. július 23.): gyöngy tele napsütéssel, 48 sor
elhagyott a város el a vár alatti somfa
amely tövén mindig kutya ült
tudod hogy másnál máshol
macskákra virrad a reggel
reccsen egyet a deszkapárkány
mielőtt letörik s a völgymélybe zuhan

izzó hét és elfelejtéd
dallam marad egy-két édes szóból
ezt is szétveri a szisztólés hullám
egyszer csak észreveszed
tegnap úgy sugárzott az ég a tenger felett
mint lőtt gyöngytyúk mellén a toll

moszatot hoz a víz halott ember kezét
harsogó zölden lábadhoz lerakja
valamit bemormog a sziklarésbe
és kristályüvegként megmerevedik
ha figyelsz s ráhajolsz a tükörére
hallod a víz kortyokkal iszik

a kioszkon még ott a csillag
vörös és ételért hízeleg
jön sarlókalapáccsal s a hőség dolgozni kezd
a kőfejtő szikláival betűk zuhognak
és rajzüzenetek – a benzinsárga csöcsöt
el nem találja többé a buzgár kilövellés

a lányok pucérok és baszásról fecsegnek
kövérré baszták őket éjjel
(magtól lettek kövérek éjjel)
a fénytől félnek és a márványlapon
hol ha asszonyszél van sirályok állnak
minden redőjükbe maró permet hulljon
szétterítik fehér húsukat
kilép a fából tétova s ügyetlen
a ciprusból a mészkék árnyék
mire a lányokhoz ér vékony lesz
elfogy
lelohad duzzadt akarata
élesedik benned az arasz
elhagyatott vagy
álmos és néma a városod benned
és pontosabb mint a görög idézet
mely ragyogva hírel az óratornyon
az új arcban régi arc van
mindkettőben beomlott a szem

elzüllik benned az idő
mint a csillogás a sós gyöngyben
nem csorbul nem hűl nem fojtja
vissza magát kisebb ragyogásba
de visszafal mindent a bőgyomrú óra
hiába vagy tele napsütéssel

11. nap (1993. július 27.): élet lenvers, 60 sor
hiába van délelőtt tizenegy
ha az öbölben korahajnal és kél a nap
nyílik az ajtó
a klasszicista házat
mindjárt lebontja az árapály

ide-oda
mint a szívtevesztő
csend a szavak labirintusában
a vetési-kazulán is
reggeljét veszi az újkor
nem tud a szövet mit kezdeni
a magyar lenvirágok között
a pomogránátos mintával
saspáfrányos széllel
a szigetszín ismeretlen neki
a főpapi vállon

megadja a hangot az időszámításhoz
egy kabóca
– szabó lőrinc mediterrán tücske –
majd beleolvad
a spanyolgitár a harangkongásba
a v élet lenről hogyan lehet írni
ha köréje állnak
barmok a szénáskazalhoz
barna vörös és hóka rendek
barna vörös és hóka rendek
felriadnak a lappantyúk
letapossák a lentáblát

s (n-el vagy n nélkül) a kakasmandikókat
a festmény öblében azóta hajnal van
hogyan elindult a vers
és hajnal marad akkor is
amikor véget ér
kereten túl zuhog a verőfény
éppen tizenegy
delelőig már nem homorodnak a dolgok
nem látszanak a gepárdfoltok
a gepárdszemek
a harag csóvái
ami pedig a vásznon van
csupa porprémes rom
az elhagyott tárgyakon

átlábalnak varjútestű férfiak
nincsenek tévszakok
nem művelik kapával a kertet
férges marad a fa gyümölcse
bár terem
kirágja a szőlőleveleket
a ködkabátú peronoszpóra
és a festmény foltjai arra nem valóak

árnyakként odarogytak
a sziklakő alá a harangtoronyhoz
a diófa sima ághajlatához
mint nagy szennyes rongyok
a hibáink
melyeket elfelejteni nem akarunk
zúgnak benne nagy időink
akár a torpedótestű
savócsíkos szenderek
az éjjeli kénsárga lámpafényben

*15. nap (1993. július 31.): tart tovább majd pedig nélküle, 62 sor
(a vízhez fekszik nem volt
delfin az vagy egy üres forma)*

füleltem
mint mossák a merlot-ban a vöröst
a marianne-sapkás lények
énekelnek a déltenger bűzös isteneiről
a háborúról
amelyben holmi kultúráért
áldoznak ezreket
és éppen azok
akiknek ez a kultúra mit sem ér
vagy ha igen
nem többet egy marék magnál
amely boldogan issza
mielőtt sokfésűs levéllel kicsírázna
a vért

kobaltágyú volt az ég

akár marienbadban sevres-ben vagy pécsett
a porcelánokat a kert asztaláról
a konyhákba tálcákon visszahordták
de kagylómázukból kinn maradt egy kevés
s a kevésből (a kevés alján) egy halovány ragyogás
ennyi nyugalom a part
orrszarvú- s elefánt-szikláiban
miképpen a vízhez fekszik
nem volt
eddig nem szaladt a hars rianás
csak néhány tucat nagy olajszemű gázlómadár
a borsfű-pajta cseréptetején
imbolyog
amíg berreg (jár) bennük az utórepülés
ők is hallgatag
mert őket is némának akarta látni
mert némává lőtte őket a kék

ha nem számítom a bádogtölcsért
amelyben óránként büszkén menetelnek
ha nem számítom a dermedt thonettszéket
amelyben ott az evakuálás

törpehullám huzakodik gémlábnysorral
tart ez a történet
s tart tovább
egy csigaforgató-tolláskodással
majd pedig nélküle

e vidék felülete olyan síkos
mint dagályban a halak háta
mint olajfában a hirtelen (váratlan) hasadás
elzuhanna rajta minden mozdulat
s elzuhan
mint zöldüvegtestben a zöldüveglélek

ha lehajolnál
a talaj száraz (veres) felhámja alatt
aprókövű mozaikban lelnél

egy-két szegélymintát
gömbölyű gyümölcsöt háromlábú szatírt

hangyasavval telt szentbőröket
amelyekben halálos injekciók áznak

delfinuszony hasítja fel a horizontot
nem látom
delfin az vagy egy üres forma
vagy egyik sem
de akkor mik ezek
a keményszilánkos fényrétegek
az élő s élettelen dolgok
áttetsző bőre alatt

14. nap (1993. július 30.): foncsorán borges vagy, 64 sor
a cukor mely gyümölcsé érett
s veszi kámzsáját ahogy pirul a fán
egy hang
még egy

idegörgetik élém
könnyűszerkezetű héjburok
amikor nincsenek atalantalepkék
a magyaltölgyben
kibomlott a nyár
kitört az adásszünet

szólni nem tud
de visszatükröz négy disztichont
az ötödik hexameter felénél megbicsaklik
hogy eltakarták a torzonborz gallyak a napot
szélmultával tovább skandálja a fényt
hasára fekve
beszabol a misztikus avarba
elveszti kastélyát

felhízott okker
öreg
tisza tokaji

odatolva a terasz pereméig
vagy amikor lassan megérkezik

a félt és vágyott utazás
én
nem tudom
kimondani
és tudom hogy más sem tudja
egy szó amelyből a jelentés kihullt
végleg
nincs eldőlő árnygazdag visszhangja
nincs kénszagú kotyogás az alján
nem mozdul meg benne
ha kicsúszik alóla a rostos papírdarab semmi
vagy nem vált izzó feltételes módba
hogy ráhull
a szablyával leverte mandarinvirág
és ebbe belepusztul

már könnyű
éppen hogy teste van
beszakad a szempillantástól
feloldja a halk és önfeledt kacagás

bármibe bezuhanhat
a szétrepedt római gránitszobor
vagy a palack tintakék nyakába
a bíbor tengeri sünn haragos páncéljába
a rigófüttybe a fa alján
nyirkos szél
szalad
könnyezik a tenger
a párákat a só fényesíti
leszakad de észre sem veszi
halálát a rózsaaág
messzire tolódik
akár a tükör mérges foncsorán
borges vagy
a duzzadó vitorlájú kétárbocos

az ég lukain keresztül
szivornyáznak a csillagok
metaforát vizet holdcukrot
locsogást a szellős ernyők alatt

a társaságban
cédrust a parti öbölmeredélyről
hajszín pillangóbábot

20. nap (1993. augusztus 5.): így távolít távolodik, 95 sor
neszez a zene
érzelmes hangulat az elégiában
mire felnő
lép közbe amália
az egyik a dallamot
rágja ki a másik a zenét
hiába
hiába
kipotyognak belőle kecskeszarként
amelyek egyébként otthonosak

amália egy jel
ott üldögel néhány szó társaságában
köt vagy főz vagy sóban lábáztat
hessegeti a tragédiát
ki más tudná ha nem én

maga felé vonja
a dupla számárhátívű fehér boltozatot
(az alacsonyabb megfestve égnek
a másik kormos a kályhától
és néma)
egy sima késhegynyi bors egy fordított
apró korty száraz vörös

a ház már csupa dőzs
a padlizsánból kicsap a lila
kicsit túlteng benne a porcelán
meredek létra a hálóban
nyiszorgás eresztékek

ajtónyi mediterrán táj
a lábtörlőért kiszalad
magával hurcolja a tenger
amália nem látja
tékozol
vájkkalja a zehenéhét
máshol tán nem is emberek élnek
így távolít távolodik

az a húsvéti körmenet
amely a kolostortól a világítótoronyig
azon a szűk utcákon
a piac halenyves terén
a citromszagú korai darazsak közt
lehorzsolta megint a feketeház
a könyökét
de a legszörnyűbb amint a cipősarok
beakadt a résbe és kitört
ezt kikotyvasztották a tűzhely démonjai
hiába ellenők a varrottas beszéd mód
négyezerötszáz újdínr
négy éve a vihar
kéményt döntött
mintha nem lenne külön lakása
öreg beszéd
leforgatta a bazsalikomokat
befeküdt az imákba
plusz két halász meg csónak
és a jégtől szétvert finom csipke
és ez tart vagy nyolcvan éve

csend gyereksírás feltartott kezek
halni csöppet majd annyit meg is születni
máskor meg kihajt a tetőtér szobájában
és termést érlel
mintha arannyal meszelték volna
kívül-belül az ereszt
a füge
tejet csöpögtet
szoptatja a huzatot

macska fial a ruháskosárban
amália
attól tart
még meglepi az éden

a nyersolajból van egy hétre
ha a falak is tartják az éjszakát
nem csattog legyező
átcsúszik a rácson
s a barna komódra
illatos tobozt helyez a pínea
fokhagyma szárnyas mag
kapaszkodni lehet a dátumokba
s nyitni nyitogatni
aljmélyükön mágnespatkó lárifári spulni
a dal
hogy milyen lesz majd tíz év múlva

hogy milyen lesz majd tíz év múlva
milyen lesz majd a versben lakni
tologatni
mint nehéz padokat
ugyanazokat a sorokat
a jambusokban únt locsogás
lesz-e hová nyesni
hely hová dugni
a kihajtott új fügeágot
amely majd áthajlik a képen
nem illeszkedik
mint a kripta haláltáncfreskóján
a masnis lánygyermek
maszatos markában rubin pomogránát
aki én voltam

*21. nap (1993. augusztus 6.): j. a. – vissza tarvisión át (695 km),
104+1 sor*

éjjel kettőkor fölriadtál
felderítő gépek húztak a város felett
széttörték benne ami mediterrán
széles ezüstszárnnyakon jöttek ravennából

jöttek új és újabb hullámokban
a fülledt éjszakában
a meztelen nép a teraszokon didergett
szótlán cigarettázva

mint kiket sok hasonlat csőrei tépnek
vagy egy raj keselyű
riadt rémület szorongás
huzatolt bennük
– ez már élménylára
ebed lábadhoz feküdt
tenyered alá fúrta fejét
kimész a holdfényben vetkező lombok alá
csillaghullást lesni s repülőket
itt megtörténhetsz itt
mondták
kifordulhatsz a dolgokból
akár a földből a fa
ízületből az ízesülés

kihullott rég kihullott
belőled a szentjánosbogár
amikor először fogott
hullám combjai közé a tenger
várna felett az aranyhomokon
hatvannyolcban
a határon tankokat láttál
a mosdóban valaki hányt és szavalt
de nem értetted
ez a tenger áttetsző cián

marad-e
fontera az utolsó utca
amelybe búcsúzásként
este belesétáltad magadat
jobb kezedben szatyornyi éretlen fügével
balban a pórázsal
amelyen kutyamód a lépteid vezetnek
csorgó fény kecskeólak
mézzel csöppenő érett márványlapok

az árnyak katonaposztója
– feljajdulsz itt most
hogy hívják a napóleoni katonát
nem tudod hiába gondolod át
a bevezetés egy másik életbe hőse nevét
pedig ő írta
az övé
az európai költésrothadás

hajnalban elhagytad horvátországot
a napkelte előtt szlovéniát
te nem menekülsz
te csupán elmégy
van hova

és trieszttől józsef attila
íme hát megeltem íme íme
a házak napszívta fehér csigahéjai
a folyosókban a spirálok árnya
óránként százötven kilométer
a lombfalak között latinoviccsal
a viaduktokon vonatrobogással
mennyi sínpár

mennyi fénypárhuzamos
mennyi lélek a sínek felett

rilkéből egy teraszt látni
felette ablak s mintha rács
annak az árnyékán hevertem két éve
a harmadik hosszúverssel
a bosszúversek legélesebbikével
amelyben már csak nyelv van
se isten se haza
akár a vadnarancsokban
aztán egyre meredekebb háztetők
egyre hegyebb minden karsztfehér
júliább csinszkább flórább fannibb
vakítóbbak mint a kórházi ágyak

az ember néha rászorul
új bőrt vegyen vagy újszerűt
olcsón gyorsan s lehetőleg
kíméletesen

tarvizióban istván a király
hangzuhatagában fürdött mind aki magyar
próbált alkudott megint próbált
színes kivarrott a menő
és zsebwágner
átmegyünk négy országon
mire elérünk magunkhoz
átmegyünk hunba epikába
kizárólag a töredékek
azok maradnak a kitelt formák
a jajdulások facsarodások
visszanyelt sóhajok

úsztak a wörther seen a sóhajok

hágó
alagút
alpesi tejmező előencián
egyre több tekerccselés
szűkülés

meggylevélen a vércsepp
sziveri
a vércserében a vércse-rét
kanyarok nagyáriájában a forró négy kerék

illattal feltöltött kamillás rét
klágenfurt és grác súlypontjában

Fonalvers, figurával (1994)

Fonalvers, figurával

(részletek)

ha kérdezed
s miért ne kérdezhetnéd
veszprémben milyenek az esték
a válaszom
ha meghallgatod
gyors
akár a szívszakadás

veszprémben 365 féle
este volt vagy lesz
a teljes évben
közöttük langy bakonyi tavaszos
néhány hegyi lensárga
szeles tömjénszagú hideg
lesz mely hasonlít a vonatzakatolásra
és távozásra

az estében számos este van
sok kés sok tű sok alma
hogyan is ne férne bele
ha gyűrötten is veszprém
az élet
az életalja

idegen este jön majd veszprémbe
veszprémbe jön egy idegen este
gyorsan a városon átrohan
– hosszú kabát a vállára vetve
[hosszú kabát a válladon] –
lábán megvasalt bőrcipő
köszönj majd neki
és majd visszaköszön neked ő
mint egy könyv
vagy könny az arcon
mint egy szívroham

átvág a téren és a séden

ilyen lesz az idegen este
siet
mint aki önmagát elhagyta
benyúlkál a házfalakba
benyúlkál a lassú szívbe
hosszú fűbe

töpreng ahogy veszprémen áthalad
és ha megy akkor félig elmegy
ha marad akkor félig ittmarad
*

a sáv magába emészti
szippantja-szürcsöli
pucér bort a hordó szája
magába emészti hogy elnyelte
a teljes kirakatot
nyárzakókkal sziromkönnyű ruhákkal
fövenyszín sálakkal megkötötten
mohó s pasztell
nem hagy semmit élni
szétmorzsolta a boltot
a vers a versem csupán ráadás
a beléje bugyolált versolvasó is
a sáv pedig puffad légszomjtól kék
mégis örvend hogy magáénak tudja
a halom holmit
a göncökbe bújtatott
motyogó alakokat erről a térről
amelyet kitúrt volt a szöveg
*

és az ajtó meg-megnyílik
bár a kilincshez senki nem ér
*

[SZÖVEGÁGY FICUS BENJAMINÁVAL] DOLOGVERS

[hogy? snapperes? legyen
szívnálak be meglepődj
mint olvadok rád és folylak körül
s te engem mint félreütésre
a képernyőt a michelangelo]
pofázik vissza és írja magát
kiirtja [ja ja túrj ja noch] s
visszar belém nyomja magát
próbálja az arcom fut vele
át a szőnyeg zöld laborán
kerüljön a körmeim közé kesztyű
lesz hajpokróc hústörek inkubátor
lélegzetosztó és fórum
vagy én

egyremegy azaz egyre
érkezik jóvel széles kalapban
örvény verzál átbukik indán
elterül a pont [ja ja
közelhajol:] lapos kövén
így és ennyire telt húsos

képes magába fogadni

fecsegjük egymást szétössze
ő amúgy hetente többször
szenvédélyfüggés huzakodás
felsorolás [sorozás noch]
pinában a fasz felrobban megolvad
ahogyan csak lehet tudatundor
létigen lépdél a lépcsőn a létige

a benjaminos füge áll cseréplakó
ezért tanú éppen s önmagára
erre az asztal hajol arra [ja ja]
az ágyra nem több mint csepegő levél
paszport léha mondatok szárítója

rázuhog a billentyűzetre lever
egy-két betűt szóra nem fut

de nem ír meg se mindent se senkit
vár beépüljön a visszapofázásba
nagy kék tenger loccsanjon elé
s mint mást ezt is a versdolog
tudja visszacsatolja a lapockára
a szárnyát beleverdes a térbe
beszáll kitelepszik

[így vagyunk együtt] vihorász
levelet pörget mint ki szerelmes
[szeret nem szeret szeret nem]
megesünk néha szimat szimat
snapperes és hajt hajol benyal
kész pornó hogy lenyúz hogy lenyúzm
minta kis drámás a helyzet csattog

a csalogány s a fityma
ha has akkor méginkább renoir
én az ecsetemmel baszok te az írógéppel
ő nem jegyz hát jó a maroknő neki [ja noch
eigenhandig] a hópapíron szétterül
szétül mit tett veled ez a nyelv
de a kérdés nem üt gömbölydeddé veszi

a formát csupa hússá nőstényi
szabállyá mivé farag át ez a test
mivé formuláz hogy beköltözök
s vagyok maga az inger a jöszmész
a könyvátjársz hasonlatban a huzat
tíblábolok tudat a küszöbön
mondatban a szóközök

a versdolog: dohog kávézacc
sós földimogyoró mogyorózz [ja]
fügeszellem és freskótörek szemközt
és oldalvást de leginkább a szövegágy
angolvörös huzatán hánykódva a bőrén

a bőrömbön kicsi képeket karmolva
snapper érezzük egymást szétkúrt minták

helyettesítjük egymást húsvájárnak
lenni vagy hentesnek állni
szorongató kifejezések előtt – holott
csak mintavétel lágy ernyedés se
milyen setét a boka felett futó ér
mennyi légszomj a munka
az egymást tapogatás a párzás

a test: tud és tanul csupa rostenergia
pipiskedik siklik korszakoz
kitalál ezt-azt intenzívez ha volna szív
amely mindent kibír csupa ismerős
helyzet tiszta fénysávok s teljes
mocskok végszavazzunk súgtam [végszavazzunk]
súgta de reánk bomlik

belénk nyúlkál a michelangelo
freccsenti a képernyőt s az ágyat
csupa fehér a szilánk kupaclét
betűmorzsa kikapja mielőtt jönné a görcs
a gyomrot [züm züm: röpködtek] eltréningezi
mind a jelentést s a tét hogy egymásba
mossuk két formánkat a tét kileng

visszatalálunk-e s mivé
ha jegesen potyognak belőlünk a betűk
tudatvesztés és riadalom izzadás
terpeszkedik bennünk belénk az irtás
hogyan ha én ő őén odutlan zugtalan
hogyan ha ekránhasadék – hogyan ha
ki nem mondjuk

[futsz már szóvesztő szerző
végig a polcok sárga peremén] villog
a meztelen talpak éle s be-kisiklik
a könyvlapok közé a sóhaj hajlik a jambus
elől szór tapad a légfüggönyökbe

hát így tátogok egy gyűjteményesbe
hát így se

vetjük át magunkat a búra tetejére
fényiszap csap utánunk michelangelo
na most tente a fényiszap fele bukik
le na most újra lódul a vízcsőre
képkeret moccan szalonnás angyal rebbenti
haját végig a radiátor csontos hátán
hőkazán természetbúvár

zuhan utánunk a búráról a szap [szap ja]
igazságlabdacs loccsan vértöltött
golyó a játékosnál marad dobom vissza
az üres bőrt szöveteső még él mielőtt
feketévé válik mentem az irhám
ellők magától a repedt tűző ablak
[ja ja túrj ja noch]

lélektiprás vihog a cseréplakó
mennyi apró láb rugdos a hasfalon
te te kézenfogott nevezem magamat
megemésztett leszel vagy kitalálsz
ha [ja ja] ugyan kire nyitsz ajtót
lágú asszonyok várnak minden
rózsahúsú részben

minden dobozmélyen könyvfedélben
[a rímekben és a televényben]
szétvetett lábbal [snapper legyen]
kontráz a versdolog mérleget áll
belehajlik a sorsba szaglik
bevérrezte a michelangelo
belecsorgat ő is a gépbe

nem hagyom magamat verssé írni
ismétli a szobalakó és hullja a lombját
képernyő- és életvesztes nincs gallya
a betűveréshez nincs rügye de ott
csupaszon ott a szövegközéppen

szövegszív dobog veri magát nézzük
nézem a versdolog is nézi belepirulva

visszanézel: állsz a téren
hull a hó fehér vagy a hóesésben
kiáll a torkodból – véres tőrként – a létige
látod
s mocskos kezét megtörli a szöveg
*

ismét találkoztunk
a holdfénybőrös háztetők felett
az egy szál kötélén

összeállunk
hátunk mögött a várral
a színvesztő napfelkeltével
a dózsaváros felett
e homályos pillanatfelvételen

maradunk ilyennek
így nem érzékelhető
a térhiány a szóhiány
az embertestben lakmározó
ez és amaz
nem a davidikum pincéjében
bálozó szennyvíz

akik a kolloidban élnek
azok a fényképlakók
akikről lehúzta a gép
a vékony pillanatot
azok a történetből elhátrálnak
kerülik a nyelvcsapdákat
sóval szórják be a házhelyet
útonállóknak adják át
az onto-
antológiákat

végül pedig
az ablakból látható néhány nyárfa

olajjal átmásolva
a könyvgerincre került
picit feljebb a papírhajónál
arasznyival feljebb
szegednél a gazdátlan hajónál
a colornyomású gyakorlótéren
a száraz szélviharban
mester
látható ismét felügyelnek

Versek
(1996)

(andrásy úti ős)

hogyan kerültem a goethe-versből
az andrásy út elvékonyult platánjai közé
ahol kődaganat nő a lámpaoszlop alatt
ropogós zúzmarába foglalt bazaltkockák
a lefolyó szörcs szilás szájánál
az ős folyondárával átfont állítótáblájánál
ködszagúan és kipufogógáz-szkafanderben
hogy tétován forgassam egy sors ízét a számban
tapasztaljam amint összekeveredik a sopianae
nyálkeserűjével a félig rágott levélnyellet
igen ez a platáné volt a kövek
száz év barrikádjaié most összehordta
ez a meghívás mind
amely engem idevont holott vétlen vagyok
a történetükben bár lettem volna sorsuk
nincs testem dohánytörekke kővé levéllé válni
a sort kergetem a goethe-versből
elkapom mosott árnyát az ostyasütő kirakatában
a szobor lejtvánján megült sűrűfényben
fölfedezem a vattás galambüröléket
míg nem távozik a négyes busz
egyik mocsokké hasonlatában s érkezik
vissza a neccharisnyás láb finom bokáján
megölhetetlen ugyanaz a kápolnaharang
amely a platánlevélben és a kőzúzalékban
a százötven éve megbolygatott mezőben
lappang hogy megérintsen s hagyjon riadt
óbéogatásban beleforrva észbe ne ragadjam
a kukából étkező vénasszony levizelt bundanadrágját
a lépésekkel letapasztott dupla járdát
a leterhelt gerincű kopott zebrát
a sűrülés és ritkulás tanulmánya lennénk
mi így együtt állapítom félve

kapaszkodom rögvest a mondattani jelentésbe
hogy együtt huppanjunk immár
az őszvég megfolyt estjébe
dúdolhassam tovább az avas fordítást

a vándorló harangról amely a bajtól elkerít
hagyja hogy a fa fává legyen
az utcakő lassú séták kopogós tere
és forradalmi légyottok időhatározója
– kong a hernyótalpú gyülevész nap felezőjén
méltósággal várva a sebes havazásra

(hó a mandulaágon)

a japáni metszeten a selyemfenyő
és az agyagkatona közül éppen
de onnan mozdíthatatlan

akár a rizsszalmakalap alól
a cseresznyebogárszárny s a széttárt
figyelmes legyező
nos a közöttből kihüppög
a fatermelő erdők félelmetes lénye
a lacrimacorpus dissolvens
borges csupa szemölcs- és anyajegy-állatkája
visszaköveteli magának a bürökerdőt
a hosszú vándorlásokat az alkonyatban
a keserv-szüntelen zokogást a könnyfogót
a képmetsző mutatoujjába belenőtt gyűrűn
azt a langy és holdcsillapító tálkát
amelyben néha-néha megnézhetné magát
ha már becsalogatták szórecsettrel a képbe
ha már a vázlat sem engedi mesterét
krizantémfagyosan messze
ki nem erős belelőgni a cédráttekercsbe
s befejezni nyolcvan év mozdulatát
hiába lett terhe napokkal könnyebb
így jár aki megfojtja telét
a változó alakú felhők alól és a
sírásprésből ki nem csalogatja állatát
sem tusörvényt sem pasztelltájfunt nem néz
nem hogy a hófedett virágzó mandulaágot
amint áthajol homlokához
az agyagselyem s fenyőkatona közti résen
ha láthatná is csak könnyet és buborékot
találna a roncsfekete gallyon

(a szemtanú)

előszó lom szívéhez és faragott sárkányához

eltolod magad a kínasárga ceruzától
sietve s fémpuhán amilyen csak a grafit
egymásra borult sok kristálysíkja lehet
de máris visszakapsz érte utána
igen egyszerűen megszürkülön
– felnevet az érdes hang kiharap
belőled belédhabzsol majd visszavonul
a karcos kökényágak csupált fagyalvesszők
mögé hogy onnan mutogasson egy-két őszelő
bíborlevéllel gombatárcsával
kihúzza súlyos karod alól a tölgyfaasztalt
a villanytöltött viaszkos-vászon
ott csörtet velük a vadkanszag-avarban
szívügyetlen hiszen elmarad előtted
a ceruza köldökmagasságban
hipnózisban lebeg s agyagsavsugárban
megközelítetlen eltávolítatlan
képzők bűvöletes erejében/ben/ben
– szörnyviszony édes szülötte oktalan
félelemmé míg el nem mozdul
a deréksíkban betűket karistol
hol lett volt az elvonszolt bútor
lapja s a finoman remegő cellulóztó
amint éppen indult az öledbe folyni

– mennyit ártottál nekem állítod fel
axiómád kapsz az izguló írószerszámbhoz
de körmödön villám csattan válladban
összegömbölyödik az izomgörcs kemény
állatkája hogy ne lóduljon beljebb
mégis a hipnotizálthoz átoldalalogjon
ha már szétmorzsolta
két ujjad között a riadalmat – nos
nem-panasz lehettek immár egymásnak
ujjbegyedben ott a grafittüske
szárvonalad alatt az elkékvült érszív

miként lehet így messzi csörtetni
tűnődhetsz napestig tüntethetsz
szálmagad kimozdultan a viszonyodból
háttat borítasz a megroggyant préházra
golyvás szagos diótörzsre – igen
állapítod meg bemélázottan
finom ívű pengék az írisz hamus levelei
miként szabad rájuk támaszkodni
ebben a kétes pillanathalmazban
ha a legfecskébb mozdulattól is
beszakadhat az idő hullámlemezdoboza

egyáltalán kérded mi ez a hang
menekszik és oroz egyszerre
pedig hasonlatos az ártatlan kőzetekhez
a magmafelszínen lebegő morzs-ásványokhoz
ha már azok is keletsárgák
ha már a hang amúgy is messzi haladt
a hegygerinc vízvázasztójánál gurguláz
hívogat veri a fiók dobját
ricsajjal tölti fel a fácánokat
s a tájhonos fák közén gördül ide
gumipattan arra

miként osztódik két azonossá
ami egy – hol itt a tudatmegmaradás
telefúrkálhatod gondolatjáratokkal
a tömege változatlan csak az
önállósult ceruzából legombolyodó írás hosszul
bolyhos szálak borítanak mindent
– így válsz akaratlan részé
kifordul gyomrod elmeagyámod
az a ceruza pedig tovább ír téged
megír mielőtt elemekre esnél
szenvtelen ha már elárultak és -árvultál
szörnyűködésben hiánytalan

(rizlingdémon)

könnyed legördül
egyik szemzugodból zafírnyi könnyed
megül egy pillanatra épp
mosolyárkodban a fűszőke pihe alatt
az állszög oldalán
– ó balatoni télnyár s balatonnyi villogás
tétlen napok mandulavágású számos ismerős
tavasz vagy ősz
mennyi még biztos vagy biztos talán –
mielőtt szomjún a permi vörösföld magába szívja
még tartja levelét a szőlőtőke s egy részét felissza

sétálok fölfelé s vissza a régi időben
oldalamon asszony és a múltott időből
mint erős vasú kapa elől a földbe bútt
krumpli éretten kezd kigurulni
egy újra egy majd egy kettő máris mennyi
áttetsző nedvektől gömbölyded szőlőszem –
e régi időben lenne jó maradni
matatni pihével szóval rőzselánggal
hű és szomorú fényeinkkel hallgatva
mint csattannak szét egyre-másra
a cukros bogyók telten
s más bogyók musttól telítve könnyedén

?ezt akartam volt akkor

ott mikor a múlt a másik idő
még nem jött elő de éppen percenéssel előtte
még ne tudd de azért mégis sejtssed
az érzést mely rázná a tested
– ide nem teszi
mert azonnal (ki sem kell mondanom) visszavonom
miként magához húzza a Bakony esőjét a Balaton
ama bitang mondatom

ha már senki
ha más senki ki lehetne a más

én vagyok a hibás hogy lett a semmi
harmincnégy évem forradalomtalanul tanú
ha földalatti akkor koporsónyi
volt az a forradalom s a nyelv a nyelvünk
a nyelvetek ti becsapott ősök növények nedvében
jár fel-alá mérve a megbomlott
utódok leoltott pofájú életét
mely hamis munkába rokkant
jár a múlt fel-alá méri a hőt és kiméri
a hőmérőt
mint üvegcsőbe zártan a szorgos higanyoszlop
vallom bevallom nincs hátra más
tízmilliónyi énem a ()
– meghajol és vendégként elköszön
akárha kéztől a nádpálca
ha elcsattant már a körmökön

?itt ez az itt
szavaimban hazugság lapít
levelek közt szőlőfürtök
szavaimban hazugság lapít

történelmet alakít vagy alapít

azt hiszem
a szőlőszemben könnyen megérthetem
az ezt-azt ami még visszatart

veszem magamra új szépruháját a szónak
mint művházban a beszart szónok

hát: nohát rizlingdémon eskess
te akiben vannak a régi időkből
fölgyúlt könnyesók és savak

érted ugye te démon

utcakövet érted a frászt
mint rendőrség a körúti fölvonulást
vagy az őszt évenként szüretkor

a csopaki olaszrizlingben olyankor
minden bogyószemben tőkén is forr a bor

ez ám a felszabadulás

könnyű és vértelen
mint áthajlik az értelem
a címen vagy tizenhárom
hetverhárom sornyi enjambementemen

de mi ez érdeklődik a besúgó demagóg
you don't understand so traprock pavement
as police the demonstration
on the street or early autumnal procession
when – in the Csopak olaszrizling
ferments in each grape on vine-stock
és miért szorgoskodik a demagóg

amaz pedig amíg fölfejtí in the time turned gray
you stand drunken before your woman
in different languages
shouting about revolutions
and doesn't disturb
if she tries to calm and cries
if the sentences beat on your back
– they may beat you

!csattognak a hátamon a mondatok
rizlingdémon ring a zafírnyi könnyben
a könnykopogásban bármit mondhatok
hallhatok vallhatok
halhatok és vallathatok

csattogjatok mondatok csattogjatok

(részkarok)

galambszabású szemüveg ül az orron
tépett harisnyanadrágban fázik a sarkam
s a köpenyt összerántó zsineg
lelóg a hamis árnyékba
kénkő és közsó elemésztő szén romjára
a zsinegbojt az árnygepárd
rágja és rántja
a fujtató mellett terül el lomhán
ott a nyárutó táljában a lassú tűz
a mesüge szelíd melege
kezem ügyén ikerretorta dermed
benne a dolog lelke
a név aki mondja
menj délre:

rézemberke ül a venuscsonton
jobbán a kígyó háromcakk füle
balján a hátrahajló kígyó
előtte nyitott könyv sütkérezik
őt alkimistám háta takarja éppen
menj délre:

szárnysisakú
csupa élet ez a lapábra
mind az ott amit magamban keresek
a felnyitok és a bezárok
és az útmutatás
hármassága
menj délre:

a látvány nem sápaszt mint a tanítványt
csudalény ez a merkurius
az androgin gepárdal
s az egytestté vált nővel és férfival
míg elmerül a zöld fehér folyadékban
multiplikál –
menj délre:

kitárt ablak – nem sikerült
augusztus van a csúcsos házakon
az árnyékok leválnak az élfényről
taposókerékkel húzza a borpiacon
fölfelé a hordókat a daru
egy kofa gyermeket kerget
koldusdiákot aki gyümölcsöt lopott
karonfogva sétálgatnak magas
spanyolgalléros asszonyok
zeneszó hallszik
gaillardát játszik valaki
lantján az egyik házban
a hangok nyárutón könnyebben szállnak
– menj délre:

nem kell az összes tündért elüldözni
harisnyákat köthetnek pl. háború idején
de – menj délre:

1. a bűdösfekete bodzafa tövén
anselmusként ülve vártam a hangot
a virágtortán ülő gyermeklány hangját
ó serpentina serpentinám
te zöld szalamander lánya
főkönyvtáros és kir. tanácsos
suttogva mondd újból és újra
menj délre:

2. apósom jövőendő cégtársa én
fiatal bankár s levél-nem-író
az artusfal két alakját másolom
de a vonalak közt addig senki
míg a váltamra nem hull a jégkéz
– mögöttem két rajzférfi
lehetnek úgy kétszáz évesek
tehát fiatal a freskó ahonnan leléptek
s kórusmondják
menj délre:

3. romlott várkastélyba hazatérve

minden a helyén s mindenki tesz-vesz
csak éppen egymásba lógnak
csak éppen átlépnek az üvegpapíron
csak éppen réges-rég halottak
hát értem a szót
menj délre:

4.a brüsszeli postakocsin
ütemesen ringunk nagy szerelemben
a. egy szép cigányasszonnyal
aki boszorkány egyúttal
süt mint a kemence b. egy halott
zsebmetszőlánnyal aki
néhány tallérért visszajött a sírból
c. egy gólemmel
d. cornélius nepos tábornokkal
aki tulajdonképpen csak mandragóragyökér
igen kétes mandragóra
akasztófa alatt termett egy akasztott
még kétesebb könnyéből
a kemény vásznak alattunk suttoják
menj délre:

5.bátyám levelét viszem
nevezett schlemil péterét
kinek egy diszkrét úr ajánlotta
árnyékaért cserébe az örök erszényt
péter kézséggel beleegyezett
a gyors idegen a földre hajolt
hóna alatt elvitte összegöngyölve
bátyám árnyékát
menj délre:

6.öt emberként nézem a kerek kőről
a tengert ruhám kékje s barnája
lassan egybefolyik
hold kél s vitorlás a vizen
miért nézem ötként e hajót
caspar david friedrich –
menj délre:

ami fent olyan mintha lent lenne
ami lent van mintha fent
menj délre:

(a háromezerévnvi galagonya) romkertvers

innen annyit láthatok
miként adja át testét a ködnek
a forrásfő nádasa s mint választja
szálait külön ha belehajol a szélbe –
ennyi a változás harmadik ezer éve
vagy kevesebb mert néha-néha nem
nő ágam gyökerem sok fűrészlű
levéllemezem se vált nagyobbra – sorolom
hány vándor vágott rólam botot hány
fészekalj repült ki hogy vissza ne térjen
hányszor ült vezérágam hegyére a zsírral telt hold
nem tudom léteznék-e másként
egy sűrűbbre nőtt életben – ha mindennyit
megél egy fává nőtt magányos bokor
ki embernek született volna nem ismer
különbséget a bűn és büntelenség közt
nem méri súlyát életnek elmúlásnak
kit az előtt és az után uránsugárzása nem ront
csak lakonikusan virágzik érlel fanyar gyümölcsöt
levelet hullat s néhanap arra riad
bölc s vagy elmezavarodott
mert nem érzi tömegét az időnek
akkor mennyit tudhatnak a tárgyak
hogy szüntelen formát váltva (ércdarabból
kanál kanálnyélből cövek s rozsdától
vasas víz míg nem egy cseppkőre
rakódik) hars idegen törvények
kiszolgáltatottjai – de közben a borostyánút
visszahúzódt a bürökerdők alá
szétszabdalták sztrádák csatornák
hallgatózó telefonhuzalok
(de volt az út s nem emberi
mende-monda az odvam mélyi fenyőmész-gemma
bizonyítja – ki volt aki odadugta
nem tudom hogy dárdától átütve elvérzett
tövembe temették húsát csontjait szétemésztette
gyökérsavam) – amibe beleférek faragott

történet-skatulya csupán – annyi hogy villa épült
mellém melynek szögletudvarába telente
visszavitték az kratélbe ültetett fügefát
a sosem virágzó pomogránátot míg ki nem
fagyott a halacska levelű olajfát
de megomlott egy gömbvillám vagy szurokcsóva
tűzvészétől az atrium (freskótöredékét
képgépesek látogatják hatvan éve
a mozaikot melynek szívájékán indiai fácán
– láthattam csibét míg nevelt
kapargatta a földet tömör árnyékomban)
beszakadtak a gabonatárlók a cserépcsőben
sziszegő talajvíz kering hűsen elvászott szerszámok
zöldülnek teste alatt a küszöb vöröskövének
amely koldusok helye volt –
ha mégis kérdik ki vagyok
mennyi a tér ami helyet ad nekem
mutatom magam forgok az édesvízi fényben
hogy átfú rajtam megvillogtat a szél
láthatják nem több galagonyánál
kinek ághajlásában beletört a nyílhegy
aki fölé kondenzcsíkokat húz repülő
csörlős helikopter de leginkább az
kiben évre év élnek a rozsdafarkúak
a családfájuk
(nagyobb
bármely koronás dinasztianál) – hűek azóta
hogy földig rombolta a lovas horda a domb toloszát
(ezeröttszáznyi tavasszal
korábban) – a villa pedig vigasztalódom
visszatolta magát a toszkán dombra vitte magával
ami hosszú útra vihető
halottak szellemét és a csecsemők
sírását fegyvercsengést két-három könyvtekerceset
ha rámvetül éjszakánként a rom holdárnyéka
és hallik a falu vonító kutyafalkája –
ami itt maradt belőle az nem lényege
mit sem ér az ametisztgyűrű ha nem embermeleg
csupán nap hevíti bele költözik egy bogár
kiszakad belőle a hajszál lemaródik róla foglalat

– hullatom leveleimet
figyelem a látogatók nyugtató-fehér arcát
a feltekeretlen turbánok se voltak
ilyenek
vagy a nyakba akasztott felfűzött csigák
melyek tengerének partján magról csíráztam-nőttem
– szekérrel teljes telen át
a karsztokon
a tölgyerdőkön keresztül hoztak szénába bugyolálva
óvtak mint aki a kátyúkat nem bírja
hogy végül ők a csevegő nép tűnjék el –
de néha pálmazöld az ég a felhők gyöngyházán
halász nép visszképe tekint reám
hogyan tudjam latinföldön sem lehetnék beavatottabb –
olykor maszatos kölykök jönnek
tapogatják kéregréseimet számlálnak pöttyös bodobácsot
vagy elég nekik ha bámulják a kálváriát
honnan a Krisztus-testmás többször elűzetett
befeledkeznek az árvalányhajsuhogásba
papsajtot nyelnek a nyárfás törzseiben
női combokat látnak s térképüzenetet
vadóc kis testükre ejtek egy-két levelet
ha sokáig napoznak maradjon rajtuk negatívom –
néha a szálas eső bekerít
nyirok pólyáz és nádsuhogás a forrásfőtől
dolgoznak a mágnesek
lángját kitolja a delfinszobor
ezüstmécsese hogy lássam
az atrium freskóján a balácán sosem élt lényeket
jáspiszemű gazellát pompeji veresében
etruszk szajkót csőrében tűhallal
hordópálma bóbitáján pici kék majmot
(ahogy magához öleli a madár alakú csörgőt)
– mindez a nyugalom – nem tudok más lenni
mint ami voltam és lehettem s nem több mint ami akartam
csupán a teraszon álló lassú növésű galagonya
három évezred ultramarinjába merülő
aki tudja hol van a földben fibula handzsár
ténfergő vízér korhadó birkakoponya szelíd borzalom
pecsétes korsó füle

többre-másra nem ügyel
nem gondja miként oldódik szét a ködben
a bronzpálcájú napóra

Ezer veszprémi naplemente (1999)

Sibmacher Johann rézkarca (1603) alá

nézzük meg a várost
amely e rézmetszen látható
kicsit fakó
csöppet meghatott ódás
mint régi költő versében az ige
a helye is megtapasztalható

– egy visszatérő vándor vagy polgár
a vállán batyu esetleg kapa
beleivódik mint festék a papírba
a vándorbotba a mozdulata

– éppen leszáll az este
ahogy a hegyen kaptat felfele
de ha választhatna mást akkor is
vihar előtti alkonyat lenne

– megy és a léptekbe beledől
mindene a lépkedés
talpnyom elé talpnyom
nehézkedésben a nehézkedés
úgy belenőtt e kijelentő módba
mintha azzal azonos
mintha önmaga a város
vagy a városhoz a minta volna

– a tornyok és nyeregtetőik fölött
kóbor felhők és kölyökködők
s akár a királyi palásban a vetőfonal
hogya a horizontot adja
a falakra kihasal
egy kemény és vízszintes vonal

– átlós kerítés
falra könyöklő bástya
kevés utcájú tömör forma
amelybe a város magát berajzolja

e városnyi testű teret
lombok ablakrácsok lánynevek
lassú ujjakkal fényesítik
nagytermészetű bakonyi szelek
mert mint könyvben egy ének
(amelyben felgyúlnak-kihúnynak
a rézkarc alatt a papírfehérek
betűkkel a hangok rendre összeérnek)
tökéletesnek rendeltetett

– innen csak néhány mozdulat volt
mielőtt elkészült a rajz
kelet felől nézve
a balsaroknyi dombra
gyors savval odamarva
(így lett a város
a mindenséggel határos)
egy szépen metszett vad törzsű alma

(a fa alá a kép előterébe
hogyan látványt megértse
ki más is ülhetne veszprémet nézve
mint aki a képet metszette
mint aki itt él ezer éve)

palágyi sylvia régész balácai villagazdaságának

salve a megmaradottnak
salve az ittmaradónak

a régi villának
üdvözlét
a galagonyafának vadkörteinek
az atrium falának

üdvözlét annak is
akit félig
vagy talán jobban
a mondat eltakar

a kékszejkónak
hogy ezerhétszáz évet átszárnyalt
kibiceg a falból
elválasztja magát a festett kerttől
a fajszi tájba átrepül
csőrében a gránátalma
érzékeny zöldarany gallya
szemében a latin ragyogás

salve a régi villának
amelybe mint a testbe a lázak
történetbe a szelíd cselekmény
régie emberek visszajárnak

annak ki ház lett pannóniában
mi a sorsa
eldönteni két évezred kevés

rom lesz repcemező
futóárok
amelyben hol katonák
hol régészek járnak
nikkelkalapácsok kopogtatják
szétverik a bombavetőket

fürdőjének vizét
a bólogató kutak sziszegve kilopják

a mediterrán dél alvadt árnyékkékjét
nyaranta egyszer
ha szárazvillámos a reggel
a déli fal lassú zugában kikeverheti
s mire megragyogtathatja
a távoli dombról társzekerek
fekete lovak dobogását hallja

hát salve a megmaradottnak
salve az ittmaradónak
salve

(az óváros téri)

az óváros téri levendulásban
karcsú és lisztfehér gomba –
celofánhártyás lemezei
halavány szemhéjszínéből
kigurul szétterül a trópusi ég
pasztelltavakkal
selyem flamingókkal
olyan egyszerű a levendulák
közt olyan bonyolult –
a gyapjas tintagomba
lemezein feketével
kontúrozott naplemente
mikor sétádban ötkor megállsz

(az egykori gyakorló téren)

az egykori gyakorló téren
ahol felnőtt közép-európa
szikrák közt elhalt valamennyi
skarlátpálma
tölténymagok hüvelyek
láncaltpszemek sisakok között
az évfordulón
miközben a hétvégi kertekből

furgonokkal hozták a sített
izgulékony városlakók
mint pompás metonímiákat
négy kiló nyákos tehénvargányát
két hullafoltos rizikét szedtem

(lógesztenyerügyben)

lógesztenyerügyben a tavasz
készenlétben a futás
itt kezd a könyv szívdobogni
a légszomjkék táj elé odaáll
élőképnek szorongásnak
piros kalapban mint tihanyban
a szószékre szent jeromos
kezdi sorsa felezését
indul a könyv szívdobogni
itt kezd a könyv szívdobogni
piros kalapban légszomjkék tájban
lógesztenyerügyben a tavasz
készenlétben a futás

(egyik oldalon repceföld)

egyik oldalon repceföld
a repceföldben az olaj
napszárnýú angyala kigyúl
a másik oldal a másik oldal
mint a főnevek szájszélén a bűz
kigyúl
az árvalányhajason a hamuezüst

(ha csak nézed)

ha csak nézed az nem baj
de tudd ő a mostoha tő
elnyel mindent
s nem adja vissza

kizárólag fogad és végeredmény
nem indul belőle elfolyó
a bokrot gallyfogva cibálja
nem nézek rá máris nádat rág

(habosan) köpköd
amit megérint az szennyezett marad

beomlik minden képbe
ő közép-európa szimbóluma
kérked mintha egy nyelvet is tudna
értene
ha pedig hozzád közel férközött
zúg kék
akár a rendőrszenekar

ha hív se lépj bele
felfal mindent
miközben úgy tesz mintha
gyűrűket húzna rájuk

egyébként színváltós
himnusszal zsarol
ebből tudható
de ha csak nézed nem baj
ő a mostoha tő

(ma este nem jön)

ma este nem jön ide senki
az esőben a mélyutak beáznak
a szóban a szót valaki veri
a rózsából feltör a gejzír
ma este minden csepeg és hideg
a borban se nem alszik se nem lázad
megépült majd elbontotta magát
félórát ha vakított a házad

ragrímekbe vonul a tervgyilkos
az eső elől és virágot szagol
nincs tájélménye nincs nyárfasor
elképzeli miként leled meg
miként töröd rá az ajtót valahol

(a baljós holdfolt)

a baljós holdfolt alatt

az éjszakával tücsök erőszakoskodik
tücsök amelynek nincs arca
mert a tücsökhangba beledőlt

a falevelek mögé fekszik a tó
a szótő s a kardlevelű hűvös íriszek
a cirpelés búrájával lefödve

éjfél: mert megtörtént
ami történt tovább halad
a partig fut elfekszik fölkel a hang
a belső fényű üveg mellű vízbe szalad

a másik tücsöknek nincs története
belekezd és máris a fele

(beszáll a versbe)

beszáll a versbe és az i
vagy csak a b ánya jelz a jöttét
átv tte a szőlőlugasra
csőrében tartva

ház rozsdafarkú rövid vel
rozssárga mellű tollpuha
három f óka és a halott
a fészek alján majd alatt

valahol: m nd g h ány
valam: megnevezhetetlen

a júl us est s ragadozó
már és nélkül s

(belépsz a kertbe)

belépsz a kertbe s a kert rád dől
nem vagy többől mint h-ből és hősből
belépsz s oda a hőstett
a hősből kilépő hősnek lőttek

ragrím félszeme néz rád

meglát s torkodon ragad
a zöld kert hezitál
egy lábad ott marad
egy lábad itt marad

a képzavarban képzavar hintál
a kertben rom nő és zsámoly
félszemmel figyel a ráspoly

ámulás
árulás vagy
és számadás

a kertben megbútt az isten
vagy ami belőle istenként játszik
a játszamához nincs közöd
a kert a fél szem a ragrím
– hát nem meglökött
nem ellökött –

egy szó istenből mindig kilátszik

(a kerítéstől lefelé)

a kerítéstől lefelé kutya és kutyaürülék
de fölötte a kert kékcinege
fölér addig egy-két bokor
ha csak zöldkérgeű ágként is

sosem beszéltem erről magának
a felemás helyzet nyilvánvaló
ettől borzalmas

egy ember írja
a rózsabokros kertjét a vár alján
hogy kerítéstől lefelé kutya kutyaürülék

(a mondatban lakik)

a mondatban lakik valaki
négy napja moco rog neszez
rá-rágyújt hangosan felolvas

nincs szó amelyet ne hangsúlyozna agyon

a vesztett helyzet úgy jött létre
amikor rájöttem ki a lakója
miféle alku köti a világhoz
fekete pléh zörög villámol a névelőkben
akkor lett (lettem) végképpen az övé
mindenhol van egy szem
áttetsző fehérselyem gyepe
bőszült utas az aritmetikában
úgy közelít meg
ő (az) ígyen közelít meg

a mutatványos tudományban ismétlődik
mutató
bárköltészet ahogyan átformáz
a figyelt mondat
a nyugágy támláját nyekergető isten
mégis tükörterem vagy valami vérhó

isten isten minek szóltál közbe
málnát szemezz vagy nevelj epret
főzz a 12-es bélyegeknél enyvet
a napban a nap megint elmúlik
nem látszott benne ami bent volt

(úgy jöttek)

úgy jöttek megelőzte őket az ének
csiz-itt csiz-itt vagy hasonló
aztán testükben megjelentek
benéztek a sziklarepedésekbe farakásba
épületrésbe belebiccentve
talapzatot keresnek a hasonlatnak

egy n hiányzik belőlük
ahhoz hogy angyalok legyenek
a karcsú test a kecses mozgás
a minta nélküli szárny azonos

terepgyakorlat szünetlen

érkeznek újra
motancillává bővülve
lesz majd: fakó összetett mondat
látópont a vaslakaton
ragyogó szűkülés

(a rózsza csupa)

a rózsza csupa forma
s a kert tőle csupa forma lesz
elfogadva a neszeket
a levélrések finom szerkezetét
a szikár naplementét

ha árnyékba csomagolja magát
az amúgy hajlékony faág
vagy úgy araszol át a kő részén a bogár
hogyan belőle semmi sem marad
hiába állsz fölé
óbégatsz
belőled sem marad több annál
mint ami néhány mondatba belefért

csepp vízzel a peremén
vagy átbökve a jáspishegyű főnévi igenévvel
mint fenyőtűvel a lágy testű gomba
amely amúgy a rózsához tartozik
a virághoz amely a forma
hiába carmenlelkű ma
hiába százlevelű holnap

(mint kutyában)

mint kutyában emberfélék
járkál a kertfal tövén
a rózsában a szintisza piros
a fűrészlű élet

virág amely nem érti a kertet
de méri s az értékét adja
szívósan szétnövi
ahogyan a zizegés a selymet

ha maradna öröksége
szár levélpálha néhány tűske
nem több persze kevesebb se
ami a volt ami a lehetne

komor vár ül felette
kékszajkó a hársfa és a kőris közén
a két rózsaev roncsa
amely soha sincs benőve
sehogyan nincs megnevezve

(akár a magban)

akár a magban a hasadás
a zöld kőben macskalélek lakik
lusta tájbámuló
nem érti de nézi a tájgyaloglókat

a macskalélek alkonykor éber
karmait párnába visszavonva
kislángú lidércként
lopva kúszik a sziklaperemre
zsákmányát kiszemeli
akinek egy teljes éjszaka világít

a hasadásban testvérfény éled
kedveli s játszik véle a macskalélek

a harsonában dallam ébred
lassúdan köröz
mielőtt a helyszínre érkezik
a magban a hasadást
rézhajú angyalok figyelik

lesz pillanat amikor
minden jade pisztácia malachit
ami zöld kő az a talpára esik
menekülnének a tájlakók
de nem tehetik

a macskalélek a kőbe visszatér
a zöld kőbe zárkózik lakója
az álom hosszúselymét magára tekerve
hol veritékezik
hol tejről álmodik

(a félhomály)

a félhomály a világító birslevelek
az ősz lassan ellobban a terek
begöngyölődnek a reménytelen évbe
dörmögve jön át a hegyen valaki

háttal áll az ablakomba hadonászik
nincs idője ismét nem ér rá
pipájával szörcsög ráismerek
istennel vitázik madarakkal
fekete szakállát kapdossa a szél
megfordul átnyúl a puha üvegen
benevet a saját naptól fénylő könyvbe
kicsippeni levegőbe veti a mondatot
amely még emlékezni tudott

(az őszi)

az őszi napfényből egy foltnyi
befekszik a hársak közé s oldalára dől
az átló mögött azonban ott a rom
a romlás ott könyököl a várfalon

megritkult a tegnapi lomb
a króm tömény színét elfogadja
a november a függőkertben
matat hosszú árnyakat rajzol
a földre s a fehér falat
egy elhajlott fénypálca tartja

feszes bőrű birsalma gurul
az őszön át az alma és a csönd
mint sárga követ a gyűrű befoglalja

(csend lesz)

csend lesz végleg szomorú ősz
nem amely a tér közepén guggol
nem marad más mint a guggolás
nem nem marad végül több mint egy és
mint a mint mint a hegyes könyökű névszavak
szél se jár a mondatos boltívek alatt
csupa halott csupa törmelék csupa üveg
aztán a csönd a vasládában elhasal
ujjai között sárga dolmányos cinege
körmei átnőnek
mint mondat hátára a rét a madárhúsba
majd ősz sem ő sem az sem sem se
m és

(a bodzán)

a bodzánál jelenik meg ta
rt az orgonákhoz amely csak a ta
vaszban létezik e megformált déle
lőttön valamit akarnak mondani

a bodzánál a bodza a csap
da az orgonában a halk lila orgon
a közte a hegyomlás az i
bolya fejpgörcsös hava közte a halál
kövekből rakott amfiteátruma

üvegdarab jelzi az indulás
át a szikra amely az omlásba szalad a
ztán a hang a hangfal a hangf
alak

(a madár)

a madár amely átrepült a kerten
nem hiszi hogy isten
rajzolta meg röppályáját
nem hiszi hogy a szárnya
a versbe beleér

nem tud mégsem visszavetkőzni
akár a hárs

oda ahol nincs folytatása
ahol tolla hullva
a vastag avarra perdül
ha énekel a hangját nem fogja el
az illatba bezárult fa

(ilyenkor az istennő)
ilyenkor az istennő fázik
a rózsavenyigében nem tud aludni
nézi a havazást
a kertet ahogyan alámerül a télben
nem kapkod
tűri
hogyan vész el a zöldlángú boróka
miként alvad a dió törzsére a borostyán

képtelen átfordulni másik oldalára
kutyaszőrt lebegtet a tüskén a szél ott
jégfényű percekét hegyez
egyébként nem láthatná a lugast onnan
amelyen majd a szőlő kivirágzik

vak januári madár rikolt
az erdő visszakergeti a fák közé a hangot
a róka színe tükrözési pontját keresi
az istennőben
nem tudni még
ki az aki hó nyarat rajzol
vagy csupán egy kora júniust a másiknak

az állat fut el
nem elég odú neki a vers
nem elég anapesztus
a heverő nő a venyigében

(és már kimondtam ki az
aki a tébe betolakszik
nem tudom ezt az istennőt se elmondani
csak bele a versbe
magammal vonszolom

hogy aztán ellépjek tőlük vagy ki-belőlük
mondom
mint aki nem tud a történetvégre állni)

ilyenkor az istennő fázik
a rózsavenyigében nem tud aludni
nézi a havazást
a havazás mozgékony állatait
mozdulatlanul eldőlve a rózsaaágban
nézi aki nézi őt a havazásban

(lenni)

lenni
népdalban a jó
bakancsban járkalni
ha sár van
sítalpakon ha itt a hó

népdalban lenni jó
sárga rózsza szerelem
éjjel pörög a rokka
pandúr jön lopakodva
nyughass fogja a nemzetvitát marokra

a népdalban nincs idővihar

benzingőz betűlárma
halacsát rak a lányka
ha már megszötte-varrta
kapdos bőven a gatyába

aki egyszer bekerült
az népdallakó marad
palackozza a szűzvizet
szagos ünnepekre fakad
nyelve szakad ha szél szalad

a népdalpolgár szelíd okos
orrát a dögműtnél befogja
átlátszó ünnep a borban

de pezsgőt iszik a tűzijátékon
ráismer arcára bármi okban

öngyilkost ment a vízből
a narkósnak fogja a kezét
lekváros kenyeret nyújt a gyerekeknek

gyere a népdalba
a népdalban láthatod mennyi a
hasznos a jó

de te hiába írsz dalokat
népdalba sosem fogsz bekerülni
beléd lövünk ha erre oldalsz
mint amerikai gépet szétszerelünk
nem ismerheted az eseményeket

minket pedig ne szeress
felbéreltek a mifelénk nem lakók
hiába ismered a tengert ha vered
a feleségedet az autódat
ennyit se számítasz pusztulj

a te dalod nem a mi népdalunk
nálad mindenki elbukik
a tájnak nincs óvó szelleme
bokraid alatt üzekednek erőszakoskodnak
az ősz meg sem érkezik
szégyelld magad

(ha huszárban)

ha huszárban lakunk
akkortól huszárlakó a nevünk
mint huszárra vadásznak reánk
megjelöl bármely ösvény madárszó
tarkón üt a suhanc faág
mocarog bennünk a célpont
behemót köröket rajzol reánk
ha várjuk jöjjenek értünk a
mert eljönnek értünk a

nem feledtek minket a
akkor is kihallatszunk a völgyből
mint törzsből a dobszó
mint népdalból a lódobogás

(innen dalműben)

innen dalműben
vagy tojástemperában
a ló félig ábra félig legel
a hősnek a mentéje ragadt fel
előbb-utóbb
a vászon teljesen odavonja

széljegyzetel még
kikeféli lova maradék sörényét
kizárólag pontos lehet
a kép felelőssége reá hárul
majd a krapplak s a halavány árnyalat
és az utókornyi tárlatnéző szemközt
ahogy bámul

(láttam)

láttam egy eszme mit ér
mennyibe kerül ha osztják
én annyiba kerülök mint
a langy hasonlat s ha a -ba

nyakig elmerülök míg lopják
a szentháromság akkor
ott ulól s el- – láttam
egy eszme mennyit ér
milyen az angyal (ki az) ha
hahaha tollától lejosztják
édes hazám taszíts el
verj szájon ne mondjam
hadd legyenek hűséges fiad

(Fontana della Tartarughe)

négyszázkilenc éve
tart ez a mozdulat

azóta nem éri
de el se hagyja
úgy tartja hogy már nem is tartja
az ifjú gyöngéd ujjá a kemény hasat
se a páncél rücskös peremét
amelyen tükröződik és gyöngyházzal ég
kicsi lánggal
hogy az utazó szinte ne lássa
a tér négy siennabarna palotája
és megtartja öt biztos fiúujjal
be ne szakadjék róma fénylő egét
maradjon s feszüljön ki ott
a bronzlomha teknősbéka
a szökőkút a tér a város fölött
úgy ahogy négyszázkilenc éve
a síkos kávéat alig elérve
hol marad még tízezer évig
lassú mozdulatú tömegét egyensúlyozva
s a szökőkút permetes vizein át
mindig lássa a kút másik oldalát

firenze dal is lehetne
a dalban bármi megeshetne

vagy gondolj bele rögtön megérted
firenze pl. mint kísértet

ő az akiben összeér
a múlt és a jövő
mint a kézfogásban
két tenyér

olyanná válni firenzében
akár az utcai visszajáró léptek
mint egymáson fekszenek
márgában a korhadtnak levelek
az elválások és érkezések

ez firenze

vagy a zsidó
akit l. cohenben vernek
de inkább firenze
fődala l. cohennek

a dalban a régi város
festők korcs kutyák
bronzdisznóra
terített óarany brokát

nézz az őszi folyóra
most festi télire magát
bizony ez firenze
a lilium hozzád bújik át

amiről l. cohen dalol
hogyan megnevezzék
legalább egyszer
firenzében magát

(emlékvers)
emlékvers és r
egy ág amint reád hajol
debrecen és budapest közt
kétharmad szajol

szajol füst s hűgyszag
mosdó emlékvers és r
az ág ami reád hajol
szív nélkül szajol

a szín a tárgyakból kikoppan
gőzösben a sebesség lefut
szajolban nő a szőke r
szájban pamut

(hol vannak a hars)
hol vannak a hars hosszúversek
a régi utcán lányok és hasonlatok tűnnek el
továbbá repetitív

szavannahajakban ég a láng fűszál a fogak közt
bőr alatt a szép mozgású izomkötegek

hová hátrál (belőlük belőlem) a forma
a testek amelyeknek nincs emlékezetük
amelyek nem vésték bele magukat semmibe
nem tartja egybe őket semmilyen tétel

eljön az ősz a selymes szövegekbe
beszakad pupillájú lányokkal hasonlatokkal

mindezt magam akartam
vagy a bosszúvers amelyben csaltam

(rózsával jött)

rózsával jött
mint ki görög vagy római versben lépked
fején koszorú szájában mentaszár
elhiszed hogy száz szirmú virágot dicsér
vagy a tiszta sugarú fényt
elhiszed hogy semmi több nem marad belőled
csak az ahogyan most őt látod

(vörösmarty, ó)

hiába húztad magadra
fénylő szoborköponyeged
te üldözésem
s vesznek körül
látomást a bálványok
a mellékalakok
hiába

hazádnak rendületlenül
a belvárosra lecsapó
szapora szélviharokban
a te hátadat csapdossák
a platánágak
rézhuzalok

(mit lehet)

mit lehet azzal kezdeni
akinek a nevében
örököld erdő suttog zöldel
ha özvegyet látok az újságban
amelyet ő választásilag főszerkeszt
nyal hintál tangózik véle
akinek elnök volt a férje
azzal ünnepileg mi mást lehet
ha fenyőgallyak alól közösen rínak
pántlikát fonnak a fehérlósörénybe
építik a nagymester mítoszát

nemzeti ózonban világversenyeznek
ugyan milyen szagú a ceruzája

(minotauruszként)
minotauruszként létezni
a költészet labirintusában
nos ahogy mondják – ez van
az árnyékban látom
mindenféle k és nők
keresnek tapogatnak ölnek
változó szentségekre hivatkozva
színes fonalverseket csévélnék
pedig én leginkább ott vagyok
a barlangszájban ahonnan indulnak
ahová vissza nem érkeznek
figyelem azt a nyelvet amelyet
a halál előtt mind motyog tanul

(a vár felett)
a vár felett repülő és varjak
ettől időtlen a helyszín
amelyben helyet foglalsz

némelykor kivilágítja magát
violamosolyával az asszony
a pestisoszlop arany királyszobra
az ányos pálból nőtt trombitavirág

zivatar után hüppögnek a kövek
nem hisznek megszemélyesítésben
csak a fényhéjban
amely időlegesen bevonja őket

a testi hibás várfal tömege
mint levélben a súly
önmagát növ**esZt**_i

A visszavont tekintet (2002)

Physiologus

(részletek)

a történetben ló van
hogyan olvasod – már ember
forogsz miként a lapok
mily jómódú a hasonlat váltakozása
vagy éppen ez a hasonlatod

a reggel érkezik megtelik éggel
a délelőttől végül kifogy – történt
és nem fontos nincs magyarázat
szó lesz szó szabályzat

a híg háttér előtt – mely örök fénylő –
egy kentaur vágat és éli a mítoszt
hallod a zúgó papiroson át
a hegyoldalon futása robaját

*

s magyarul hullt
a papíron át
bele a versembe
a vérpiros ígét eltakarta
a vároldalról egy
könnyű illatú meggyfavirág

*

szétfoszlanak a nadrágok
elkopik a cipővarrás
a haj molyos és elfakult

a lélek kicsit kék
a szájszögön
majd kilobban

s vele a kert is
visszacsavarja lángos tulipánjait

már dongó rothadás nyitja ki szárnyait
nem marad utána keréknyom se szag se szó
jó utazó – bátor hogy ne legyen hasonlata –

békében hagyja az időben ami az emberé

*

kétségtelen bárha ahol megjelent
úgy vallott reá mint liliomra a metafora
ő a tömjéntelen
állítástalan és mégis bizonyos

kétségtelen ez a panaszos ének
egy könyv egy réztárgy egy nő
elragadtatása is lehet
de oly érzékfeletti és tömény
amilyen csak a szó
éppen: az ő szava
vagy én maga lehet

az angyal jelentéstől nehéz
fehér virág az y-ná nőtt ágvégen
a napfényes ég tiszta sávja előtt
nincs az időben kiterjedése

kétségtelen ahol megjelent
a lány ürülék mellett
a végtelent a bűz
s a tornyozó csillagos legyek kínálták
fel

*

testedben
az arany s a nyújtózás
estedben
látszol
a kőből a könyvből a fából
kilátszol

a konkrétum beül a képbe
miként a macskába a zöld szem
és nem matat tovább
nem lesz mohóság játék irgalom
félig szöveg lesz – talán –
félig lélekzés

*

ugyan mit tud rólam
hogy reám mutatott feketén
és meglökött
a mondat felkiáltó jele
s mit tudok róla én

ugyan kapcsolatunk
eldönti-e a nyarat
a nyár nagy sárga kalapját
a forró kalap alatt reszkető
a délibábban feloldódni kész gyepet

de innen együtt vagyunk
belőle egy fél világ
belőlem a másik – árammal teli – fél hiányzik
mint szóvicc tölgyeséből
a mese vagy a mesehős

érezem s a hideg összehúzza magát
ahogy a többi jelölő közeledik

*

a szél nem bírja el a haragvó lelket
ahogy mész át a szőlőskerten
a dombon le a hosszú partra
a fa mely belenőtt az eszméjébe
s át – kicsit tovább is – a fényes égbe az őszi lombját immár nem
tartja
– áll ahogy átgördül rajta a vihar
áll s a vihar lombvesztetten ott hagyja
eldől – nem az többé ami volt
hiába látott nem tudna visszafogadni
magába a csupa illatlelkű mandula

aztán vagy még aki lehetsz
drága s vak s riadt
kőlapon a hiányos betűjű név
s a név fekhelyén a csönd

jössz vissza

és már nem szeretlek

*

A kert szaga. Kioldhatatlan.
Mályvaparázsban fölül az ég.
Innen: föl. Innen: le. Oldalt.
Lépésnyire a belső vidék.

Int a rózsza és kigyullad.
Lehetne seb, lehetne öröm.
A mélyére hamvad vissza
a nincs hozzá semmi közöm.

Ahogy zúdul és szétterül
a hars kő. Az omlás. A meredély.
A szegély fényében a madár.
Törmelékben a lázas éj.

*

a harangszó – óránként –
a névmás ahogy mondatonként
visszatér: az lesz/volt a teljes nap
a naphús
hajszálvékony féregjáratokkal

később – persze – ami maradt
a tér négyzetrácsos alján
magányosan
a dongó a huzat egy foszló szöveg

a homályosan világított érzésről
az érkezésről
a távolodásról
az idő lövéséről a zárójel közötti kertben

*

a hívó szó – megint –
amelyben elkezdődött a búcsúzás
fölhangzik
belefut az ezüsthé dermedt tóba

hullámok rácsa alatt
a víz

a mélység áttetsző izma

teljes a világ
s mint a kristály kemény
: így szerkesztem egybe
így

*

mire megtanultam
hogy nincs szavam
egy kitartóan néző betűre sem
meggyűlölt

mindet felpróbáltam
beroskadt a névsor beleroskadt
azonosság mi hátra maradt
részvétel jelenlét

(*rosa ispahan*)
nem voltam boldog

hogy elpusztult a kert cirka ötszáz éve
s a várból nem maradt csak az
ami a föld alatt
gyökérként megbúvik és némán fekszik
még él a kúszórózsza
ha nyáron balzsamillattal kivirágzik
a hét züllött dombnak sok városlakója
megtapasztalja milyen az ami örök
a hegyoldal avarjában mászó csontszínű csiga
az égperemen az encián hold a tégl a romban
egy szerelem és a hűlő szerelem mítosza

hogy elpusztult a kert
úgy ötszáz s néhány évnnyire ide
amikor a bokor rózsaszínben virágzik
s kábít miként a perzsa miniatúrák
eljön ismét valaki az ismeretlenről beszél
a fehér napról a sokfelé vezető ösvényekről
a sötét szemű győzelemre vakokról
s megméri mielőtt dönt – kurzív idő –

az illat súlyától csüngő virágfejek súlyát
végigüli a sziromhullást

*

Nem emlékezik a nyárra. Gyűlöli
a metaforákat és az éjfélszínű galambokat
amelyek az itatón megülnek.
A hegyoldal szívtelenül homályos.
Nem emlékezik az egyforma éjekre évekre századokra.
A halhatatlanságban nincs alvás és ébrenlét
nincs disznószag janicsárvész se reneszánsz tér.
A bőrök pedig bűdös. A város unalmas.
A gally mindenkor azonos énmagával: s ebbe
bele sem tud halni.

*

Züllött a nyelv: egy szótár könyvét
képzeli szüntelen maga elé.
Minden egyazon formába kényszerít:
az örömben koszlott daimon
a fájdalomban csárdás
a sóban a seb és az ajak.
Kitart mint a hagyaték. Nem nyújt segítséget.
Nem folyik át.

*

A hold – hol szó hol égitest – lassú penge
kileng és visszatér önmagába.
Örök minden. Magyarul veszti el esztét a költő
s egy másik labirintusban lélekre talál.

*

hol az a mondat
amelyben egymás mellé fekszünk
hol az a szó amely párnaként a csípőd alá kerül
mondta fennhangon a gránátalmát hasgató férfi
amikor a központba beállt
s a mozdulataira lakkfényű és édes léruhát húzott
a piros gyümölcs
hol az mondat amelyben
mindörökké

*

mi ketten sosem találkoztunk
kettőnkben a kötél a közös

amelyet a sásoktól zöld mezőből vetettél ki
mint jelképét a titok
szómagyarázatát a szűk csípőjű lexikon
az antik napsütötte város mellől
amely mára térdig érő rom maradt

körökkel lefogott céltáblaként eltalálva
én – kósza utód – itt állok
akit – baljós üzenetként – a sás szaga s a hurok utolér
a másik tér és a másik idő cellájában

kettőnket egyszerre tartó röpvonal – a pányva
miként dönt el fektet le a földre gyorsan
miként ránt ki téged
más egek néma és jelzetlen lakóját
a prédát – a prédátort – át
bele a rettegő versbe
miként adja a jövőt – gyapjú felsőruhaként – reánk
nem tudom

én is ember voltam

*

364. p. belőled j. c. scaliger
ennyi lehattél ez vagy
a végtelent egykor behatároló nyomat – fellapozatlan
a polcon
poetices libri septem amelybe senki sem merül alá
nem olvas: a szép mi benned volt
más – ördögi – széppé változott
levetette magáról – miként sárgászöld selyemruháját
asszonyod – latin mondatait
nem vagy nagyobb kiterjedésű s több
e dohos kötegnél – kettős hasáb
renaissance betűfejek –
nem érzem a titkodat
nem nyithatsz ajtót bennem a magad öröklétébe
aranyból van-e a füst a borítódon j. c. scaliger
vagy az csupán sár egyik diákod kezéről
akit nem írt meg se az ő jövője se a tiéd
se az enyém

*

mintha rosszul idézném ezra poundot
keskeny hold kél és a fehérekben fennakad
egyszerre benéz két versre lát rá két költőre
két halálra alvó kölyökkutya sír
halvány kő porlad a fény lépte alatt
mintha rosszul idézném
ez az utolsó éjszakánk

*

mintha rosszul idézném vladimir holant
a nyitott ablakban két hold kélt és megakadt
három hold állt együtt
egyszerre
halott kő porladt a vajszagú fények súlya alatt
benéztem a sötét sorba
iszonyodva mondtam magamnak
két holdat láttam az égen
– vagy hármát –
eljött a végítélet

*

hold
és vergilius és jorge luis borges
– mondtam ekkor velük –
hiába nyílik ki a világ minden ablaka
késő
többé sose látod

*

b lótusza
sem k sebe
sem a rózsája
példáikból s a példázataikból elég
– egyik sem vált meg
nem szenved helyetted
ahogy kitöltöd a testalakú teret időt
amelynek a neve – ha koszlottan is – a tiéd
nincs érvényes hús
lélek se példa
amely lenne
nincs az a lélekpiros nap
fellüktető naplemente

amelynek nem te vagy a részese

*

van mondat amelybe nem építettem házat
nem léptem ki belőle
nem csuktam be magam mögött az ajtaját
s mégis tudom

visszatér miként a hajnal
az alkony felmerül – sötétből
kék fény majd abból ismét a vágott bársony sötét –
vissza
mint a tükörből a kép a szemközti tükörbe
könyvből a könyv lepkéből az illékony lepke

a mondat – talán ›téres éjszaka!‹ éppen ez –
amelyet úgy vesztek el hogy nem olvastam

*

egyszarvú kószál a puszpángszagú
ligetben avart ropogtat
keresi a maga hölgyét
keresi a kör alakú kertet ahol
a meleg asszonyölbe – tudja hogy
elporlad ha megáll benne az éjszaka –
belealudhat

nem akar kilátszani

*

...egy szó gurul le a meredek kertből
– át e sorokon –
a diófa tőkéjén betűkké szakad
látom miféle mondat
kezdni mondani magát
látom hogyan terem
izgatottan az írás...

egy mondattal lettem kevesebb

*

(az első magyar szegfűrajzhoz)
nem tudom
ez a rajz a múlt vagy a jövő

hány elhalt szegfű fekszik alatta és hány
amelynek mint jambusnak illata kél
ha egy fénylő reggelen ember közelébe ér

nem tudom
hány más virág formálta mintáját s lett vesztese
belőlük annyi marad
miként a fénybe fűrt rigófűttyből
a könyvtárból melynek könyveit a tűz átlapozta
s e tudásba – sárga lélek – belehalt

ha az vagy ami nincs
meszelynyi melius péter vagy rügy vörösmartyból
méreg s egy prizmán – ha elkészül végre –
enciánperemű fénytörés
hogyan lehetnél elnagyolt metszésű rajz
a herbárium foszló fedelén

ha nem az vagy
vagy még nem
mert a kő kő a fű fű a kard kard
azért mert a világ megnevezhetetlen
vagy mert a megnevezés magába oldja a megnevezőt
miként tudsz lenni
a végtelen dolgok – egyik – végtelenje

nem tudom

(madárba süllyed)
hová lesz a szó amely
vércseppkövet a sárga fém
magába foglalja alakodat
hogy mint a képed
mely bennem ragyog
kiszításodik por hull át rajta
majd – maga is – porrá szakad

a hajad
a szív amelyben az erek hajlanak

– a finom írásfonalak
amelyek egybefonnak
hová lesznek – amelyekből vagy – a szavak

föltűnsz–e még
mint bogár lakkfekete páncélján perzsa jel
napfürdő verssorban a rím
tárna falában a vékony érc sávja
hogymint szíromban a romot
megnevezzenek

kétezerben éltünk és
visszabomlunk sóvá savvá tűnékeny elemmé
mint várost elfeled s benne a jövő
pillangó lányok jönnek s férfiak
és szótalán sírkövek

mint a madárba süllyedő dallamot
a pázsitba a fűvet
követtelek

szerettelek

Alfabét

(részletek)

B

bokrunkon por ül nem madár
ami száll az sem egyéb a pornál
a szerzetes amely csöndben lépked s úgy megy el
kámzsája alól azt sem látja
a négyzetes mindenség merő angyalpor

V

valaki rítt az éjszaka
egy mondatba nyitott és benne eltévedt
örök régi marad az éjszaka
nincsenek benne fények

a szó amelyre úgy talált
fényes s nehéz s rá visszanéz
mint zsoltárból az Isten
mint Istenben a
kék szemű i és s t e és n

hol kezdődik az aki
rátalált a kedvesére
ha kezdődik van-e
s hol kezdődik ha van folytatása
s lesz-e és hol
ha lesz vége

É

és ami anyag az mind felelős
halhatatlan lévén
amiért a lélek megtörettet

a parton rozsdás vastraverzek
rusnya betontömbök szeméthegek
elsíratod minthogy megnevezett
az elveszített édenedet

ami véték azt mind elkövetted

nézed a magasba boltosodó eget

Q

vagyok kókusz alább 27 éves
vérszőkés szőrállal az államon: a leg érzést
nézem s meg sem kísérem leírni az arcomat
az érzést a gyomor vasevő fogait a ráspolyt
az elfutó szöveget: kókuszdió emlékszem
be– és kiülve érzem a terepszélre
gyűr a név le az érzés neve – ér és zene vérzene
s az elég–híg–nap a 27–éves–vagyban
holott meg sem kísérelném papírba tiporni
ami előttem lesz se a már utánamot
számítok rád hiába kókuszdióm mégyjössz
nem látsz belém s ha vagy majd 20 év múlva
vagy se nyom se kertzug kertésze se harcos
se ahogyan nézel után a megszakadt oldalú idő gödörébe

Z

zöld rózsafasírt: annyi kár esett benne
meg ahány szóbahozás utoljára nem tisztásra
a tisztátalanságba jut a szerző és tárgya:
én s éppen – átlukadt homlokommal – veled
szóról szóra beleromlunk és beleomlik az írás
a végzetes szeretkezésbe (mandulázásba)
rózsafasírt persze hagyom rá
magamra csípős borsillat ömlik immár
a pusztulás után föllelt perzsa ligetből
de még előtte kitartóan elnyújtott félve
átvergődött lőtér antracit éj
kárpit hasadéokban a vérlevű zúzott virág
igen előbb még a befuthatatlan baljós út

M

moszatot kőről a hullám a szél
a kő hátán tükröt tartó sót
a vizet falja a vízhez hasalt terasz

U

ugyanakkor – persze – tudom

a fűszeres hegyen a torony
amiért leánybőr fehér és amiért hámlik
rendkívül magános
a harang kiabálásában mutatkozik meg este ötkor
s olyankor a megdermedt vízbe is bele fal
zabálja a vízre néző teraszt
elfekszik és habzsol
miként moszatot kőről a hullám

nem vagyok több a főnévnél
amelybe egyedül befordultam
hűlt árnyék

néha azon kapom magamat
zuhog az eső
vakít bennem a nap
fényesre mossa–sikálja a lépcsőt
a jégfehér márványlapokat és a márványkorlátot
megint
a lépcsősort amely lefut
könnyen s végtelenül elegánsan
a mérgező kékekkel telített tengerig

a széttapogatott lépcső
amelynek utolsó roncsolt fokai
valahogyan
mégis
csurom fényben áznak
mint a szó
amellyel mindaz megtörténik ami velem

amikor a vihar jégbegyű ujjaival megérkezik
megmotosz s kifoszt
a lépcsőn állva

a fényfehér lépcső a vihar és a Nap tájai között
a fényből a viharba oda vissza
néha rajtakapom magamat
amint felalá járkálok
a szót

a szavamat mint bolond a csörgőjét úgy rázom

a hegytetőn
ahol legközelebb az isten
örökzöld ciprusok és fegyverlevelű füvek között
van a temető
amelyről nem lehet eldönteni
az éden—e
vagy annak tökéletesebb ámde földi formája
a vadkakukkfű—illatú paradicsomkert
az alvilág előtt elterülő sötét liget

nem vagyok több annál a főnévnél
az első betű főnévénel
amelybe beférek

Magyarország

Benned rekedtem.

Negyvenhat éve azt az utat járom
amely a te labirintusod. Falvak lányok szavak
egy zug amelyet a bakonyi szél szeret
s a kutya – a néma kert hangos lakója.
Sosem ismerlek meg. Nem ismerem
a szent kéz jogarát a zászlót a szőke Tiszát
amely te vagy
rejtett közepedbe sem hatolok.
Nem tanultam tőled semmit. Nem riasztasz.
Tudom hogy nézed ócska életemet
kitartóan várod – s közönnyel – halálomat
és túlélész akár arany kincseid az Alföld langyos ásványvizét.
Nekem időm van neked történelmed
de tudod-e egyetlen fiad nevét.
Bezártál sötét bányádba – sok hasonlatodba –
számúztél arcod előtt és bánatos madaraim
megdobáltad.
Szavakat keresek mint köveket rád.
Már nem akarlak elhagyni.
Egy szót nézek – mint a tágra nyílt szemet –
benne a naplementét a kihalni kész szarvasokat
a hold zománcos tálját – ma oly kerek –
s miként hull le – tenyér az vagy az idő – a sárga juharlevél.
Beléd pusztulok – tudom –
Magyarország. Kizárólag a magyar nyelvben létezel.

Krk

1.

Befoglalta magába a szigetet – egyetlen part védi –
mint kódexet a pergamenkötés. Óvatosan rajzolt
betűk és a gondolatjel vijjogó

fehér sirálya: silabizálatlanul. Felhők.

A bóra indulata.

A hét arany – káldeus iratokban

különböző fényűek – máshol csendül föl

máshol hull egymásra az öböl tarsolyában

s a sárgarigó (Oriolus oriolus)

nem tud mit kezdeni karátjaival.

A nyílt tenger lehunyja szemét

az összezárt szemhéjak közül – látóhatárból –

hullám gördül elő: utolsó tekintet.

Kifut a partra – megfordít egy kagylót – s visszatér.

A múlt átfordul

jövő lesz. A jövő múlt.

A hullám szétterül mint az olaj

mint a teljes idő.

2.

Semmi nincs egyedül. Albertus Magnus zöld

állatkája puszpánglombból falatoz

s beléalszik a királylány szűz ölébe.

Egy illuminátor fényt kever

hozzákezd a lélekkert megfestéséhez. A sasból

kilóg Zeusz szárnya. Megtörténik

a harmadik keresztes háború. Atlantisz

szertehasad s a só ízét megismeri. A vak költőt

– betűvesztőt – megfojtják az indák hexameterei.

Az összefüggések – rímek a szinonimaszótárban

kígyó csillám pikkelyein avagy a versben –

titkosírása! A < cettorka. A magánhangzótlán körök.

Miként vadkanokkal a történelem rengetegében

mindenhol találkozunk velük. Nevemet viseli egy növény

szolgája leszek s belenyitja ajtaját a vadszederbe

a tengerparton az erdőszívű este.

Megneveztettem én is. Miként hangzottam
nem tudom.

3.

Az átlós fények pálcái között
mint az árny ha magára marad
s kék lesz: visszarémlenek a
verőfényes teljes órák
vissza a perem nélküli tömör lények

melyeknek magukra nem volt szavuk.
Bolyongok – te aki nem lettem: te is velem –
s a véletlenek utunkat állják.

Átcsúszik a versközön a szó feje.
Július: júliusok. Leshely: leshelyek. Várták.

Sakkjátékban a matt: mértéket vesz
a sorsról és magát – lángot a kanóc – visszahúzza
létezés nélkül marad. A be nem járt út
kirajzolódik s a homályban rögvest megomlik
szétszalad.

Marad
az ösvények rajzolta – láthatlan – kép!

Van és nincs. Vagy és nem. Darázs dönög
elsüllyed a hangban.

Veszprém

1.

A város – miként Kronosz – fölfalja fiait
s apjával sem kíméletes. Nevét a név jelentése
– mint ágy a haldoklót – pontosan betölti
nem jut hely benne a szóváltozatoknak.
S bár tudja nincs benne sem menyország
sem pokol sem egy szonett délutánra
– melyben a fényt az ezüst átjárja – sem
házak melyek összecsiszoltan utcaként ragyogját át.
Amit tud az a szerencsétlenségek jelenidején
a mítosz – mítosza – leírása: az ég méhburka
kéken tündököl s felesleges.

Veszprém. Felejtésből építkezel
tornyod légüres üregében némán tátog
– még ha a nyelv bronzhoz verődik is – a harang.
A kapuzár kulcsa leltárra jár: lakód nem kapja vissza
a csettenő zár zaját
s hiába tett a históriádhöz egy – tán kettő – tagmondatot
hulladékként a csönd emésztőgödrébe hull.

Már nem furdal a lélek. Értem algebrádat
s bizonyításod végegyenletében a kotyogó számokért
köszönetet mondok. Dolgom egy
– a vérrózsa színétől hiteles – színnel maradt
meglehet az az isten
a vörös labirintusának szívében heverő mondattal.
Azt – ahogy kifeszlő bimbóként önmagát nyitja – még leírom.

2.

Az utcák délnek a házak északnak tartanak.
Eltűnsz a térképről város! Óvatos
kutyáidnak nem marad kerékvető
melyhez ülve a néma Holddal lehet feleselni.
Elégiákból az idillt
a versek Ányos Pálból a szorongást
a poéták – 16. század – a sormetszeteket
lebontják miként tornyaid a jambusok

s nem jut mondat a sétálásra.
Rettegsz. Vársz szertekuszáltan.
A szent királyné Passauba siet.
Hol van már – csipkelángban

a forró törvény – a titkod?
Vöröskő lépcsősorod a hegynek indult
s nem érkezik fel – vörösen – soha.
Betorkollik egy nyelvemlékbe

mint a tériszony szimbóluma
amelyet megfejtenek vagy elfelejtenek.
Ki tudja – a közöny irgalmatlan – mi nem voltál
s mi az ami – alkonyi füty
a szív szinuszhulláma – lehattél volna?

Kiegészítések egy Vörösmarty–sorhoz

Közös rémálmunk – mint a vadon – önmagát
sokszorozza. Egy fenevad – még emlékszik
a szabadságra – tépi marja az igéket de a vérengzés
nem látszik: nyomtalan. Azt képzelem.
Máskor olyan jövőnek amely már a fenevadra sem emlékezik.
Kiműlsz magyar nyelv. Maga alá temetnek a trópusaid
Kölcseyt a Szózat Aranyt a rímek nőket az utcasarkok.

Az üveggolyó magyarul gurul a távolságba
s a kifürkészhetetlen mellékmondatban
elveszti – miként árnyékot – a testét.
A könyvben mely a végtelen könyvtárról szól
hol magától téved el s nem leli kiútját az olvasó
végül ázalag lián és borostyán tapad
a könyvre s az olvasójára.
Szakadt és törmelék hasonlatok tartják össze
– inak a hústalan csontvázat –
szégyen nélkül e nyelvet.

A kettősképekben a cselekmény mögött
másik cselekmény fut: a hártya első és hátsó falán
egymástól független történet pereg.
Magyarul veri a szív Sziverit.
A történelemben zúzott én ágál
s felpanaszolja magát a Himnuszba.
Az Isten – hús az ólomgolyót – befoglalt
egy kötőszót s testében viaskodik
– szünettelen a céllövészet.

A nyelv tárnája – fekete levegőféreg –
magától fúródik a szénizmus szonettbe
s a bányaozlás nem érzékelhető latinul.
A páternosztér magyarul járkal fel–alá
– nyeldekli ádámcsutkaként –
s Európa nem érzi sem a gyomorszagot
sem a paradicsom almája utáni makacs éhséget.

Nem akarok a halottad lenni: halott testben

halódó s mégis az leszek. Magyar nyelv! Sajgó öröm
egymásba belepusztulni: a te fogad az én fogam
a késem a te késed s a vetőhálónk közös.
Hosszú történetünk azt suttogja
egyazon szörny különböző végtagjaként
egymással viaskodunk s aki a gyilkos lesz
az öngyilkos is – pereg a képsor a hártyafalon.

Mögötte a másik: a közönyös kozmoszban
nyílt szélcsend. Nem történt semmi. Nem történik
semmi. S nem fog történni semmi.
Az öröklét tátog. Néhány anyaglabdacs keletkezeik
s zúg el.

Galamb

Megvonta tőlem a sors:
délután négykor volt és lusta vízjel
aludt épp papirosomon
az ég folyékony kristályként ragyogott
s a zárójelek csattanó csapdájára
semmi nem emlékezett.

Tétován színt színre betűt betűre
mit nem adnék érte ha mégis fölépülne
hordom róla össze a képeket.
Én láttam. Töprengtem: nem sodortak szét – tollat szél – a hasonla-
tok.

Ki volt?
Test? Kecses és érinthetetlen?
Istar halhatatlan madara
amely az életfa ágán fészkel
s karmából gyümölcsöt szemez
vagy az aki Aeneasnak mutatja
az aranyághoz vezető utat?
Áldozati tiszta állat?
Athénban urnára vésett
ivó galamb?
Tizenharmadiknak ült az apostolok közé
San Clemente templomának apszisán
és elképzei miként hussan keresztül
a Divina Commedia néhány verssorán?
Legyőzte az időt?
Dorfmeister István festménye – Sponsa
Spiritus Sancti – és Dodona
– egyetlen enciklopédia két szószedete – között
akár Cordoba belső udvarán
átrepül
gyűrűvel csőrében s mint az algebra
már oly sovány?
Miért ne lenne az?

A galamb hol van? Hol az a madár
amely az ablakomba ült?

Elvitte a szárnya – két szürke és apró tollkaréj –
s az ég
– mint metafora – befogta zárójelei közé
vagy madármód csupán elrepült?
A tolla hamuszín volt elhamvadt fényű
parázslott vagy láng volt egészen? –
nem tudom. Megírta-e más
és rejtélyes betűk aljára süllyedt
vagy elveszett?
Pusztá szavakból össze nem rakható a lélek.

Anima

E régi kertben a hegy terhét viselő pince
megtelt páncélvérttel láncos golyóval.
Kardpengét edz a fürgén mozgó idő
a márga forró katlanába
s karsztvízbe váltogatva mártja. Egybegyűlnek
a nyirok a férfias erő s a fegyelem
fölütött – úti – zsoltárban
a kis betűk közt az Úr és az angyalai.

Miként az álomban – a csillagképek latinul
forognak fölötte – az üreg téglahéján át
a középkor lép elő:
talpig fegyveres johannita lovag.

Hogy ne lássam az arcát lehúnyom a szemem.
A nemes kor küldötte. A nevét is tudom
éveket gyakoroltam át hogy egyszer kimondjam.
Lélek.

A korok között – tű a marhabőrön
aranytallér az eszmén
tőr föltekert levelen – átjár
a formák vékony falán.
Nyomán – mesteri alkémia! – testet kap az illó emlék
szegény lesz magányos s ha rábukkan
az álmodójára – tarsolyban csörgés – vele marad.
Tégelyben a keverék megolvad: tele fém és
fémtükör és jajgatás arabeszkjével.
Közéjük hadd helyezzem – betűk kapszulájába zárva –
mint leheletnyi csókot a lábra:
az életet.

Lélek

Annyi alakban mutatkozik
ahány dolog a földön
hol kőfal – be– és kikeríti a ligetet –
madárzajtól hangos fa
melynek akáclombjában maga is ott ül
Feketerigó képiben
hol józan tűztorony
és harang mely tűri a locska zivajt.
A bőbeszédű kémény füstjeként gomolyog
szétosztja magát hogy földre hullt
a földúlt asztalról
a sokperemű ólomüvegben.
Az orgyilkos kezében a tör
Gyűrű pecsétjébe foglalt cián.

A kozmoszban bizonyosan csillag
üstökös vagy a kozmikus por
sebes szívű kószáló anyagcsöppje
az alvilágban pedig – fekete kagylójában a pizok
szóban a jelentés – hol a feledés pókhálója
hol az emlékek
szüntelen szövögető rút pókja.

Nem tudom lehet-e még más
s nem is érdekel.
Amikor meghalok
az az ágy az az iszonytól nedves lepedő
az az irgalmatlanul tiszta szoba bizonyosan ő lesz.

Nádi farkas

“...megzörren a nád hirtelen...”

(Arany János: Toldi. 1846.)

A kő amely őrzi izzó tekintetét sárga
alakját azonban – rémlik: tömör csontú állat –
magába fogadta a türkizzöld izmú Balaton.
Amikor kimúlt vele pusztult a faj is
az anyag – bizonyítás a tételt – visszavonta
farkasformáját amint már törölt el hegyvölgyet
várat büszke kastélylakókat és földrészt is.
A kisvadász hajtó rőt ragadozót
– lenszövet a motívumot – részévé oldotta
az emlékezés
térképe: a vállkendő varrott mintázata.

Ha sercen a parázs a cigarettán
s papirosrostokat izzít a könyvlapban a mész
még föl-fölvölt Arany Toldijában
de el nem hagyja a tizenkettős suhogó nádasát.

Másik

1.

A történetet a másik oldalon állva
figyeled. Az α
íbiszként gázol a Nílus fövényén s mikor
fölrepül – tele szárnycsattogással – betűvé válik.
A bika
napvilág idején márvány oltárra áll
teleholdnál rabolja el Európát.
Ami itt keskeny csalogánydal
ott zengő – örmény – arkangyal szava
a rózsakertben
a rózsza illatos jelképei között.

Megír a vers
elolvas: kettős ragyogású ólomüveg
benne – miként a fénytől nehéz cseppű folyó vizében –
tollászkodó mester és madár.
Én megtörténtem.

2.

Másik.
A másik papírlap fala előtt állva
ahol a reggel a másik reggel
másik a két fa – dió meg a birs –
s másik a szótagszámláló cinege
teljes az égbolt a végtelennel
figyeld a reggelt
a fákból a cellulózüzemet
a dal mohó útvesztőjének madarát.

Az idő formája miként a vize végtelen
de a forrásfő – kékektől zajosan
bugyborog – azonos.
Talán egyazon napban élünk
azonos amit olvasunk s
talán ugyanúgy sóvárgunk:
valami múlt valami jövő képei után.
Nem tudom ki vagy.

Én a könyveket szerettem
ha egymáshoz ért hang és a visszhang.
A vereségek végén a kígyó mondat
merev pontszemét. A kert napfényben villódzó
zöldezüst foltjait A Sédet
amikor a lánycombok között átfolyik.
Elégiák almaízét a számban.
Mondtam ez – meglehet – maga az éden.

Szeretném hogy megismerjelek: másik.
Olvasd a verset.

3.

Nem kell neki másolat – a szó –
anélkül is tökéletes.
A tízes testébe a golyó beletalált önmagába
kolostorba a visszavonulás.
A formát zöldárban aszályidőben
mindenkor folyóként tölti ki.
Nem érdeklődik ezért tökéletes.
Nincs szüksége kőből tárnát
cserjéből gallyat – s ezekből
mint szép lombardiai női arcokat
regényt alkotnia.

A visszavont tekintet

Utcasarok – egy költőé volt –
amelynél mindekor sírva fakadt a gyermek.
A ház napfényes oldalán a térre visz a járda
a másik a vers soraiba torkoll
ahol jelképek állnak – lámpaoszlop kutya levizelte akáctörzs
kerékpártároló –
s az összes lépést magába foglaló sakktábla
A tükör – az emlékezés – egyik felén Szeged
a másikon
– miként a verebek – grafitporban fürdő betűk.
Látom hogyan oldja fel – mustot a bor – a mágia
a semmi pillanatot.
Látom hová szökik az alak
aki a nevét megkapta.
Ugyanaz a szemhéj csukódik ő rá és én rám?

Reneszánsz

Az út az erdőbe indult és a mondatba vezet
az alkony – nőalak: alany – kézen ragadta.
A bonyolult napszakot
több év torlaszolja el
gyümölcsöt rágsál rejtélyt állít
igyekszik alakot találni a felejtésnek.
Vénusz lesz. Diána. Múza. Betsabé.
Zsuzsanna. Lukrécia. Magdolna. Márta.
Esélytelen a kar – elfogadja –
a tompor – beleolvad a mohába –
a száj megnyílik s lélegzetét elengedi.
Reneszánsz helyzet: kitartó árnyak
lelkes kőrís s a gomba finom földszaga
– ismét megtörténünk.

Nauszikaá

Ebben az éjszakában
Ithakából mi marad? S Alkinoosz kertjéből
ahol a somfa nőtt? A jópadú gálya
merre halad? Gazdátlan mind
s mint a vízparti fügének árnyát
kapkodja szét a nagykezű tenger
s a távolba hordja el.
Telehold lencsével az éj
kutat
de a sóvárgót sem találja meg.
Benne gyalogútját járja
s a hajló ágakra jelzést köt
a három kérdés.
Ithakából mi marad?
Alkinoosz kertjéből mi
hol a botnak nevelt somfa nő?
A múlt megrakott
jópadú gályája merre halad?

A találkozás

1.

Néhány évig élsz még Hordozlak
magamban mint az arcom belső felét.
Tekinteted azonban bennem ragad
befelé nézel
ügyeled a szív véres szivattyúját
tüdőmben hogy törik szét
fénylő üvegtömbje a levegőnek
s az izmok erőszakát.
Aztán már te sem leszel. Elveszt
a tér majd az idő s végül az anyag.
Már úgy nézek rád
mint saját magamra
szomorú tükörbe vetem be a kockát
de az eredményt – négyes ötös hatos –
nem olvashatom. Így leszek kevesebb.

2.

Felkínálom – mint zsákmányát vadász
erdejét a vad erdő a harasztot –
a jövőt. Mit nem adnék
a múltamért. Az emlékekért
amelyek között ösvény kanyarog
át az ősz aranyló nyíresén
s a rekettyés szétszírozta dombnál
kékpettyű lepkék szállnak.
Ha képes lennék emlékezni
meglátom–e a kúszó borostyánt
antik istenek koszorúját
hallom–e a csepegő lassú esőt
amint kikopogja a maga hexameterét
s ahogyan issza magába az eposz töredékét
az ónzöld zuzmó?
Van–e még az éppen ugyanaz?

3.

A doboznak amelynek fölnyílt a teteje
s mélyéből a sötét – hol teret kapott és kiterjedést –

hogyan szerkezetét elrejtse szertefoszlik
mint egy lexikonnak: oka van.

Alsó ajkad a felsőhöz érve
összezárul a szád
találkozik a 7.59 s a 8.00.

Nem vagy többé – idő –
átadtad önmagad
miként felkínálják a bort a kenyeret
a lelket.

A röppálya lehetőségei közül
amelyek egykor fölrajzolódtak
egyetlen beteljesült
mint a kilőtt nyíl
elhagyva a múltját
táblába csapódik és célt talált.

Végtelen percek és gyűjtemények állnak közénk
egy megtöltött pohár s egy üres
a kenyér amely ízzé vált
a lélek amely öt betű halma csupán.

A sötét – jövőnek hittük –
megnyílt s hogy visszazárul
felveszi végleges formáját.

A vízszintes mondatok
– példás univerzum –
közetrétegei nehezednek reánk
Visszasüllyedünk a nyelv magmájába
s abból hogy egymáshoz tartoztunk
nem maradt több egy ragnál.
Így pusztulunk el.
Nem tudni téged
s engem hogyan hívtak.

4.
a képek mélyén haladni tovább

ott hol a névbe temetett város a bakony a hó van

félig a szóban félig
a feltételes módban

ahol eltűnik a napkorong
a sötét radírja a horizontot falja

keress a metaforának fekhelyet
ha a veréb – hogy testét ne vessze – messzire száll

az útvesztő visszatér
mikor a bolyongás véget ér.

5.

Kioldozódott
mint csipkéből a csipkeverő
a fonál – három összefont szál –
egyedül öregszik sárgává
végtelenbe hulló őszi lomb
okker hasonlat amely a Nap szívére vágjuk.
Hol van a kedves a félszeg alak?
Hol a gyöngye?

Lehet
győzedelmes – zsidó – hősnő
aki félig asszonyisten félig asszonyállat
vagy egészen az
ahogyan átlábal – combjáig húzva a szoknyát –
a versek csöndes vizű folyamrendszerén?

Lehet
többé sosem látom?
Hurkok és csomók és lukak együttese
– megosztaná magát
de átsejlik mögüle a megoszthatatlan?
Van.

Vagy mégsem? S
áttűnik-e rajta – testen a lélek –
a megosztható?
A len a háromszálú lenfonalban
kihajt

égszínű – miként a kékség amely befoglalja a napot –
és virít a megmintázott virág. És Ő?

6.

Időzők a betűk rajzolatán
bóluszvörös indák és mérgezõ kerti zöldek
(gally reccsen tollpihe száll
tulipán nyílik majd kapkodva vetkezik)
mint aki nem tud írni olvasni.
Mást sem látok:
zuhan a nap – az egyetlen – a rét felett
feloldják egymást
– színt színek – a testek.

Az idő amelyben lakom
az omlatag kert a leveli béka
és a foszló szélű papirosok
tehát nem lesz.

A szó – az egyetlen – sem
amely a betűk káoszában
elrendezi az univerzumot.
Néma fűz a nyelven.

Mire megérkezel nem lesz szöveg.

A tükörbe fogott
se súlya se tartalma kép lehámlik
az üres mező ázott gyapjúságában
hiába legelt a nyáj.
Elveszett.
A jambikus tömondatnak
szétfoszlik
mint a hús a föld szájában a jelentése.
Az utolsó hang
keskeny szárnyán
mintha nem is lett volna szállt tovább.
Hozzám szólt.
Hozzád.

Mi sem leszünk.

A szörny

Én aki éjjélkor remélt testet találni
ábrából ábrára vándoroltam Dürertől Pietro Longhiig.
Olyan jelkép lettem – a testté a világé:
mindenkor szertehull –
amelyet bárki maga mellé fektetett az ágyba
hogy – szeretkezés után
a lélekkel a test – összealudjon az idővel
egymással azonosak legyenek.
Éjjél után néhány percig bőven jutott idő
az Indiákról átvonszolni az aranyat
csipp–csupp halhatatlan dolgokat
s bőlevű fügét – a valódi emlék ellenszerét – zabálni.
Ismertem a vörös járatokat
a titkok és a földrészek között
ahol mindenkor zúg és szitkokat szór a szél.
A rettenet – hűvös ólomszem – nem az
hogyan annyiféle voltam
nem hogy vélem
– a múltjába bugyolálva – szétoszlik a tűrhetetlen világ
s amikor rámutattam a tengerre – szürke – és volt nincs
a földre léptem – nehéz – és visszahulltam a gondolatba.
Egyszer láttam egy vízparti fát
duplán mint kártya lapján a vadászt
fűz lehetett éger vagy fehér nyír – mindegy –
a képével volt teljes.
Nekem nem maradt idő lenni.

A lépcső

Ez a hajnali eső – ezüst a tóban –
ilyen eső volt s a lomha szélben a bambuszok
máskor is riadtan ugyanígy kotyogtak.
A hiány amelyet érzek egy nő alakját ölti fel
aki ha beszél mindig más hangon
s énekébe hol szirén– hol apácadallam vegyül.
Megvan-e a kő
a lépcső tetején
mely a zuzmópikkelyű napos felét
megkülönbözteti a földbe forgatott oldalától
a betű mely ha emlékezik
visszaszalad a forrás hieroglifájáig.

A hármass világból nekem a legalsó jutott
ásványok növények és állatok között
hol ennek hol annak a szaván
embermód föl–fölkiabálok.
Tudom a latin nevű izomrostok között
melyikbe hasít a penge
s melyikben vérzik el (veszti élet el)
tudom az egyetlenben
mennyire riadt és irtóztató az egy.

A kapkodó lépcső – hol vele hol nélküle –
vörös s mint az éles fény a vihar után
az esőtől tisztára mosott. Lefelé lépkedett
vagy föl – talán még fogja a kezét a pillanat emléke
de már nem tudok mást: lépkedett Itt és ott
látom mindig magányosan
csupa súlyos léggömbök között.
Talán jobbra fordulna a sorsa egy kertben
ahol piros fehér és sárga szirmokat
számolgat az idő több évszakon át
a karcsú amforában
amelyben mézzé dermedt a római bor
vagy a képben – hortus conclusus – hol
asszonya ölében alszik a puszpángzöld állat
és magát álmodja s álma gondnokát.

Lehet mindez tévedés
Rám nézett és azonosak lettünk
így tehát elmehetett.
Ami van az mind ő – tehát elfelejtett
ebben váltunk közössé.

Divina Commedia

1.

Befogadott akár a hasonlat. Épp csak volt.
Szikrázott miként a pergő dűnehomok.
Régi tercinák lassú dombjait másztam meg
a táj – becsavart zászló – nem mutatta
lándzsahegy–fejű liliomait
ellobbant pillanatok fölött kerengő holló
hussant – eltűnő szénrajz.

Rossz és jó mozdulatok Hány éve
– tíz vagy mint az Isten: három –
írom felül az éjszakát
amely az Arno felett füstölög
a kénsárga ruhát – a színt mely leginkább
Beatrice – s a várost: maga a pokol.
Az enciklopédiából egy–két szó maradt.

Az idő végül egy ostoba kezére került
mint üveg – ha átnéznék rajta – elkoszolódott
eltévedt benne a száműzött
s alakja tusfoltja mögött
a szép lejtésű káromló sor nem dereng
tömbjét feladta a fehér ház – vízben sistergő mész –
mely mellett sakál volt az őr hunyorgó zsarátnokszemű
s a kenyérhez tartozó koldus.

A feledésről ki sokat beszél
azzal nem lehet mit kezdeni.
Hogy mi volt
azt amíg lesz hajnali napméz hóroncs
koszlott papiros széle – tanúsítja.
A hely – hiába zuhant bele bárki –
a hely azonban mindenkor üres marad.

2. (*Purgatórium*)

Kétségtelen
volt bűn
s volt annak neve.

S aki – hosszú árnyú Ő – abba beleöltözött
alul a mosott fehérnemű fölé a rozsdálló páncél
és azonossá vált velük.

Volt – tehát – helye a zöld kertnek
kavicsolt ösvénynek s a forrásnak
amelyből bőven ömlött a víz Egy színben
ragyogtak a napfény a labdarózsák
a legenda lapjai és az evangélium.

Volt ki – vele – újabb bűnöket követett el
hogyan magyarázatot kapjon
a rend és szenvedély együttese.

Aranyá főzve fortyogott a történet
mint alkímia szutykos tégelyében a szenny.

Mindaz érvénytelen –
mint a lánc amely elszakad
s lepereregnek a drágakövek
a hang – agglutinált – amely
a csend felszínén koppan
és abba
arc a csendes tükörbe
szavát vesztve beszakad.

Mindez nem számít.
Sem őszi kert sem zúg
ahol szilvalekvár–gőzben az elixír rotyog
sem a kóborlások oly sok napja között
a védtelen bölcsélet.

A purgatórium kút
– az álomban nyílt meg
talán éppen ebben a versben vagy
az emberélet középkora kartonján
egy tintacsöpp alatt
– a gyomorszagú és csőszzerű üreg
szörcsög miközben nyeldekel.
A metsző szél kardélként süvölt
a lávafolyam közrefogja az ösvényt
a lélek – kóbor és kicsiny – nem menekülhet.

Az a szó foglalkoztat – heve csillapíthatatlan –
tűz és jég között
az ima mondatába zárva
amelyben nem jut hely sem istennek
sem az ő angyalainak.

Nincs múlt de jövő sem.

3. (Rózsa)

A rózsza amely most kihajt
ismeri a múltját: annak zsenge házából lépett elő.
Magán viseli a perzsák izzó napszínét
a keresztény mártírok sokszirmú sebjegyét –
mindig volt
s ez kínálja föl számára – illatos paradicsom – a jövőt.
Sok hangon szól
de mint pünkösdi csodában egy nyelven beszél
olajában elmerülnek a nagyszárnyúak
alázatának történetében a kertlakók.
Ugyanazzal a tintával írott szó
melynek olvasata – betűszerint – hol fehér hol piros hol fehér
értelme más
Nézz bele a rózsába –a vers képébe –
a cimpák hullámából meztelen istennő emelkedik ki
szerelmed lugas alatt jár kézenfogva
s hogy megismert
visszamenekül a fagyos alvilágba
hiába hajítod utána – emlék hurkát – a koszorút.
Tapintsd meg
az Eufrátesz partjának melegét érinted
Roman de la Rose hajlékony derekát
Jeruzsálem templomkapuján
– az unikornis szarvával átszúrt szűz –
a gót kőfaragást.
S az illat? A rózsza sokféle szaga
– romlott hús iszap vagy morzsolt nyers levél –
beborít
Nem találja benned az egyetlen nevét

Darázs

Ez az
amely a saját létezéséről nem tud
amíg egy ember – meztelen a saját paradicsomában –
rá nem talál Nem volt sejthető
mikor lesz: törékeny alakját
akad-e aki meglátja
s mint rovat a repülés magába fogadja
vagy nem észleli és nyomtalanul visszahull
– nem világít föl a sárga és mézcsöpp se csöppen –
a megnevezetlenek közé.
Már a nappalok és éjszakák sávjait hordja
zúg benne
– mint élő üregekben szokott – a szél
testhez jutott és időhöz:
múltja nőtt
akár a megnevezőjének a szent könyvben
fűszagú és dicsért. Életet él.
Vigyáznak rá: körbeszimatolja a kaptárszagú szó
sarkán csippeni s emeli föl föl a teremő szemhez.
Látottá lett. Hogy melyik a jövője
a példabeszéd a lép mélyének tárnicsa
vagy a fényteli út amelyen át a szigetek közt közlekedni lehet
gyanítható.
A jelene pusztítja el. Kétségtelen.
A halhatatlanság sötétje
vagy a meghatározatlanság káosza adja rá kabátját – eldöntött.
Lötyögni fog rajta.
S nem állják ott körbe majd a tükrök:
nem látszik bennük
mint csöpp hosszúkás féldrágakő
csillogó tűhegynyí méreg remek ötvösi munka.